

Strukton

Jaarverslag 2010

Jaarverslag 2010

Dit jaarverslag verschijnt alleen in digitale vorm.

De pdf is te downloaden via www.strukton.com/jaarverslag en is eveneens in het Engels beschikbaar.

In gedrukte vorm publiceert Strukton een publieksverslag met de belangrijkste ontwikkelingen over 2010.

Als u niet op onze verzendlijst staat, kunt u via internet het publieksverslag inzien of bestellen.

Strukton Groep nv
Westkanaaldijk 2, Utrecht
Postbus 1025, 3600 BA Maarssen
Nederland
Telefoon +31 (0)30 248 69 11
E-mail info@strukton.com
Website www.strukton.com

Ingeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel te Utrecht onder nummer 30004006.

Inhoudsopgave

Bericht van de Groepsdirectie	4
Profiel	8
Samenstelling bestuur	10
Kengetallen	11
De specialismen van Strukton	12
Financiële resultaten	14
Maatschappelijk verantwoord ondernemen	19
Strukton Rail	24
Strukton Civiel	29
Strukton Bouw	33
Strukton Worksphere	36
Strukton Integrale Projecten	40
Corporate Governance	44
Risicobeheersing	47
Jaarrekening	52
Controleverklaring	117
Namen en adressen	119
Verklarende woordenlijst	125
Colofon	127

Bericht van de groepsdirectie

2010 stond voor Strukton in het teken van de overname. Met Oranjewoud nv als nieuwe aandeelhouder is de toekomstrichting van Strukton zeker gesteld.

In een – nog steeds – uitdagende markt heeft Strukton een fors herstel laten zien van het operationele resultaat. Gedurende het jaar is tijdig ingegrepen om het kostenniveau aan te passen aan de huidige marktomstandigheden. Dit ging helaas gepaard met verlies van arbeidsplaatsen.

Het rendementsherstel vloeit mede voort uit het feit dat alle werkmaatschappijen een positieve bijdrage leverden. Het nettoresultaat kwam daarentegen uit op een verlies van EUR 15,5 miljoen vanwege bijzondere waardeverminderingen van immaterieel actief van EUR 36 miljoen. De operationele kasstroom van de onderneming was wederom sterk. De orderportefeuille ligt met EUR 2,1 miljard op een historisch hoog niveau.

Resultaat

Na een aantal moeizame jaren heeft Strukton in 2010 een fors herstel gerealiseerd van het operationele resultaat, dat steeg van EUR 37,0 miljoen naar EUR 57,6 miljoen. Het nettoresultaat is weliswaar sterk negatief beïnvloed door een aantal bijzondere waardeverminderingen van immaterieel actief maar heeft geen effecten op de liquiditeit. Strukton kende gedurende het jaar een goede cashontwikkeling en realiseerde opnieuw een sterk vierde kwartaal. Kortom, de weg naar herstel van resultaten is ingezet.

Overname door Oranjewoud

Na een aantal jaren van onzekerheid voor Strukton hebben de NS en Oranjewoud op 23 juli 2010 de verkoopovereenkomst getekend voor de overname van Strukton. De transactie kreeg op 29 oktober 2010 door middel van een aandelenoverdracht haar beslag, nadat verschillende mededingingsautoriteiten hun toestemming hadden verleend. Met de overname is de gewenste duidelijkheid ontstaan over de toekomstrichting van Strukton; de activiteiten van Strukton zullen als één geheel bedrijf onverminderd worden voortgezet.

Per 29 oktober is conform afspraak de voltallige Raad van Commissarissen van Strukton afgetreden. Wij zijn de leden van de Raad van Commissarissen grote dank verschuldigd voor hun inspanningen op het gebied van toezicht houden en adviseren gedurende de afgelopen jaren. Daarnaast een woord van dank aan Durk ten Wolde, die als interim-manager het verkoopproces op een goede en constructieve wijze heeft begeleid. Bovendien willen wij deze gelegenheid gebruiken om de NS te danken voor het aandeelhouderschap van bijna 89 jaar. Ondanks dat Strukton al jaren op afstand en onafhankelijk van de NS acteerde, is het duidelijk dat Strukton

nooit de huidige status en omvang zou hebben bereikt zonder de steun en het vertrouwen van de NS. Wij hebben er het volste vertrouwen in dat met het aandeelhouderschap van Oranjewoud nv een nieuwe en belangrijke impuls kan worden gegeven aan de verdere winstgevende groei van Strukton.

Solide basis voor rendementsherstel

In 2010 is een aantal belangrijke stappen gezet naar rendementsherstel. Daarnaast is een basis gelegd om de ingeslagen weg van rendementsherstel ook in de toekomst te kunnen doorzetten:

- Door het verwerven van twee contracten voor prestatiegericht spooronderhoud, het pps-contract voor Rijksweg A15 en verder ook een goede orderontvangst, is de orderportefeuille gestegen naar het historisch hoge niveau van EUR 2,1 miljard. Daarmee ligt er een solide basis voor 2011 en de jaren daarna.
- Bij Strukton Rail en Strukton Bouw is de organisatie aangepast aan de verwachte werkomvang en is het kostenniveau teruggebracht.
- Strukton Bouw is er in 2010 in geslaagd de projectbeheersing op orde te krijgen.
- De organisatiestructuur van Strukton Worksphere is verder vereenvoudigd om slagvaardiger te kunnen inspelen op de uitdagingen in de markt.
- De werkmaatschappijen werken steeds intensiever samen. Op basis van de marktvraag worden telkens nieuwe samenwerkingsmodellen georganiseerd. Deze integrale aanpak illustreert de strategie van Strukton en biedt grote synergievoordelen, zowel op inhoudelijk als op financieel vlak.

Strategie

Strategisch gezien zijn we in 2010 met succes doorgegaan op de reeds ingeslagen weg. De focus ligt op mobiliteit, knooppunten en doorgaande exploitatie. Deze focus is ingegeven door de urgente marktvraag: er is een maatschappelijke trend zichtbaar van toenemende mobiliteit van mensen en goederen. In Nederland is hierbij tevens sprake van een dichtbebouwde omgeving, die extra technische uitdagingen met zich meebrengt.

Door het leveren van technologie en diensten – zoals remote inspectiesystemen en energie-optimaliseringssystemen – kan meer uit het bestaande mobiliteitssysteem worden gehaald, waardoor het comfort van reizigers wordt verhoogd tegen lagere kosten.

Ons werk vindt vaak plaats in dichtbebouwde omgevingen, waarbij de nodige technische en logistieke uitdagingen komen kijken. We bouwen aan Metrostation Amsterdam CS (onderdeel van de Noord/Zuidlijn) en de OV-knooppunten Utrecht CS en Den Haag CS, terwijl de treinen blijven rijden en de reizigersstromen doorgaan. Ook bij werkzaamheden aan (snel)wegen, zoals bij de A2 in Maastricht, is een goede doorstroming van het verkeer tijdens de bouwperiode een vereiste. Bij werkzaamheden aan bestaande gebouwen is het de kunst om het zo te organiseren dat de overlast voor de bewoners beperkt blijft.

Nederland beschikt over het drukst bereden spoor van Europa en Strukton is inmiddels dan ook een veelgevraagde partner voor toppartijen in andere landen.

Onze kracht ligt in het realiseren van complexe werken in complexe omgevingen. Strukton heeft de benodigde hoogwaardige technologische kennis en specialisten in huis om deze uitdagingen aan te gaan. Deze kennis beslaat een groot aantal gebieden. Verderop in het jaarverslag wordt voor elk van onze segmenten een aantal van deze voorbeelden geïllustreerd.

Opdrachtgevers bepalen de gewenste functionaliteit en betalen op basis van een prestatieafhankelijke vergoeding. Deze wijze van werken is naar onze mening de grote driver achter de benodigde innovatie in de sector. In al onze segmenten is het ons doel vaker en eerder aan tafel te komen bij de aanbieders van complexe vraagstukken. Daarvoor moet ons bedrijf een bepaalde omvang hebben en over het juiste kennispakket beschikken. Daarnaast ligt de focus op resultaattherstel en het kasgenererend vermogen.

Duurzaamheid

Wij zijn geïnteresseerd als het om duurzaamheid gaat en we hebben ons vanzelfsprekend ambitieuze doelen gesteld, waaronder een CO₂-reductie van 2% per jaar. We zijn er dan ook trots op dat we in 2010 het hoogste niveau (niveau 5) hebben gehaald op de CO₂-prestatieladder van ProRail. Ook Rijkswaterstaat heeft aangegeven de CO₂-prestatieladder te gaan toepassen. We houden niet alleen onze eigen CO₂-uitstoot scherp in de gaten, maar zullen onze kennis ook inzetten voor CO₂-reductie bij klanten. Dat doen we bijvoorbeeld door warmte-koudeopslag en verduurzaming van gebouwen. Het nieuwe bedrijfs onderdeel Strukton Sustainable Energy gaat zich bezighouden met wind-, getijden- en golfenergie.

Kernwaarden: inlevend, innovatief en initiatief

Nationale beheerders van publieke infrastructuur kampen met infrastructurele vraagstukken die in complexiteit toenemen en worden daarbij tevens geconfronteerd met een publieke roep om transparantie. Binnen Strukton streven wij ernaar onze opdrachtgevers daarbij te ontzorgen en bij onze medewerkers het belang van de kernwaarden onder de aandacht te brengen. De markt voor infrastructurele projecten en onderhoud is aan grote veranderingen onderhevig. De belangen voor alle betrokkenen hierbij zijn groot. Duidelijke toewijzing van risico's en vastlegging van verantwoordelijkheden is hierbij een voorwaarde. Opdrachtgevers en opdrachtnemers bevinden zich in een transitiefase. Strukton wenst hierbij een vooraanstaande positie in te nemen. Projecten met een contract voor design, build, finance, maintain en operate (dbfmo) vergen een meer integrale benadering. Wij blijven groot voorstander van het aanbesteden op een dbfm(o)-basis van nieuwe werken om optimaal gebruik te maken van de kennis en expertise die de bouwondernemingen hebben. Deze wijze van aanbesteden stimuleert bovendien innovatie en heeft een verschuiving in de keten tot gevolg. Grote bouwbedrijven nemen een grotere verantwoordelijkheid op zich en tekenen niet alleen voor ontwerp, maar in toenemende mate ook voor de financiering en de exploitatie. Professioneel opdrachtgeverschap richt zich volgens ons niet op het creëren van concurrentie tussen inschrijvers op basis van hun inschatting in hoeverre onredelijke besteksvoorwaarden wel of niet zullen materialiseren tijdens de uitvoeringsfase. Professioneel opdrachtgeverschap dient zich te richten op het formuleren van functionele eisen en het uitdagen van de vindrijkheid van de inschrijvers. Wij als Strukton gaan die uitdaging graag aan.

Vooruitblik

Door de maatregelen die we hebben genomen, kunnen we 2011 met vertrouwen tegemoet zien. De orderportefeuille is goed gevuld. We richten ons op het stabiliseren van het operationele resultaat (EBITDA) en streven naar een reductie van de financieringsbehoefte die gedurende het jaar ontstaat. Een ander aandachtspunt in 2011 is de verdere reductie van faalkosten. Drie aspecten zijn daarbij van belang: procesbeheersing, risicomangement en contractmanagement. Op basis van de huidige inzichten verwachten we als concern een ongeveer gelijkblijvend aantal medewerkers.

Het is ons duidelijk dat de markt voor publiek-private samenwerking (pps) na jaren van aarzeling een sterke groei zal gaan doormaken. Strukton heeft op deze markt inmiddels veel ervaring opgedaan, waardoor we een belangrijke positie hebben ingenomen. Om deze complexe projecten succesvol te kunnen aanpakken, zullen we verder investeren in systeem-integratie. Samenwerking tussen de werkmaatschappijen en integratie van systemen, culturen en werkmethodes zijn nodig om voortvarend te kunnen opereren op de door ons gekozen werkvelden. Ook zullen we in 2011 onze visie geven op een alternatieve wijze van inrichting en modellering van infrastructurele vraagstukken.

Tot slot een opmerking over onze medewerkers, zonder wie we onze ambities nooit zouden kunnen realiseren. Wij willen al onze medewerkers bedanken voor de forse inspanningen die zij ook weer in 2010 hebben geleverd en hebben er alle vertrouwen in dat wij met deze organisatie de uitdagingen van de toekomst het hoofd kunnen bieden. Wij zullen blijven waken over onze goede reputatie als werkgever, want alleen met de beste mensen kunnen we onze beoogde successen realiseren.

Utrecht, 25 maart 2011

De Groepsdirectie

Gerard Sanderink

Raymond Steenvoorden

Strukton is een fullserviceprovider voor infrastructuur- en accommodatieoplossingen.

Ons doel is de eindgebruiker comfortabel te laten wonen, werken, reizen, leren en recreëren.

Strukton is actief in drie markten, onderverdeeld in vier segmenten:

- › Railinframarkt: railinfrastructuur en informatiesystemen (**Strukton Rail**)
- › Civiele inframarkt: civiele infra (**Strukton Civiel**)
- › Gebouwen: bouw en vastgoedontwikkeling (**Strukton Bouw**) en technisch beheer en installatietechniek (**Strukton Worksphere**)

Binnen elk van deze markten als ook marktverstijgend werkt **Strukton Integrale Projecten** aan pps-concessieprojecten, nieuwe concepten en eigen initiatieven.

Visie

Strukton denkt vanuit de functionaliteit en levensduur van gebouwen en infrastructurele werken. Daarom kiezen we voor integrale contractvormen die ruimte bieden aan kwaliteit, comfort en duurzaamheid. Voorbeelden van deze integrale contractvormen zijn design en build (db) en design, build, finance, maintain en operate (dbfmo).

Strategie

De kracht van Strukton ligt in het volbrengen van complexe projecten in complexe omgevingen. We streven ernaar om nog hogere toegevoegde waarde te leveren en ons daarmee te onderscheiden in de markt. Voor onze opdrachtgevers moet duidelijk zijn dat ze op ons kunnen bouwen, een goede prijs-kwaliteitverhouding krijgen en trendsettende oplossingen mogen verwachten. Onze focus ligt op mobiliteit, knooppunten en doorgaande exploitatie. Vanuit een decentrale organisatiestructuur kunnen de verschillende Struktonbedrijven zich met grote zelfstandigheid richten op hun specifieke markt en product.

De strategische kernpunten zijn:

- de mentaliteit van de medewerkers, want die bepaalt het onderscheidend vermogen van Strukton
- het verbreden en verlengen van de keten
- het doorontwikkelen van niches op de markt

Profiel

Mentaliteit

Struktonmedewerkers zijn niet alleen vakinhoudelijk goed onderlegd, ze nemen ook zelf initiatieven om met innovatieve oplossingen te komen. Ze bekijken een vraag vanuit het perspectief van de opdrachtgever en brengen vervolgens nieuwe en duurzame concepten en oplossingen onder de aandacht.

MVO-beleid

Strukton onderneemt maatschappelijk verantwoord en heeft hierin een voortrekkersrol binnen de sector. We sporen onze medewerkers aan om steeds een bewuste afweging te maken tussen wat goed is voor mens, omgeving en bedrijf.

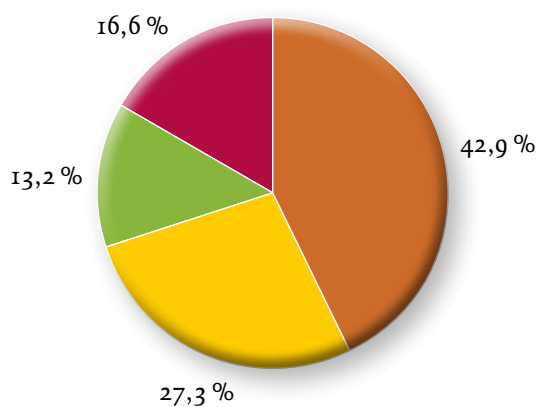
Strukton realiseerde in 2010 met gemiddeld 6.159 medewerkers een omzet van EUR 1,4 miljard.

Meer informatie over:

- Strukton en de werkmaatschappijen: www.strukton.com
- Financiële gang van zaken en jaarrekening: www.strukton.com/jaarverslag
- Risicomanagement en Corporate Governance: www.strukton.com
(zie 'financiën en governance')
- MVO-beleid van Strukton: www.strukton.com/mvo
- Strukton als werkgever: www.werkenbijstrukton.nl

Bedrijfsopbrengsten 2010

- Railinfrastructuur en informatiesystemen
- Civiele infra
- Bouw en vastgoedontwikkeling
- Technisch beheer en installatietechniek

Samenstelling bestuur

> Groepsdirectie

ir. Gerard Sanderink (1948)

Nationaliteit
Indiensttreding
Nevenfuncties

Eerdere werkgevers

Voorzitter Groepsdirectie
Nederlandse
Oktober 2010
President-directeur Oranjewoud nv
Directeur/eigenaar Centric
Research fellowship Estec
IT Consultant BSO
IT Consultant Stork
Directeur ICT Automatisering
Algemeen directeur Centric

Raymond Steenvoorden RA (1964)

Nationaliteit
Indiensttreding
Nevenfuncties

Eerdere werkgevers

Groepsdirectie
Nederlandse
2002
Commissaris Energy Capital Partners
Bestuurslid NABU (Nederlandse Aannemers met belangen in het buitenland)
Ernst & Young Accountants
Diverse (directie)functies bij Ballast Nedam nv
Zelfstandig adviseur in het Verenigd Koninkrijk op het gebied van pps en Corporate Finance

> Groepsraad

Jos Hegeman
Strukton Civiel

Erik Hermsen
Strukton Integrale Projecten

Rob Kalma
Financieel directeur

Marinus Schimmel
Strukton Worksphere

Aike Schoots
Strukton Rail

Gert Jan Vos
Strukton Bouw

Vlnr: Gerard Sanderink, Aike Schoots,
Raymond Steenvoorden,
Jos Hegeman, Marinus Schimmel,
Gert Jan Vos, Erik Hermsen
en Rob Kalma

Kengetallen (bedragen in miljoenen euro's)

	2010	2009*	2008*	2007*	2006*
Bedrijfsopbrengsten	1.437,5	1.368,2	1.249,2	1.144,8	954,6
Operationeel resultaat (EBITDA)	57,6	37,0	55,9	47,4	55,6
Bedrijfsresultaat (EBIT)	(6,4)	8,8	29,0	23,1	36,4
Netto-resultaat	(15,5)	0,8	14,3	15,3	30,6
Kasstroom					
• Operationeel					
> Gewone bedrijfsuitoefening	38,5	56,9	22,1	58,4	24,3
> Pps-projecten	(76,3)	(70,5)	(30,5)	0,3	(5,0)
• Investerings					
> Gewone bedrijfsuitoefening	(9,4)	(4,3)	(20,1)	(2,1)	72,5
> Pps-projecten	62,7	72,5	35,7	(0,5)	4,8
Totale kasstroom	9,6	29,0	(18,8)	16,3	(21,8)
Investerings materiële vaste activa	16,7	18,3	25,8	30,3	21,1
Afschrijving / waardevermindering op vaste activa	64,0	28,2	26,9	24,4	19,1
Exclusief consolidatie (non-recourse) pps-projecten					
Balanstotaal	775,7	826,4	818,7	790,7	708,7
Geïnvesteed vermogen	179,2	235,2	234,7	223,7	224,3
Netto kas (schuld)	(0,4)	(52,2)	(51,8)	(42,5)	(50,4)
Solvabiliteit (%)	23,1	22,1	22,3	22,9	24,5
Rendement op geïnvesteed vermogen (%)	(3,6)	3,7	12,4	10,4	16,2
Orderportefeuille ultimo	2.065,0	1.858,0	1.639,0	1.210,8	1.014,2
Inclusief consolidatie (non) recourse pps-projecten					
Balanstotaal	968,2	945,3	862,6	798,3	716,6
Totaal eigen vermogen / groepsvermogen	166,7	172,2	171,9	181,2	173,8
Geïnvesteed vermogen	365,7	347,2	273,3	231,0	232,0
Netto kas (schuld)	(198,9)	(174,9)	(101,4)	(49,7)	(58,2)
Solvabiliteit (%)	17,2	18,2	19,9	22,7	24,2
Nettoresultaat in % gemiddeld eigen vermogen	(9,1)	0,5	8,1	8,6	19,6
Nettoresultaat in % van de bedrijfsopbrengsten	(1,1)	0,1	1,1	1,3	3,2
Niet financiële indicatoren					
Gemiddeld aantal werknemers	6.159	6.232	5.962	5.514	4.592
Ziekteverzuim (%)	5,4	5,4	5,1	5,8	6,1
Ongevallen frequentie (IF-index)	8,4	8,7	9,0	8,2	11,4
Gemiddelde verzuimduur	25	21	24	16	20
Ongevallen cijfer	15,1	12,6	16,2	14,8	20,5
Frequentie cijfer	0,8	0,7	0,9	0,8	1,1
Uitgaven management development en opleidingen	8,7	8,7	8,1	7,8	5,3
Medewerkers beoordeeld (%)	92,6	88,0	88,4	87,1	88,5

* In de vergelijkende cijfers hebben een aantal aanpassingen plaatsgevonden.
In de algemene toelichting zijn deze aanpassingen in de vergelijkende cijfers nader toegelicht.

De specialismen van Strukton

› Strukton Rail

Europese fullservicedienstverlening op het gebied van spoorssystemen. Werkvelden zijn infrastructuur, onderhoudsmanagement, rollend materieel, machines en logistiek.

www.struktonrail.nl

› Strukton Civiel

Ontwerp, realisatie, onderhoud en beheer van infrastructurele projecten, met specifieke kennis van ondergronds bouwen, wegenbouw, viaducten, stations, geluidsschermen, funderingstechnieken, afzinktechnieken en milieu.

www.struktonciviel.nl

› Strukton Bouw

Maatwerk leveren voor huisvesting van personen, bedrijven en bedrijfsprocessen. Plan- en projectontwikkeling kunnen hierbij een belangrijke ondersteuning bieden.

www.struktonbouw.com

› Strukton Workspere

Technisch beheer en installatiemanagement. Geïntegreerde dienstverlening op het gebied van gebouwgebonden technische installaties en 'hard services', vanuit de gedachte dat mensen die zich in hun werk- en verblijfsomgeving prettig voelen, het beste presteren. Duurzame en waardevaste ontwikkeling van bestaand vastgoed.

www.struktonworkspere.com

› Strukton Integrale Projecten

Innovatieve en integrale oplossingen die uitgaan van de totale levenscyclus van de infrastructuur of gebouwde omgeving. Hierin passen integrale contract- en samenwerkingsvormen zoals dbfm(o): design, build, finance, maintain & operate.

www.struktonpps.com

› Kernactiviteiten

- Onderhoud, vernieuwing en nieuwbouw van rail(systemen) – heavy rail en light rail
  - (Reizigers)informatiesystemen
  - Beveiligingsystemen
  - Data-acquisitie en datamanagement
  - Ontwikkeling en integratie van elektrische systemen in rollend materieel
  - Energiesystemen
-
- Natte en droge infra (in situ, geboorde en afgezonken tunnels, bruggen, stations, wegen en wegonderhoud)
  - Bouwen in complexe omgevingen
  - Industriële bouw
  - Waterbeheer en waterbehandeling
  - Specialismen: afzinktechnieken, pers-, schuif- en vjzjeltechnieken, parkeergarages, funderingen, voorspanning, geluidsschermen, onderwatertechnieken, betonverbetering, monitoring en bouwkuipen
  - Prefab beton
  - Maatvoering en marine survey
  - Verkeersmanagement
-
- Utiliteitsbouw en woningbouw
  - Renovatie, verbouw en (planmatig) onderhoud
  - Technisch beheer
  - Projectontwikkeling
  - (Binnenstedelijke) herontwikkeling
-
- Technische service, beheer en onderhoud
  - Nieuwbouw en renovatie van technische installaties
  - Verwerving, ontwerp, bouw en exploitatie op basis van concessie prestatiecontracten en outsourcing van technische diensten
  - Exploitiatiemanagement van pps'en: integrale facilitaire dienstverlening en vastgoedbeheer
  - Maincontracting
  - Advies en interim-management
  - Ontwikkeling en begeleiding van bouw- en verbouwprojecten en 'hard services'-gerelateerde huisvestings-, huur- en verhuurplannen
-
- Verwerving, financiering en management van pps-projecten
  - Beheer van de risicodragende pps-investeringen
  - Verdere ontwikkeling van pps, conceptontwikkeling en eigen initiatieven

› Marktgebieden/klanten

- Railinfrabeheerders primair in West-Europa
- Vervoersbedrijven (gemeentelijk, regionaal, landelijk)
- Overheden (provincies en gemeenten)
- Industrie
- Materieel leveranciers en leasemaatschappijen

- Wegbeheerders
- Railinfrabeheerders (primair in Nederland)
- Mainports, luchthavens
- Grote steden en overheidsorganen
- Industriële afnemers (opslag-, nuts- en afvalverwerkings- en waterbehandelingsbedrijven)
- Vervoersbedrijven (gemeentelijk, regionaal, landelijk)

- Eindgebruikers/huurders
- Zakelijke dienstverleners
- Woningcorporaties
- Projectontwikkelaars
- Zorginstellingen
- Onderwijsinstellingen
- Overheid (het Rijk en gemeenten)

- Zakelijke en financiële dienstverleners
- Onderwijsinstellingen
- Zorginstellingen
- Entertainmentindustrie
- Industrie
- Overheid
- Transportsector

- Overheid (het Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen)
- Zorg- en onderwijsinstellingen
- Railinfrabeheerders in West-Europa

› Kenmerken markt

- Hoge toetredingsdrempel door kennis- en kapitaalintensiviteit
- Focus op veiligheid en kwaliteit voor een goede prijs
- Toenemende concurrentie
- Europese markt met verschillen per land
- Nichemarkt

- Competitief
- Cyclisch
- Fragmentarische markt met beperkte top en veel regionale/ lokale spelers

- Focus op kwaliteit en toegevoegde waarde
- Verschuiving naar nieuwe contract-/ aanbestedingsvormen
- Focus op duurzaamheid

- In ontwikkeling en groeiend
- Hoge mate van complexiteit en afbreukrisico
- Focus op dienstverlenende attitude
- Focus op waardebehoud
- Kennisintensief
- Toenemende uitbesteding
- Toenemende complexiteit en afbreukrisico's

- Groeiend (overheidshuisvesting, infrastructuur)
- In ontwikkeling (onderwijs, lightrail en zorg)
- Kwaliteitgedreven (duurzaam/ maatschappelijk verantwoord)
- Ruimte voor private initiatieven
- Internationaal krachtenveld

› Competenties Strukton

- Data-acquisitie en -management
- Consulting en engineering
- Machines en logistiek
- Rollend materieel

- Project- en procesmanagement
- Grote technologische kennis (eigen engineering en specialistische vaardigheden)
- Kennis innovatieve contract- en samenwerkingsvormen
- Specialist in ondergronds bouwen
- Realisatie projecten tijdens doorgaande exploitatie van klantprocessen
- Systems Engineering
- Risicomanagement

- Optimalisatie van kosten versus opbrengsten met sterke klantfocus
- Integrale en objectgerichte benadering van het bouwproces, van plan/ project- tot exploitatiefase

- Lifecycle/Total Cost of Ownership-benadering
- Bedrijfszekerheid bieden voor corebusiness-ondersteunende processen van opdrachtgevers
- Werk- en verblijfontgevingen creëren waar mensen kunnen excelleren
- Benadering met oog voor zowel gemeenschappelijk belang als (ogenschijnlijk) tegenstrijdige belangen van eigenaar en gebruiker vastgoed
- Klantgerichtheid
- Krachtige inkooppositie voor facilitaire diensten
- Professionele methoden en middelen
- Kennis van de coreprocessen van de klanten

- Project- en risicomanagement, contractmanagement en financial management
- Lifecyclebenadering en langetermijnverantwoordelijkheid
- Kennis van innovatieve contracten en samenwerkingsvormen

Financiële resultaten

- › Omzetgroei van 5% tot EUR 1.437 miljoen (2009: 1.368 miljoen)
- › Forse stijging 56% van operationeel resultaat naar EUR 57,6 miljoen (2009: 37,0 miljoen)
- › Bijzondere waardeverminderingen 2010: EUR 35,9 miljoen immaterieel vast actief en goodwill
- › Nettoresultaat negatief als gevolg van bijzondere waardeverminderingen:
2010: EUR 15,5 miljoen negatief (2009: EUR 0,8 miljoen positief)
- › Dividendvoorstel: geen dividenduitkering
- › Solvabiliteit: 23,1% (exclusief pps-schulden vanwege het non-recoursekarakter)
- › Orderportefeuille verder gestegen naar EUR 2,1 miljard (2009: 1,8 miljard)

Gang van zaken

Ondanks dat de werkmaatschappijen kampen met krimpende marktvolumes, een sterke concurrentie en een aanzienlijke prijsdruk steeg de omzet en werd een fors herstel van het operationele resultaat gerealiseerd. Diverse werkmaatschappijen hebben tijdig hun organisatie aangepast aan de gewijzigde omstandigheden. De afgelopen jaren had Strukton te kampen met verlieslatende activiteiten in het segment bouw als gevolg van vijf fors verlieslatende projecten. Door een versterkte aandacht voor de procesbeheersing is dit jaar weer sprake van een – weliswaar marginale – positieve bijdrage aan het operationele resultaat.

Gegeven de marktomstandigheden stemt het ons tot tevredenheid dat alle werkmaatschappijen een positieve bijdrage leverden aan het operationele resultaat over 2010. Daarbij zijn op diverse plaatsen in de organisatie initiatieven gestart om verdere reductie van faalkosten te realiseren om daarmee – samen met de omvang van de orderportefeuille – de basis te leggen voor een duurzaam herstel van resultaten.

Bedrijfsopbrengsten

In 2010 is wederom een duidelijke omzetgroei gerealiseerd; ondanks dat de markt in veel sectoren nog moeilijk was, steeg de omzet met 5% tot EUR 1.437 miljoen, versus EUR 1.368 miljoen in 2009. Bij Strukton Rail is een duidelijke omzetgroei gerealiseerd en ook Strukton Worksphere is gegroeid. Het volume van Strukton Civiel en Strukton Bouw lag licht onder het niveau van 2009.

De pps-projecten die reeds in 2010 in exploitatie zijn gegaan alsmede in de eerste helft van 2011 in exploitatie zullen gaan, zullen in 2011 leiden tot een verdere vergroting van de periodiek terugkerende inkomsten (service- en onderhoudswerkzaamheden). In 2010 was het effect van de pps-projecten vooral zichtbaar in het hoge bouwvolume; het vrijwel gelijkblijvend volume service- en onderhoudswerkzaamheden daalde hierdoor als percentage van de totale inkomsten van 24,1 % in 2009 naar 22,6 % in 2010.

Financiële resultaten

Bedrijfsopbrengsten

in EUR miljoen	2010	2009
Railinfrastructuur en informatiesystemen	616,1	546,1
Civiele infra	392,7	398,7
Bouw en vastgoedontwikkeling	189,9	198,8
Technisch beheer en installatietechniek	238,8	224,6
Totaal	1.437,5	1.368,2

De orderportefeuille nam toe met 11% naar EUR 2,1 miljard ultimo 2010. Deze groei was vooral te danken aan de infrastructurele activiteiten bij Strukton Rail en Strukton Civiel. Het deel van de orderportefeuille dat daarvan betrekking heeft op pps-opdrachten met overwegend een langlopend karakter, is door het verkrijgen van de A15 gestegen tot 548,7 miljoen.

Resultaat

In 2010 is een forse stijging van het operationeel resultaat (EBITDA) gerealiseerd.

Het operationeel resultaat steeg van EUR 37,0 miljoen naar EUR 57,6 miljoen.

Deze forse verbetering is vooral te danken aan de resultaatsverbetering die heeft plaats-

Operationeel resultaat

in EUR miljoen	2010	2009
Railinfrastructuur en informatiesystemen	37,2	27,8
Civiele infra	13,3	17,7
Bouw en vastgoedontwikkeling	0,3	(13,2)
Technisch beheer en installatietechniek	6,8	4,7
Totaal	57,6	37,0

gevonden in het segment bouw. De afgelopen jaren is dit bedrijfsonderdeel geconfronteerd geweest met aanhoudende verliezen op vijf projecten. Het afgelopen jaar is fors ingezet op procesbeheersing en contractmanagement. Ondanks extra lasten als gevolg van organisatie-wijzigingen ter grootte van EUR 2,3 miljoen heeft Strukton Bouw in 2010 een positief operationeel resultaat gerealiseerd.

Met uitzondering van Strukton Civiel realiseerden ook de overige werkmaatschappijen een verbetering van het operationele resultaat. In Nederland realiseerde Strukton Rail ondanks de moeilijke marktomstandigheden een goed resultaat. De resultaatsbijdrage van onze railactiviteiten uit Zweden steeg fors en onze resultaten in Italië en België bleven op een hoog niveau. Daarnaast was bij alle product-marktcombinaties van Strukton Systems sprake van een sterke stijging. De resultaten in Noorwegen en Duitsland bleven daarentegen negatief.

Strukton Civiel slaagde er in 2010 wederom in om een goed resultaat neer te zetten. Het resultaat binnen dit segment werd echter negatief beïnvloed door vertragingen en een neerwaartse bijstelling op een lopend werk. Vanwege de inmiddels bereikte schaalomvang kon dit worden gecompenseerd door goede resultaten op andere projecten.

Strukton Worksphere heeft in een snel verslechterende markt tijdig maatregelen genomen om

Financiële resultaten

deze ontwikkelingen het hoofd te kunnen bieden. Het kostenniveau is inmiddels aanzienlijk verlaagd en met een directe sturing op de productiviteit is alsnog een verbetering van het resultaat ten opzichte van 2009 gerealiseerd.

Strukton Integrale Projecten had een goed jaar door zowel het winnen van de belangrijke tender A15 als door de ingebruikneming van twee eerdere pps-projecten. Daarmee leverde Integrale Projecten ook een positieve bijdrage aan het resultaat.

Bedrijfsresultaat

in EUR miljoen	2010	2009
Operationeel resultaat	57,6	37,0
Afschrijvingen Materieel Vast Actief	(22,5)	(20,8)
Afschrijvingen Immaterieel Vast Actief	(5,6)	(5,8)
Bijzondere waardeverminderingen	(35,9)	(1,6)
Bedrijfsresultaat	(6,4)	8,8

Bij een licht stijgende afschrijvingslast op de bedrijfsmiddelen werd het bedrijfsresultaat vooral sterk negatief beïnvloed door bijzondere waardeverminderingen.

In 2010 is voor een bedrag van EUR 35,9 miljoen aan bijzondere waardeverminderingen verantwoord. Van dit bedrag heeft EUR 30,3 miljoen betrekking op een bijzondere waardevermindering van goodwill en immaterieel actief voor Strukton Worksphere.

Ondanks de stabiele resultaten van Strukton Worksphere diende deze bijzondere waardevermindering te worden doorgevoerd als gevolg van de wijziging in IAS 36 en de veranderende marktomstandigheden. Daarnaast had een bedrag van EUR 5,2 miljoen betrekking op de bijzondere waardevermindering van goodwill inzake de railactiviteiten in Noorwegen.

Financieel resultaat

Het financieel resultaat was met EUR 6,3 miljoen negatief beduidend beter dan 2009 (EUR 8,2 miljoen negatief). Het verschil wordt voornamelijk verklaard door de mutatie in de waarde van derivaten van EUR 1,1 miljoen positief (EUR 0,5 miljoen negatief in 2009). De post resultaat deelneming heeft vooral betrekking op onze Italiaanse 40% deelneming Clf; deze werd tot vorig jaar als operationaal resultaat gerapporteerd.

Nettoresultaat

Ondanks een negatief resultaat voor belasting is er toch een post belasting van EUR 5,5 miljoen opgenomen. Dit wordt vooral veroorzaakt doordat bijzondere waardeverminderingen van EUR 35,9 miljoen op de goodwill en immaterieel actief fiscaal niet worden gevolgd. Het nettoresultaat komt daarmee uit op EUR 15,5 miljoen negatief, versus EUR 0,8 miljoen positief in 2009.

Investerings

De investeringen in materiële vaste activa van ruim EUR 16,7 miljoen lagen onder het niveau van de afschrijvingen. Strukton heeft nog steeds baat bij zijn investeringsprogramma van voorgaande jaren, waardoor nu minder investeringen nodig zijn. Strukton Rail heeft circa EUR 9 miljoen geïnvesteerd in overwegend kleinere railvoertuigen als Unimaten (wisselstopmachines), meetvoertuigen en kranen in Nederland en Zweden. Ook Strukton Civiel investeerde in een aantal kleinere bedrijfsmiddelen.

Pps-projecten

Strukton participeert in zeven pps-projecten, waarvan er inmiddels vier geheel en één ten dele in exploitatie zijn. De participaties in de hiervoor speciaal opgezette Special Purpose Companies (SPC's) variëren van 5% tot 50%. In 2010 zijn voor EUR 7,6 miljoen aan stortingen gedaan, voortvloeiende uit de investeringsverplichting. Door het verwerven van het project A15 Maasvlakte-Vaanplein zijn nieuwe stortingsverplichtingen aangegaan, waardoor de totale verplichtingen ultimo 2010 EUR 17,7 miljoen bedragen. In 2009 was dat EUR 12,3 miljoen.

De financiering voor deze projecten wordt op een non-recoursebasis aangetrokken. Per ultimo 2010 bedroeg de – in de consolidatie van Strukton opgenomen – non-recoursefinanciering in totaal EUR 161,3 miljoen. In 2009 was dat EUR 90,3 miljoen.

De intentie blijft om kapitaal vrij te maken voor de kernactiviteiten van Strukton. Bij investeerders lijkt voldoende interesse te bestaan om in 2011 de overdracht van een aantal belangen in pps-projecten te realiseren.

Kasstroom en financiering

De kasstroom uit gewone bedrijfsvoering bedroeg in 2010 EUR 38,5 miljoen (2009: EUR 56,9 miljoen). Bepalend hierin was – naast het resultaat vermeerderd met afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen – de toename van het werkkapitaal met 12 miljoen. Deze uitstroom van middelen was vrijwel gelijk aan de afname van de gebonden liquiditeiten (12,7 miljoen). In 2009 waren de gebonden liquiditeiten op een aantal projecten in uitvoering sterk opgelopen en door afronding van deze projecten is deze post in 2010 weer afgenomen. De kasstroom uit operationele bedrijfsuitoefening is exclusief de uitgaven van 76,3 miljoen voor de bouw van de lopende pps-projecten; deze projecten worden non-recourse gefinancierd en hier staan toekomstige langlopende vorderingen tegenover. Tot vorig jaar werden deze uitgaven als investeringen geclassificeerd, maar dit jaar zijn ze in de operationele kasstroom opgenomen.

De investeringen lagen in 2010 ruim onder de afschrijvingen. Verder zijn er geen acquisities gedaan (2009: EUR 0,4 miljoen). Bij de overname is de balans versterkt door de ontvangen agiostorting van EUR 10 miljoen. Het onder de oude faciliteit getrokken bedrag van EUR 80,5 miljoen afgelost en er is een nieuwe financieringsovereenkomst afgesloten voor een bedrag van EUR 60 miljoen. Het saldo van de liquide middelen en de schuld aan kredietinstellingen bedroeg ultimo 2010 EUR 108,4 miljoen positief. Strukton voldoet daarmee ultimo 2010 ruimschoots aan de met de financiers afgesloten convenanten. Op basis van de verwachte resultaten is Strukton van mening hier ook de komende periode aan te kunnen blijven voldoen. Het geïnvesteerd vermogen komt – gecorrigeerd voor de financiering van pps-projecten – uit op EUR 179 miljoen (2009: EUR 235 miljoen). Inclusief non-recoursefinanciering is het geïnvesteerd vermogen gestegen van EUR 347 miljoen naar EUR 366 miljoen.

Financiële resultaten

Vermogenspositie

Door het gerapporteerde netto verlies en de genoemde agiostorting van EUR 10 miljoen, is het eigen vermogen met EUR 5 miljoen gedaald naar EUR 167 miljoen. In 2009 bedroeg het – gecorrigeerde – eigen vermogen EUR 172 miljoen. Per saldo waren de vermogensmutaties uit de uitkomsten van hedge accounting, koersresultaten van deelnemingen en permanente financiering van buitenlandse deelnemingen vrijwel neutraal. Er is in 2010 geen dividend betaald. Het balanstotaal liet ondanks de verdere productie van pps-projecten slechts een beperkte stijging zien. Tegenover de toename van het balanstotaal voor de pps-projecten van EUR 74 miljoen stond een afname van EUR 51 miljoen voor de overige activiteiten. Daarmee is Struktons solvabiliteit – gecorrigeerd voor de financiering van pps-projecten – gestegen naar 23,1% (2009: 22,1%) en ligt daarmee op een goed niveau. De solvabiliteit inclusief non-recoursefinanciering is, als gevolg van de lichte daling van het eigen vermogen en de toename van het balanstotaal met EUR 23 miljoen, uitgekomen op 17,2%. In 2009 was dit 18,2%.

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

Strukton maakt altijd een zorgvuldige afweging tussen de belangen van mensen, omgeving en bedrijf.

De essentie van het MVO-beleid van Strukton is simpel: goede resultaten neerzetten, maar altijd in balans met mensen en de omgeving. Dit beleid gaat niet alleen over klimaat en duurzaamheid, maar ook over mensen en de zorgvuldigheid waarmee Strukton als werkgever met zijn mensen omgaat.

Niveau 5 op de CO₂-prestatieladder van ProRail

In 2010 heeft Strukton, als eerste concern in Nederland, niveau 5 – het hoogste niveau – behaald op de CO₂-prestatieladder van ProRail. Deze certificering biedt een voorsprong bij aanbestedingen van ProRail. Om niveau 5 te halen, was het nodig de CO₂-uitstoot van de organisatie goed tegen het licht te houden. De grootste uitstoot – bijna de helft – komt van het wagenpark. Daarom worden sinds enkele jaren alleen nog leaseauto's in het wagenpark opgenomen met A-, B- of C-label.

2010 in het kort

- Niveau 5 behaald op de CO2-prestatieladder van ProRail
- Steeds meer materiaal hergebruikt
- 81 ongevallen, 2 minder dan in 2009
- Strukton is mede-initiator van keurmerk Bewuste Bouwers
- Struktonbedrijven investeren veel in opleidingen

Strukton blijft zoeken naar nieuwe verbetermogelijkheden. Dit zal tevens het behoud van het huidige niveau op de ladder in 2011 stimuleren. De A-, B- en C-labels worden gehandhaafd en er is een emissieplafond vastgesteld van 155 g/km. Ook stimuleert Strukton zijn medewerkers om een kleinere, zuinigere auto te rijden. Verder neemt Strukton deel in het Consortium DC-TEC (Dutch Consortium for the Tender of Electrical Cars). Strukton heeft zich gecommitteerd aan de afname van tien elektrische auto's.

De CO2-prestatieladder kijkt niet alleen naar de CO2-uitstoot van de leverancier zelf – Strukton in dit geval – maar ook naar de uitstoot van onderleveranciers. Dankzij het convenant van Bouwend Nederland dat Strukton heeft ondertekend in 2008, voldeed het inkoopbeleid al nagenoeg aan de eisen van ProRail.

ProRail stelt als eis dat Strukton inzicht kan geven in de CO2-uitstoot van zijn leveranciers die meewerken aan ProRail-opdrachten. Gezien het aantal wisselingen van leveranciers brengt dat een aanzienlijke administratieve last met zich mee. Samen met Ballast Nedam en Heijmans heeft Strukton daarom een database ontwikkeld, waarin alle bouwbedrijven hun CO2-footprint kunnen berekenen en laten opnemen. De centrale database in de vorm van een website wordt inmiddels geëxploiteerd door Bouwend Nederland en bevat ook een reductieprogramma. Ook voor de railmarkt is een centrale database gerealiseerd, genaamd 'De Duurzame Leverancier', dit op initiatief van Strukton, Grontmij, Oranjewoud en Movares.

Twee nieuwe, duurzame bedrijfsonderdelen

Naast de diverse initiatieven om de eigen bedrijfsvoering verder te verduurzamen, streeft Strukton ernaar om de binnen de organisatie aanwezige kennis en expertise aan te wenden voor bijvoorbeeld CO2-reductie bij klanten en verduurzaming van gebouwen.

In 2010 heeft Strukton twee nieuwe bedrijfsonderdelen opgericht: Afvalbank Nederland en Strukton Sustainable Energy. Afvalbank Nederland regisseert en verwerkt de afvalstromen van Strukton, wat zorgt voor een verantwoorde en transparante afvalverwerking.

Strukton Sustainable Energy houdt zich bezig met duurzame energie: windenergie, getijdenenergie en golfenergie.

Duurzaam inkopen

Maatschappelijk verantwoord inkopen is voor Strukton essentieel om zijn MVO-beleid te kunnen controleren en handhaven over de keten van het bouwproces. Strukton is namelijk zeer afhankelijk van leveranciers. Bij sommige werkmaatschappijen wordt tot wel 70% van het werk ingekocht. Daarom heeft Strukton maatschappelijk verantwoord inkopen in 2010

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

ingebod in de algemene inkoopvoorwaarden. Leveranciers moeten aantoonbaar maken dat ze duurzaam werken. Strukton vraagt hun een algemene verklaring in te vullen die Strukton heeft opgesteld: de duurzaamheidsverklaring. De leverancier laat daarmee zien dat hij een aantal aspecten uit het MVO-beleid van Strukton respecteert. Daarnaast vraagt Strukton, afhankelijk van de opdrachtgever, om inzicht te geven in de specifieke reductie van energie en brandstof. De targets die de opdrachtgever heeft vastgesteld voor een bepaalde opdracht, legt Strukton op zijn beurt op aan de leveranciers.

Hergebruik van bouwmaterialen

Strukton zoekt telkens opnieuw naar methodes om bouwmaterialen te hergebruiken. Sinds een aantal jaar verwerkt Strukton grind in nieuwe projecten, bijvoorbeeld bij de nieuwe N57 in Zeeland en in het onderwaterbeton van parkeergarage Museumpark in Rotterdam. In 2010 ontwikkelde Strukton nog een cradle to cradle-bouwmateriaal, namelijk 'groen beton'. Daarbij wordt oud ballast (het grind tussen de dwarsliggers) gerecycled tot vlinderblokken.

Veiligheid

Sinds 2009 richt Strukton zijn veiligheidsbeleid vooral op houding en gedrag op de bouwplaats, omdat er op dat vlak nog verbeteringen mogelijk zijn. Veel ongevallen ontstaan door loyaliteit: medewerkers die toch de werkzaamheden willen voortzetten om de planning te halen, ondanks dat nog niet alle voorzorgsmaatregelen getroffen zijn. Zij moeten op de werkplek kiezen tussen tijd, geld en veiligheid. Strukton wil voorkomen dat die keuze in de uitvoeringsfase moet worden gemaakt. Daarom wordt al tijdens de tender- en ontwerpfase zo goed mogelijk gekeken naar een realistische planning, een optimale inrichting van de bouwplaats en een optimaal (uitvoerbaar) ontwerp.

Binnen Strukton wordt gewerkt met het programma 'Zero Accidents', ofwel nul ongevallen. Onder een ongeval wordt een incident verstaan dat leidt tot werkverzuim op de eerstvolgende werkdag. In 2010 vonden er 81 ongevallen plaats, tegenover 83 in 2009. Naast regelmatige rapportage is er veel aandacht voor de risico's en is het ongevalonderzoek verder geprofessionaliseerd.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Arbo: van verzuim naar preventie

Sinds enkele jaren richten Strukton en de arbodienst zich steeds meer op preventie en niet alleen op verzuim en re-integratie. In 2010 is deze trend doorgezet. Daarbij is er niet alleen aandacht voor de 'harde' veiligheid (bijvoorbeeld het dragen van een helm), maar ook voor de 'zachte' kant (bijvoorbeeld bescherming tegen de zon).

Bewuste Bouwers

Samen met BAM, Ballast Nedam en VolkerWessels is Strukton in 2010 het keurmerk Bewuste Bouwers gestart. Het doel is het imago van de bouwbedrijven te verbeteren. Alle aannemers in Nederland kunnen hun bouwplaats aanmelden voor het keurmerk, waarna een monitor de bouwplaats bezoekt. Deze monitor kijkt naar de veiligheid op de werkplaats en zorg voor de omgeving: de veiligheid van passanten, geluidsoverlast en milieubewustzijn.

Bewuste Bouwers is na een geslaagde pilot ondergebracht in een onafhankelijke stichting. In 2010 droegen tien Struktonprojecten het keurmerk.

Management development en opleidingen

Net als in voorgaande jaren zijn er ook in 2010 diverse management-developmenttrajecten geweest. Verder ontwikkelt Strukton opleidingen op het gebied van projectmanagement, contractmanagement en projectcontrolling. Deze kennisontwikkeling is noodzakelijk vanwege de huidige marktontwikkelingen op het gebied van complexe projecten – in toenemende mate via pps- en dbfmo-contracten.

Strukton Rail heeft het aantal vakgebieden teruggebracht tot drie: mechanisch, elektrisch en elektronisch. Het streven van Strukton Rail is zijn productiemedewerkers breder op te leiden. Een relatief grote groep Strukton Rail-medewerkers heeft een cursus young management gevolgd. Opvolging en verjonging van de organisatie is een belangrijk onderwerp binnen Rail, omdat de gemiddelde leeftijd stijgt.

Strukton Bouw heeft een aantal trainees in dienst en heeft zichzelf ten doel gesteld dat aantal op peil te houden. De opleidingen die medewerkers krijgen aangeboden, zijn zowel gericht op hun eigen opleidingswensen als op de kennis en vaardigheden die ze voor hun functie nodig hebben.

Vanwege de veranderende markt – van traditionele opdrachten naar pps- en dbfmo-opdrachten – krijgen Strukton Civiel-medewerkers steeds meer te maken met andere werkzaamheden dan alleen technische. Met name integrale samenwerking en raakvlakmanagement worden steeds belangrijker. Strukton Civiel investeert daarom flink in opleidingsprogramma's, zowel voor leidinggevend als uitvoerend. Dit zijn opleidingen in coaching, effectief samenwerken en groeien in leiderschap.

Strukton Worksphere heeft in 2010 EUR 1,9 miljoen geïnvesteerd in opleidingen voor medewerkers. Zo is er een start gemaakt met de Strukton Academy, om medewerkers opleidingen aan te bieden via een webportal. Ook zijn er incompanyprogramma's ontwikkeld: gecertificeerde opleidingen met Strukton Worksphere-gerelateerde thema's. Alle teamleiders volgden 'ondernemend management', alle contractmanagers volgden 'beheer en onderhoud', voor een groot deel van de accountmanagers was er de opleiding 'commercial excellence' en een groot aantal monteurs kreeg de opleiding 'van monteur naar ambassadeur'. Daarnaast is er een leergang 'veiligheid' gegeven aan alle achthonderd uitvoerende medewerkers.

Tien keer keurmerk Bewuste Bouwers

In 2010 hebben tien Struktonprojecten het keurmerk Bewuste Bouwers gekregen:

1. Parkeergarage Museumpark in Rotterdam
2. Hanzelijn tussen Zwolle en Lelystad
3. Oosterdokseiland in Amsterdam
4. Metrostation CS in Amsterdam
5. Onderdoorgang Randweg Zuid in Den Bosch
6. Kasteel de Haar in Haarzuilens
7. Onderdoorgang Reggesingel in Rijssen
8. Nieuwbouw Dienst Uitvoering Onderwijs en Belastingdienst in Groningen
9. Conservatorium Hotel in Amsterdam
10. Metrostation Kraaiennest in Amsterdam

Strukton Integrale Projecten heeft in 2010 een Strategisch Talent Management Programma ontwikkeld dat in 2011 wordt geïmplementeerd. Met elke medewerker worden individuele afspraken gemaakt over diens bijdrage aan het succes van de organisatie. Strukton Integrale Projecten investeert in de ontwikkeling en specialisatie van eigen mensen, zodat er minder een beroep hoeft te worden gedaan op externe adviseurs.

Medezeggenschap

De Centrale Ondernemingsraad (COR) van Strukton is nauw betrokken geweest bij de overname door Oranjewoud nv. De COR heeft een beoordelingskader voor de koper opgesteld en concentreerde zich daarbij op vier hoofdthema's: continuïteit van werkgelegenheid, duidelijkheid over de financiële positie van de koper, garanties over personele rechten en zekerheden en tot slot de garantie dat Strukton één bedrijf zou blijven. De COR adviseerde positief over de overname en heeft daarnaast een ondernemingsovereenkomst afgesloten met Oranjewoud. Daarin heeft de COR de afspraken vastgelegd over de koop en de toekomst van Strukton. Er is bijvoorbeeld afgesproken dat de cao's, de pensioenen en de personele rechten niet wijzigen. Ook de strategie van Strukton is onverkort overgenomen door Oranjewoud en er worden geen bedrijfsonderdelen verkocht.

Strukton Rail heeft in 2010 een goed resultaat neergezet. Dat is een aanzienlijke prestatie, gezien de moeilijke markt in Nederland en Duitsland. Er is een reorganisatie uitgevoerd om nog scherper in te spelen op de grote concurrentie en kosten te beperken.

Resultaat

De resultaten van 2010 zijn goed. Helaas staat tegenover het positieve resultaat het vertrek van bijna 250 mensen in Nederland en 30 mensen in Duitsland. In Nederland vertrok een deel daarvan via natuurlijk verloop, maar ongeveer 70 mensen hebben de organisatie gedwongen moeten verlaten. Het bedrijf bestaat in Nederland nu uit twee regio's in plaats van vier. De reorganisatie was nodig vanwege de flinke terugval in volume en de sterke prijsdruk in de Nederlandse railmarkt. De ingrepen in de organisatie zorgen voor toekomstvastheid.

in EUR miljoen	2010	2009
Bedrijfsopbrengsten	616,1	546,1
Operationeel resultaat	37,2	27,8
Aantal medewerkers (ultimo)	3.162	3.363

2010 in het kort

- **Positief operationeel resultaat**
- **Reorganisatie Nederland: 250 werknemers verlieten Strukton Rail**
- **Organisatie is toekomstvast**
- **Goede resultaten in Nederland, België, Italië en Zweden**
- **Noorwegen vraagt zorg, Duitse markt is moeilijk**
- **Strukton Systems haalde hoogste resultaat ooit**
- **In Nederland twee grote onderhoudscontracten gesloten en een onderhoudscontract verlengd**
- **Werk aan de Hanzelijn verloopt voorspoedig**
- **Uitstekende positie in Zweden bereikt**

De resultaten in Nederland, België, Italië en Zweden zijn goed. Noorwegen en Duitsland vragen nog zorg. Strukton Rail is in Noorwegen de afgelopen jaren heel snel gegroeid en is bezig met de implementatie van de benodigde bedrijfsstructuur en organisatievorm. De Duitse markt is ronduit moeilijk.

Strategie

Strukton Rail wil als Europees bedrijf bijdragen aan een attractief treinverkeer en spoorvervoer. Niet 'wij in Nederland en zij in Duitsland', maar 'wij van Strukton Rail'. Dat blijkt bijvoorbeeld uit het principe best in class dat Strukton Rail hanteert; de kennis van ervaringsdeskundigen wordt ook in andere Strukton Rail-landen gebruikt. De Struktonmedewerkers in Italië hebben bijvoorbeeld veel knowhow over het spoor in warme omstandigheden. In Zweden weten ze juist veel over omgaan met sneeuw, ijs en extreme kou. Een ander aspect van het Europese karakter van het bedrijf is de inzet van machines en specialismen over heel Europa. Door die schaalvergroting kan Strukton Rail grotere machines gebruiken en per land economisch verantwoord werken.

De overname door Oranjewoud is voor Strukton Rail zeer positief omdat de visie van Oranjewoud goed aansluit bij de eigen strategie. Strukton Rail draagt bij aan de sterke positie van Oranjewoud in de infrastructuurmarkt.

Strukton Systems

Strukton Systems heeft in 2010 het hoogste resultaat ooit behaald. Dat komt doordat specialistische product-marktcombinaties (PMC's) nu zijn geconcentreerd binnen Strukton Systems. Dat werpt zijn vruchten af: de organisatie is efficiënter en wint ook marktaandeel. In 2010 werkte Strukton Systems aan het oplossen van problemen met de Elektromagnetische Compatibiliteit (EMC): de hoge spanning van de hogesnelheidslijn (HSL) beïnvloedt installaties van oude treinlijnen die langs de HSL lopen.

Verder verwierf Strukton Systems onder meer een belangrijke opdracht van DanTysk voor het bouwen van het elektrische onderstation voor een groot windmolenpark op de Noordzee.

Strukton Rolling Stock

Strukton Rolling Stock heeft in 2010 een positief jaar beleefd, waarin het te maken had met aflopende contracten en het sluiten van nieuwe contracten.

In 2010 werkte Strukton Rolling Stock aan de levering van apparatuur voor locomotieven en elektrische treinen voor de Indiase industriegigant BHEL. Strukton Rolling Stock start met de levering van compleet opgebouwde en geteste tractie-units en boardnetsystemen en draagt de assemblage daarna steeds verder over. De laatste stap is de levering van onderdelen, waarna BHEL de tractie-units en boardnetsystemen op basis van instructies van Strukton zelf in India gaat samenstellen. Voor de metro van Toulouse verwierf Strukton Rolling Stock de opdracht voor de renovatie van oude shuttles, zoals het al eerder in Chicago heeft gedaan. De voertuigen krijgen een nieuwe aandrijving en nieuwe besturingselektronica.

Eurailscout

Eurailscout verwierf naast haar bestaande contracten in Nederland, Zwitserland en Denemarken, ook meetreinactiviteiten in Noorwegen en België.

Duurzaamheid

De trein is al duurzaam op zich. Daarom beschouwt Strukton Rail het als zijn maatschappelijke taak om reizen per trein attractiever te maken. Strukton Rail behaalde als eerste werkmaatschappij binnen Strukton niveau 5 op de CO₂-prestatieladder van ProRail. Strukton Rail heeft tevens besloten zijn vliegreizen te compenseren.

Ook in de producten en diensten is duurzaamheid terug te vinden. Strukton Rolling Stock werkt aan de ontwikkeling van tractie-elektronica, waardoor minder energie nodig is om een trein te laten rijden. Ook ontwikkelt Strukton Rail een concept voor de opslag van remenergie in voertuigen. Verder werkt Strukton Rail samen met onder andere de Stichting Urgenda en Stichting Natuur & Milieu aan duurzame initiatieven, zoals het concept 'Rollende Landstrasse' langs de A15. De druk op deze toch al overvolle snelweg zal met de aanleg van de Tweede Maasvlakte alleen maar toenemen. Met de Rollende Landstrasse worden de vrachtwagens in Rotterdam op de trein geladen en via een pendeldienst in Valburg of Duisburg afgeladen. Het voordeel: minder files, minder overslag, minder luchtverontreiniging en minder CO₂-uitstoot.

‘Tegenover de positieve resultaten staat helaas het vertrek van een aantal collega’s. De ingrepen in de organisatie maken ons echter wel klaar voor de toekomst.’

Aike Schoots directeur Strukton Rail

Spooronderhoud en projecten

Nederland

Strukton Rail heeft in 2010 twee grote contracten voor prestatiegericht onderhoud (PGO-contracten) afgesloten: Drenthe en Rijn & Gouwe. Daarnaast is het bestaande contract voor de Betuweroute verlengd.

Strukton Rail heeft in 2010 hard gewerkt aan het winterhard maken van het spoor. Het vernieuwen dan wel verbeteren van de wisselverwarming maakte hier deel van uit. De infrastructuur heeft daardoor beter gefunctioneerd dan in 2009, maar werkt tijdens winterse omstandigheden nog altijd niet optimaal. Strukton Rail doet er alles aan om de NS en ProRail bij te staan in het oplossen van de problemen.

Tussen Zwolle en Lelystad werkte Strukton Rail met meerdere bedrijfsonderdelen aan de nieuwbouw van de Hanzelijn. Medio 2011 zal de ruwbouw klaar zijn, waarna het testen kan

beginnen. In december 2012 moet de Hanzelijn klaar zijn voor gebruik. Het project loopt op schema.

Ook werkte Strukton Rail bij de Merwede-Lingelijn aan de vernieuwing van een deel van het spoor, de wissels, de overwegen en de bouw van een aantal nieuwe stations.

België

In België voerde Strukton Rail diverse grote projecten uit. Een daarvan was de bouw van 14 kilometer dubbelspoor langs de snelweg tussen Brussel en Mechelen. Deze nieuwbouw is onderdeel van het plan Diabolo, dat vliegveld Zaventem bij Brussel bereikbaar maakt vanuit Mechelen, Antwerpen en Brussel. Strukton Rail verzorgt voor dit plan ook de aanleg van betonspoor in de nieuwe tunnels. Het werkt loopt door tot oktober 2011. Met name de hoge kwaliteitseisen en de logistiek maken dit project complex.

Duitsland

In Duitsland verzorgde Strukton Rail onder andere de spoorvernieuwing bij Mönchengladbach. In 2010 werd ook de naamsverandering voorbereid van het in 2007 verworven Georg Reisse GmbH & Co KG. De nieuwe naam luidt Strukton Rail GmbH & Co KG. Met deze naamsverandering, die vanaf januari 2011 van kracht is, is Strukton Rail ook in Duitsland eenduidig zichtbaar.

Italië

Clf, een deelneming van Strukton Rail, werkte onder andere aan de verbouwing van station Genua Brignole en Bologna. Beide werken lopen ook in 2011 door. Daarnaast was Clf bezig met werkzaamheden rondom Turijn.

Zweden

In Zweden onderhoudt Strukton Rail 1.800 kilometer spoor (heavy rail, light rail en metro). De voormalige Zweedse spoorbeheerder Banverket is sinds 2010 opgegaan in het nieuwe Travikverket, dat in Zweden zowel spoor als wegen beheert. Daarmee ontstond voor Strukton Rail ook een nieuwe concurrent, Infranord, de onderhoudsafdeling van het voormalige Banverket. Infranord verzorgt ca. 65% van het spooronderhoud. Strukton Rail is in Zweden de grootste private onderhoudspartij. In 2010 verwierf Strukton Rail samen met Balfour Beatty het vijfjarig onderhoudscontract voor 726 kilometer spoor in het noorden van Zweden. Het onderhoudsgebied ligt in het verlengde van de nieuwe Botniabanen en behelst de verbinding tussen Homsund en Boden, met twee aftakkingen naar de havensteden Skellefteå en Piteå langs de Botnische Golf en een richting Noorse grens naar Storuman. Een groot project in Zweden was de spoorvernieuwing tussen Fiskeby en Långsele. Helaas heeft op dit werk wel een tragisch ongeluk plaatsgevonden, waarbij een graafmachine tegen een passagierstrein is gebotst. Daarbij is een passagier om het leven gekomen. Strukton Rail betreurt dat ten zeerste en heeft zijn volle medewerking aan de onderzoeken gegeven.

Noorwegen

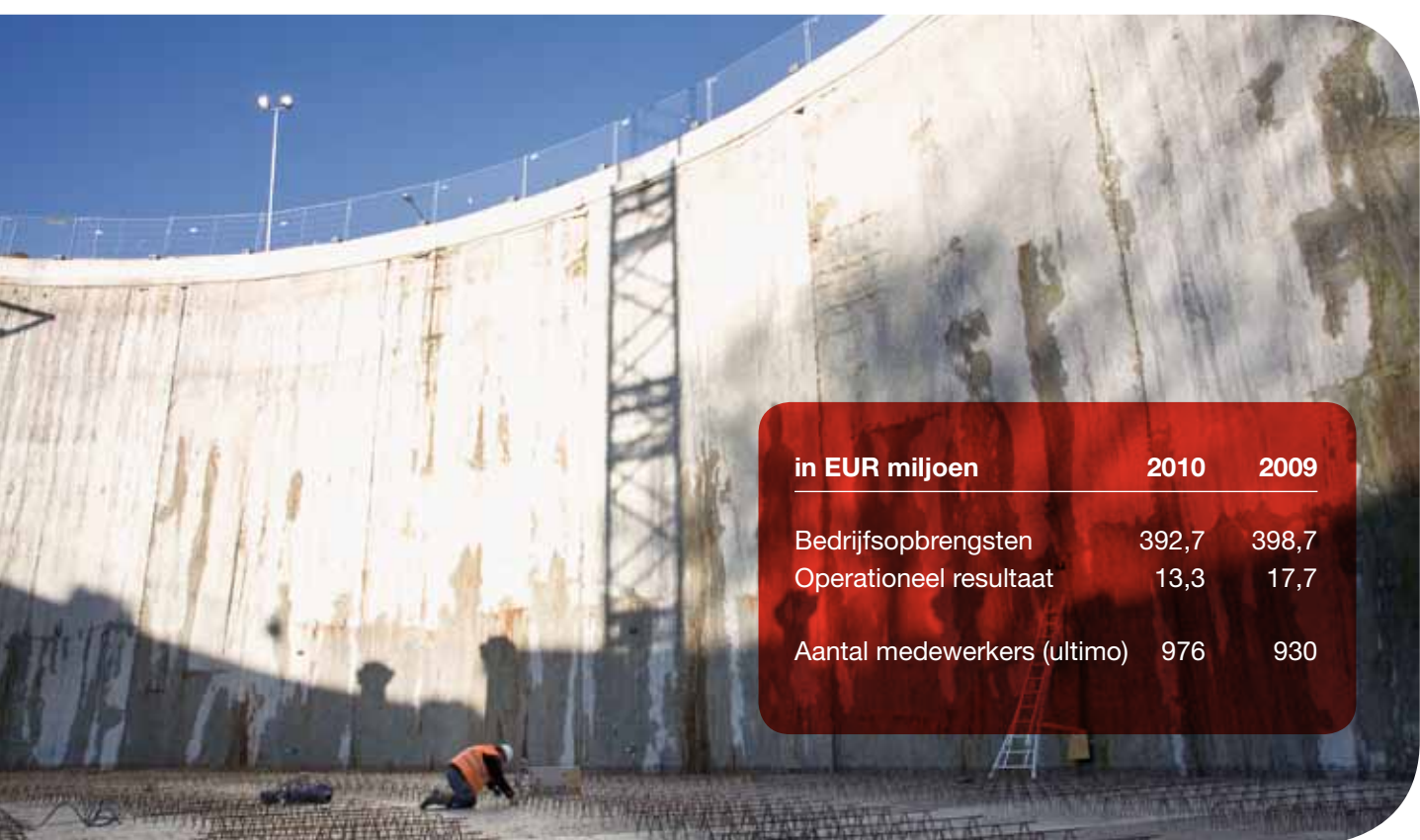
In Noorwegen was de vernieuwing van de Holmenkollbanan een groot project. In de aanloop naar de wereldkampioenschappen Nordic Ski in februari en maart 2011 werd deze lightrailverbinding in Oslo grondig vernieuwd. De bovenleidingen maakten plaats voor een derde stroomrail; de standaardlengte van de perrons werd vergroot. Strukton Rail verzorgde de aanleg van de nieuwe bovenbouw en de derde rail, alsmede die van gelijkrichterstations, kabelgoten en stroomvoorziening. De Noorse koning heeft de Holmenkollbanan in december 2010 in dienst gesteld.

In 2010 behaalde Strukton Civiel goede resultaten. De bedrijfsonderdelen presteerden naar verwachting en de overname door Oranjewoud sluit goed aan bij de bestaande strategie van Strukton Civiel.

Bedrijfsresultaat

Strukton Civiel heeft in 2010 een goed resultaat gerealiseerd. Over de hele linie, zowel bij grote projecten als op specialistische bedrijfsonderdelen, is ondanks de recessie aan de verwachtingen voldaan. De resultaten ontwikkelen zich in lijn met de meerjarenstrategie.

Strukton Civiel heeft in 2010 een groot aantal projecten opgeleverd en heeft daarnaast fors geïnvesteerd in tenders. Strukton Civiel signaleert de trend dat dbfmo- en pps-projecten hoge tenderkosten met zich meebrengen. De investeringen van Strukton Civiel in de tenders hebben hun vruchten afgeworpen: Strukton Civiel heeft een goed gevulde orderportefeuille in het landelijke segment. In het regionale segment is juist een dalende trend te zien qua investeringen van lagere overheden en provincies. Deze daling vloeit voort uit de bezuinigingsvoorstellen van het kabinet.

in EUR miljoen	2010	2009
Bedrijfsopbrengsten	392,7	398,7
Operationeel resultaat	13,3	17,7
Aantal medewerkers (ultimo)	976	930

2010 in het kort

- **Investerings in tenders leveren goed gevulde orderportefeuille op**
- **Afzinkwerkzaamheden voor de Busan-Geoje Fixed Link in Zuid-Korea succesvol afgerond**
- **Twee nieuwe duurzame bedrijfsonderdelen: Afvalbank Nederland en Strukton Sustainable Energy**
- **Strukton Verkeerstechnieken als nieuw specialisme toegevoegd**
- **Mijlpalen behaald bij Amsterdam Centraal voor de Noord/Zuidlijn**

Strategie en overname

De strategie van Strukton Civiel is gericht op een gestage, rendabele groei, waarbij de focus ligt op het brede palet van de infrasector: planvorming, ontwerp, realisatie, onderhoud en exploitatie. Een goed voorbeeld daarvan is de herinrichting van de A2 bij Maastricht, waar Strukton Civiel samen met Ballast Nedam niet alleen is betrokken bij de realisatie, maar ook bij de planvorming en het ontwerp. Eveneens een ketenproject is de verbreding van de A15 tussen de Maasvlakte en knooppunt Vaanplein, waar Strukton Civiel een rol heeft in het ontwerp, de realisatie en het onderhoud. Om die verlenging van de keten te kunnen aanbieden, heeft Strukton Civiel zijn specialismen in de afgelopen jaren steeds verder verbreed, enerzijds door ze te ontwikkelen, anderzijds door ze aan te trekken van buiten. Die strategie is ook in 2010 gevolgd. Dankzij deze specialismen is Strukton Civiel in staat complexere projecten met een beter rendement te verwerven en te realiseren. Een voorbeeld van uitbreiding van de activiteiten en specialismen is de oprichting van Strukton Verkeerstechnieken, waarmee wordt ingespeeld op de wens van opdrachtgevers om complete 'werkende' infrasystemen, inclusief verkeers- en tunnelinstallaties, in te kopen.

De civiele inframarkt is een snel veranderende markt. Steeds meer opdrachtgevers selecteren behalve op prijs ook op kwalitatieve criteria als publieksgerichtheid, duurzaamheid en projectbeheersing. Om daarop aan te sluiten zijn medewerkers van Strukton Civiel niet alleen technisch goed onderlegd, maar ook erin getraind zich in te leven in de opdrachtgever, met hem mee te denken en met innovatieve oplossingen te komen. Zo dragen zij bij aan vernieuwing in de sector.

De overname door Oranjewoud is positief, omdat beide partijen de strategie van Strukton Civiel samen verder kunnen uitbouwen. De overname maakt het wel noodzakelijk om extra aandacht te besteden aan het voorkomen van belangenverstremming in aanbestedingen. Beide partijen zijn zich daar terdege van bewust. Strukton Civiel en het advies- en ingenieursbureau Oranjewoud hanteren als uitgangspunt de notie Scheiding van Belang van Rijkswaterstaat.

Duurzaamheid

Strukton Civiel heeft in 2010 twee nieuwe, duurzame bedrijfsonderdelen opgericht: Afvalbank Nederland en Strukton Sustainable Energy. Afvalbank Nederland is gericht op het afhandelen van alle afvalstromen van Strukton. Het doel is dit afval te scheiden en waar mogelijk te hergebruiken in eigen projecten.

Strukton Sustainable Energy houdt zich bezig met drie vormen van duurzame energie: windenergie, getijdenenergie en golfenergie. Er lopen diverse pilots, waarbij de focus ligt op getijdenenergie, zowel in Nederland als in Azië.

Bedrijfsonderdelen en projecten

Strukton Civiel Projecten

Onder dit bedrijfsonderdeel vallen de grote projecten. Een goed voorbeeld daarvan is het werk voor de Noord/Zuidlijn bij Amsterdam Centraal, een technisch hoogstandje met zeer veel innovaties, zoals de drie meter dikke wand die werd gemaakt met microtunnelling. In 2010 is Strukton Civiel Projecten op diepte gekomen voor het metrostation, een imposante bouwput die in de volksmond ook wel de kathedraal wordt genoemd. Voor 2011 staat het afzinken van het tunnelement onder het treinstation gepland, evenals de overkapping van het busstation en de wandelpromenade aan de IJ-zijde.

Ook een groot project is De Groene Loper: de herinrichting van de A2 bij Maastricht.

Dit project zit in de ontwerpfase en in 2010 is het tracéwetsbesluit goedgekeurd.

Strukton Civiel Projecten is samen met Ballast Nedam Infra voornemens om in de zomer van 2011 te starten met de uitvoering. Een van de eoducten bij de entree van Maastricht is al in uitvoering.

De verbreding van de A15 tussen de Maasvlakte en knooppunt Vaanplein zit eveneens in de ontwerpfase. Naar verwachting zal Strukton Civiel Projecten in het voorjaar van 2011 starten met de uitvoering van dit dbfm-project.

'We hebben in 2010 goede resultaten gerealiseerd, ondanks de recessie. De resultaten komen overeen met onze meerjarenstrategie.'

Jos Hegeman directievoorzitter Strukton Civiel

In 2010 voltooide Strukton Civiel Projecten de Museumgarage in Rotterdam, waar vanuit architectonisch oogpunt veel aandacht is besteed aan de transparantie en de veiligheid van de garage. Verder werkt Strukton Civiel Projecten aan parkeergarage Houtwal in Harderwijk. Gemeente Harderwijk heeft de ambitie de mooiste parkeergarage van Nederland te realiseren. Strukton Civiel Projecten stemt bij dit project intensief af met de omwonenden.

Colijn

Colijn is met name in Brabant en Zeeland actief. Het had in 2010 een aandeel in de kleine kunstwerken voor de N57 en voltooide de spooronderdoorgang in Den Bosch. Ook ontwikkelde Colijn een innovatieve, stille voegovergang voor bruggen en viaducten, genaamd Stillis. Verder werkte Colijn samen met Strukton Civiel Projecten aan het project Oosterdokseiland in Amsterdam. Colijn nam de bouwkuip voor zijn rekening, Strukton Civiel Projecten werkte aan de parkeergarage, de garage-entree en het Mint Hotel. De garage en de entree zijn in december 2010 opgeleverd; het hotel volgt in het voorjaar van 2011.

Strukton Civiel heeft in 2010 de activiteiten van Molhoek overgenomen. Dit specialistische grondbedrijf is geclusterd onder bedrijfsonderdeel Colijn.

Reef Infra

Bedrijfsonderdeel Reef Infra voert vooral werken uit in het regionale segment en had in 2010 last van de krimpende aanbestedingsmarkt, met name in het noordoosten van Nederland. In 2010 werden diverse projecten afgerond, waaronder de betonbanen van de A1 bij de Duitse grens. Reef Infra kon het project dankzij een goede organisatie ruim voor de deadline opleveren.

Strukton Afzinktechnieken

In januari 2010 heeft Strukton Afzinktechnieken het aquaduct voor de N57 afgezonken. Tegelijkertijd werkte het aan het afzinken van tunnelelementen voor het project Busan-Geoje Fixed Link in Zuid-Korea. Daarbij maakte Strukton Afzinktechnieken gebruik van het External Positioning System, waarmee het de tunnelelementen snel en zeer nauwkeurig op de zestig meter diepe zeebodem kon plaatsen. Dankzij dit systeem was Strukton Afzinktechnieken in staat de werkzaamheden met een half jaar te versnellen. In mei 2010 werd het laatste tunnelelement op de zeebodem geplaatst en op 13 december 2010 heeft president Lee Myung-bak van Zuid-Korea de tunnel officieel geopend. Strukton Afzinktechnieken kreeg een eervolle vermelding bij de Schreuderprijs, werd genomineerd voor de Erasmus Innovatie Award en won de Prof. Agema Prijs, die eens in de vijf jaar wordt uitgereikt aan een opvallende waterbouwkundige prestatie.

Strukton Infratechnieken

In 2010 heeft Strukton Infratechnieken Kasteel de Haar, dat dreigde te verzakken, opgevijseld en op een nieuwe fundering gezet. Naast vele andere projecten heeft het de kernreactor in Petten, die radioactief materiaal produceert ten behoeve van medisch onderzoek, gerenoveerd.

Strukton Civiel Monitoring

Dit bedrijfs onderdeel is in 2010 opgericht, met als doel metingen te verrichten in kunstwerken en bouwkuipen. Met behulp van deze online metingen kan het risico van werken in de grond en aan kunstwerken met doorgaande verkeersbelasting beter worden beheerst, omdat het gedrag van bijvoorbeeld een bouwkuip of brug tijdens de werkzaamheden kan worden voorspeld. Dit maakt het mogelijk in te grijpen voordat een eventuele calamiteit zich kan voordoen. Ook efficiënter en effectiever (preventief) onderhoud van infrastructuur is hierdoor mogelijk.

Strukton Prefab

Samen met Strukton Engineering heeft Strukton Prefab een 3D-bouw-informatiemodel ontworpen voor de voorzetwanden van de N57.

Terracon Funderingstechniek

Dit bedrijfs onderdeel heeft in 2010 een groot specialistisch funderingscontract voor de RWE-energiecentrale van de Eemshaven verworven.

Strukton Bouw

In 2010 boekte Strukton Bouw een bescheiden maar positief resultaat na een aantal jaren die zich kenmerkten door tegenvallende cijfers. Strukton Bouw opereert in een moeilijke markt. De organisatie is inmiddels aangepast aan het volume dat tegen een redelijke marge uit de markt kan worden verkregen.

Resultaat

Het operationeel resultaat van 2010 is positief. Dit ondanks forse reorganisatiekosten die in 2010 moesten worden verantwoord. Strukton Bouw kampt echter wel met de naweeën van vijf minder goed aangenomen en uitgevoerde projecten uit het verleden. Deze hebben de resultaten in de afgelopen jaren fors gedrukt. Ook in 2010 vloeiden hier nog verliezen uit voort.

in EUR miljoen	2010	2009
Bedrijfsopbrengsten	189,9	198,8
Operationeel resultaat	0,3	(13,2)
Aantal medewerkers (ultimo)	367	430

2010 in het kort

- **Goed operationeel resultaat**
- **Stijgende lijn ingezet na verliesgevende jaren**
- **Vier organisatiewijzigingen sinds 2009**
- **Eerste fase van de pps Kromhout Kazerne opgeleverd**
- **Orderportefeuille redelijk gevuld**

Organisatiestructuur

De marktomstandigheden in deze sector zijn nog steeds zeer uitdagend. De kostenstructuur heeft daarom de volle aandacht. Een van de maatregelen daartoe is een andere organisatiestructuur van het bedrijf, die ervoor moet zorgen dat Strukton Bouw efficiënt kan opereren. De wijzigingen die vanaf het begin van 2009 zijn ingezet, zijn inmiddels gerealiseerd. Nu bestaat Strukton Bouw uit de onderdelen Projectontwikkeling, Projecten en Bouw & Onderhoud. Het laatste onderdeel is verspreid over drie regio's: Noord, Midden en Zuid. De locaties Eindhoven en Schiedam zijn samengevoegd.

Een tweede maatregel is dat Strukton Bouw de stelregel 'personeel volgt werk' aanhoudt. Als er te weinig orders in portefeuille zitten, is het nodig personeel te laten gaan. Vanaf 2009 zijn er vier organisatiewijzigingen geweest. Voor de eerste drie heeft Strukton Bouw overlegd met de ondernemingsraad. Bij de vierde reorganisatie zijn de vakbonden betrokken geweest, omdat de omvang daar aanleiding toe gaf.

Positief is dat de aangekondigde ingrepen niet volledig hoefden te worden doorgevoerd, omdat de werkvoorraad iets toenam. Strukton Bouw kan zijn orderportefeuille redelijk goed inschatten en het blijft een uitdaging om die op peil te houden.

Perspectief

De directie van Strukton Bouw stuurt op voorspelbare resultaten en controle over het bouwproces. Daarin zijn inmiddels forse stappen gemaakt. De aandacht is de afgelopen jaren sterk gericht geweest op een verbeterde procesbeheersing. Risicomanagement en contractmanagement maken integraal onderdeel uit van ons streven naar beter voorspelbare resultaten. De prestaties op de lopende werken zijn daar een voorbeeld van. Er zijn verbeterprocessen gaande en Strukton Bouw heeft vertrouwen in de toekomst van de werkmaatschappij. De overname door Oranjewoud heeft daar in positieve zin aan bijgedragen. De aandeelhouder ziet Strukton Bouw als een werkmaatschappij met kansen en het bedrijf krijgt de ruimte om zijn bestaande strategie voort te zetten.

Strukton Bouw heeft weliswaar de weg naar verbetering gevonden, maar ondanks het optimisme is enige terughoudendheid op zijn plaats. De markt is nog steeds lastig en het verbeteringsproces gaat stap voor stap.

Duurzaamheid

Uit respect voor duurzaam ondernemen en gemotiveerd door de eisen van niveau 5 van de CO₂-ladder van ProRail, heeft Strukton Bouw zijn wagenpark aangepast. Ook reizen medewerkers van Strukton Bouw vaker met de trein. Verder wordt er gekeken naar de inrichting van de bouwplaatsen (verwarming), de inkoop van groene stroom en naar de duurzaamheid van onderaannemers. Bij project OV-terminal Utrecht Centraal worden alle materialen via het spoor aangeleverd.

Projecten

De strenge winter van 2009/2010 vroeg extra inspanningen voor het halen van de plannen. Bijvoorbeeld bij de bouw van de Kromhout Kazerne in Utrecht, een project met publiek-private samenwerking (pps), waar Strukton Bouw als participant in de bouwcombinatie Komfort de ontstane vertraging moest inlopen. Dat lukte gedeeltelijk en in oktober 2010 is de eerste fase van het project opgeleverd.

Ook de nieuwbouw voor Dienst Uitvoering Onderwijs en de Belastingdienst in Groningen, eveneens een pps-project, heeft goede voortgang geboekt en was ultimo 2010 voor 90% gereed.

In 2010 is onder andere het gemeentehuis van Coevorden opgeleverd, evenals het Centrum voor Levenswetenschappen in Groningen en het nieuwe kantoor voor Strukton Worksphere in Eindhoven.

Projecten in uitvoering zijn onder andere OV-terminal Utrecht, waar Strukton Bouw en Strukton Civiel in opdracht van ProRail werken aan de vernieuwing van de perrons 3, 4 en 5 op station Utrecht Centraal. De perronoverkappingen worden voorzien van zonnepanelen. Ook het project Conservatorium Hotel is nog gaande. Dit complexe en prestigieuze project in Amsterdam behelst de restauratie en de uitbreiding van de voormalige Rijkspostspaarbank aan de Van Baerlestraat, een rijksmonument. Het pand zal in de toekomst een hotel huisvesten. De binnenstedelijke locatie zorgt voor een logistieke uitdaging voor de aanvoer en opslag van materialen.

Naast de projecten in uitvoering zijn er ook diverse nieuwe projecten die in 2010 in de voorbereidende fase zaten, zoals Land in Zicht, een project met 167 woningen en appartementen die Strukton Projectontwikkeling ontwikkelde en Strukton Bouw zal realiseren aan het Spaarne in Haarlem. De verkoop van de woningen en appartementen startte in 2010 en de belangstelling is aanzienlijk. Naar verwachting zal de bouw eind 2011 beginnen. De werkzaamheden voor de OV terminal in Den Haag gaan begin 2011 van start. Voormalig minister Eurlings gaf in 2010 het groene licht.

Strukton Bouw heeft in 2010 een aantal opdrachten kunnen toevoegen aan de orderportefeuille, zoals het onderhoud voor ROC Twente en de bouw van het A2-hotel, een viersterrenhotel langs de A2 in Amsterdam.

**'Ik zeg het nog wat voorzichtig,
maar Strukton Bouw zit weer in de lift.
Als we zo doorgaan, heb ik er een goed
gevoel over. Dit bedrijf heeft toekomst.'**

Gert Jan Vos directeur Strukton Bouw

Strukton Worksphere

Strukton Worksphere heeft in 2010 goede resultaten behaald, zeker gezien de moeilijke markt.

Strukton Worksphere heeft geïnvesteerd in het mobiliseren en op gang brengen van publiek-private samenwerkingsprojecten (pps-projecten). Het leergeld dat hiervoor is betaald, drukt wel op de resultaten.

Resultaat

De aanloopverliezen voor pps-projecten concentreren zich in 2010, omdat Strukton Worksphere in dit jaar is gestart met de exploitatie van de eerste pps-projecten, zoals de Kromhout Kazerne in Utrecht. Dit vergde extra investeringen: een combinatie van kennis opdoen, procedures ontwikkelen en faalkosten. Deze extra inspanningen drukten op de resultaten van Strukton Worksphere. Ondanks deze aanloopkosten kon toch nog een verbetering van het operationeel resultaat worden gerealiseerd.

2010 in het kort

- **Goed resultaat, leergeld betaald voor pps-projecten**
- **Samenwerking met andere Struktonbedrijven geïntensiveerd**
- **Organisatieaanpassing doorgevoerd zonder gedwongen ontslagen**
- **WorkspHERE staat gesteld voor de moeilijke markt in 2011**
- **Exploitatie van de eerste twee pps-projecten is gestart**

Strukton WorkspHERE heeft zich ontwikkeld tot de marktpartij met de meeste kennis en ervaring op het gebied van pps-projecten. Een groot deel van de opgedane kennis over huisvestings- en assetmanagement is bovendien algemeen toepasbaar. Klanten herkennen Strukton WorkspHERE hierdoor als een aantrekkelijke partij.

Marktsituatie, herstructurering en overname

Strukton WorkspHERE heeft te maken met een moeilijke markt. Deze situatie diende zich eind 2009 aan en zette zich in 2010 voort. De prijzen staan sterk onder druk en de totale markt is flink teruggelopen. Deze terugval veroorzaakt de komst van nieuwe spelers die in hun reguliere segment te weinig opdrachten hebben en zich daarom op de onderhoudsmarkt begeven. Zij kunnen echter nog geen reële inschatting maken van de kosten van het beheer- en onderhoudsmanagement en bieden daarom fors onder de prijs. Er heeft zich daardoor op alle fronten – beheer en onderhoud, service, renovatie en nieuwbouw – een enorme prijserosie voorgedaan. Strukton WorkspHERE heeft daarom zeer scherp aan de wind moeten varen en flink op de kosten moeten sturen. De landelijke aansturing is vereenvoudigd en teruggebracht van van twaalf naar zeven entiteiten. De landelijke dekking, die van groot belang is voor snelle respons bij storingen en bewerking van de lokale markt, is hierbij in stand gebleven. Doordat er nu minder 'loketten' zijn, kan de klant beter en efficiënter worden bediend. Ondanks deze herstructurering en de toch aanzienlijke effecten van de recessie zijn er geen gedwongen ontslagen geweest.

2011 zal een nog lastiger jaar worden dan 2010, omdat het segment waarin Strukton WorkspHERE werkt pas dan zijn dieptepunt van de crisis zal beleven. Strukton WorkspHERE is hierop dankzij de organisatorische aanpassingen naar verwachting voldoende voorbereid. De overname door Oranjewoud heeft voor Strukton WorkspHERE geen strategische consequenties. Oranjewoud begrijpt en ondersteunt de strategie van Strukton WorkspHERE en deze zal dan ook onverminderd worden voortgezet.

Samenwerking

In voorgaande jaren werkte Strukton WorkspHERE steeds meer samen met andere Struktonbedrijven. Die samenwerking is in 2010 geïntensiveerd. Voor de pps-projecten werkt Strukton WorkspHERE bijvoorbeeld nauw samen met Strukton Bouw, Strukton Civiel en Strukton Integrale Projecten. Daarnaast heeft Strukton WorkspHERE ook een aantal succesvolle aanbestedingen doorlopen, zoals het Centraal Station in Den Haag, Nike, het nieuwe provinciehuis in Utrecht en de OV-terminal op Utrecht Centraal. Ook vervulde Strukton WorkspHERE een kleine rol in de aanbestedingen van de A2 Maastricht en de A15 Maasvlakte-Vaanplein. WorkspHERE en Civiel hebben hun kennis gebundeld in de bv Verkeerstechnieken. Vanuit deze bv kan aan de inframarkt een bijdrage worden geleverd op het gebied van verkeerstechnologie en tunneltechnische technologie. Ook heeft WorkspHERE met Bouw een aantal aanbestedingen gedaan voor ziekenhuizen.

Strukton Worksphere is in 2006 verworven door Strukton om bij integrale, grootschalige werken het hele pakket te kunnen aanbieden aan de klant. De steeds intensievere samenwerking laat zien dat Strukton Worksphere zijn plek en functie binnen het concern heeft gevonden. Dat geldt niet alleen voor pps- of dbfmo-projecten, maar voor alle projecten. De Struktonbedrijven zijn in staat om integraal te offren en dat levert een competitief voordeel op. In praktische zin is er een voordeel in het letterlijk samen werken, omdat de lijnen tussen collega's korter zijn dan tussen externe partijen.

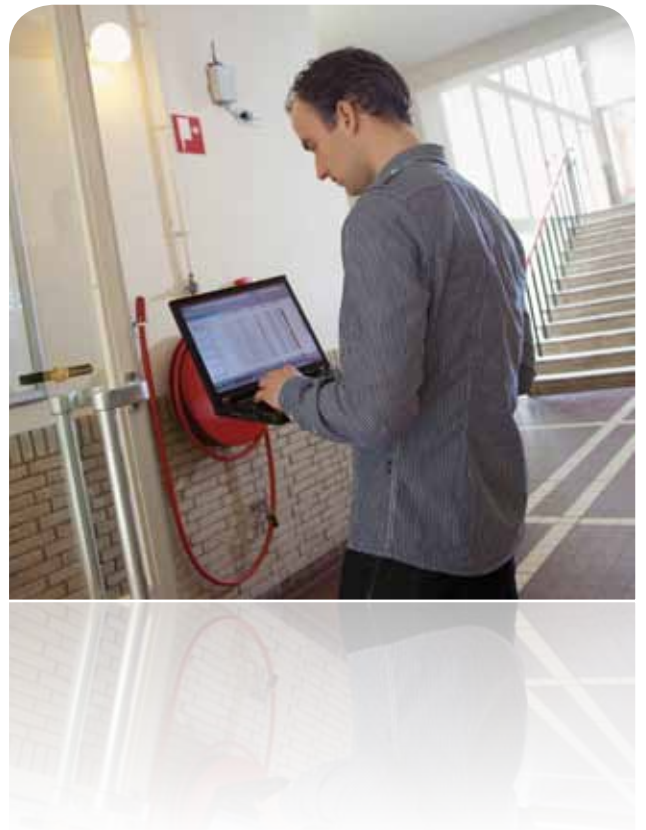
Duurzaamheid

Strukton Worksphere zoekt bij elk project naar duurzame oplossingen, bijvoorbeeld op het gebied van energieverbruik, koude- en warmteopslag en materiaalgebruik. Een voorbeeld van zo'n project is het groene datacenter in de Stopera in Amsterdam. Serverruimtes verbruiken veel energie en produceren veel warmte. Het datacenter wordt gekoeld met water uit de Amstel en de warmte kan worden gebruikt voor verwarming van het gebouw.

Strukton Worksphere is betrokken geweest bij de ontwikkeling van dit systeem en heeft dit als eerste opdrachtnemer toegepast in de Stopera. Het datacenter is in december 2010 in gebruik genomen. Naar verwachting levert het een besparing in energieverbruik op van 60 tot 80%.

**'Strukton Worksphere heeft geïnvesteerd
in het mobiliseren en op gang brengen van
pps-projecten – uniek in de branche.'**

Marinus Schimmel directeur Strukton Worksphere

Projecten

Strukton Worksphere deed al jaren het onderhoud van het Aegon-hoofdkantoor in Den Haag en voltooide in 2010 een groot renovatieproject aan het gebouw. Aegon wil het nieuwe werken implementeren en het gebouw moest daarvoor geschikt worden gemaakt. Strukton Worksphere heeft het kantoor verbouwd en gerenoveerd, met als complicerende factor dat het gebouw in gebruik bleef. De werkzaamheden zijn verdieping voor verdieping gedaan, zodat Aegon-medewerkers op de andere verdiepingen konden blijven doorwerken. Deze aanpak vergt uiteraard nauw overleg met de klant en een goede planning. De renovatie is gestart in 2008 en is in 2010 binnen planning en budget afgerond.

Voor het Máxima Medisch Centrum, locatie Veldhoven, realiseert Strukton Worksphere een duurzaam energieopslagsysteem voor het koelen en verwarmen van het ziekenhuis.

In november is Strukton Worksphere gestart met uitvoering van de werkzaamheden. Naar verwachting neemt Máxima Medisch Centrum het systeem in het eerste kwartaal van 2011 in gebruik. De aanleg maakt deel uit van de nieuwbouw en renovatie van het complex.

Samen met de Rijksgebouwendienst voert Strukton Worksphere sinds 2009 een pilotproject uit: transitie naar het zogenoemde 'regiemodel'. In het verleden beheerde de Rijksgebouwendienst zelf alle contracten voor de gebouwen van de ministeries. In het regiemodel neemt Strukton Worksphere alle hardservice werkzaamheden over bij het VROM-gebouw en bij de Hoftoren (ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap). Inmiddels heeft de Rijksgebouwendienst de meeste operationele beheertaken uit handen gegeven en richt het zich voornamelijk op klanttevredenheid op strategisch niveau. De pilot loopt nog tot 2012.

Op verzoek van de Voortgezet-Onderwijs-Raad heeft Strukton Worksphere in 2010 onderzoek gedaan naar het binnenklimaat op middelbare scholen. Het binnenklimaat is van invloed op de gezondheid en schoolprestaties van de leerlingen. Strukton Worksphere stelde vast dat slechts in 21% van de gemeten lokalen een klimaat heerst dat naar GGD-maatstaven acceptabel is. In 17% van de lokalen is verbetering aanbevolen en 62% van de gemeten lokalen geven onacceptabele uitkomsten en moeten direct worden verbeterd. Strukton Worksphere heeft de resultaten gepresenteerd tijdens het congres Elke Dag Frisse Lucht in juni 2010.

Strukton Integrale Projecten

In 2010 behaalde Strukton Integrale Projecten een positief resultaat, mede dankzij het bereiken van financial close van het dbfmo-project A15 Maasvlakte-Vaanplein. De focus blijft liggen op het selectief deelnemen in pps-projecten met een maximale meerwaarde voor Strukton. De ontwikkeling van nieuwe businessconcepten met financiering krijgt extra aandacht.

Resultaat

In 2010 heeft Strukton zijn portfolio van pps-concessies verder uitgebreid door succes op de tender voor de A15 Maasvlakte-Vaanplein, een belangrijke aanwinst voor Strukton als geheel. Bij het managen van de zeven pps-projecten in portefeuille heeft Strukton Integrale Projecten twee doelen: een tevreden klant én meerwaarde voor de werkmaatschappijen.

Strukton Integrale Projecten heeft 2010 afgesloten met een positief resultaat. De closing van de A15 in december, met een nominale waarde van EUR 1,5 miljard, heeft daar voor een belangrijke deel aan bijgedragen. De financiële markt is gestabiliseerd en er is voldoende liquiditeit om een project als de A15 te

2010 in het kort

- De A15 Maasvlakte-Vaanplein gewonnen, de grootste infra-opdracht ooit
- Een positief resultaat geboekt
- De financiële markten zijn gestabiliseerd
- De potentiële dealflow voor 2011 oogt goed

kunnen financieren met een inbreng van de Europese Investeringsbank en de toepassing van eenmalige betalingen door de klant.

Strategische focus

Strukton stuurt op het verbeteren van het rendement door het verhogen van de efficiency en het verlagen van de kosten. Voor Strukton Integrale Projecten vertaalt zich dit in het selectief deelnemen in pps-projecten, gericht op het behalen van maximale toegevoegde waarde. Met andere woorden: een focus op die projecten die zowel voor Strukton Integrale Projecten als voor de werkmaatschappijen maximale winstgevendende potentie bevatten.

De prioriteit blijft ook in 2011 liggen bij concessiegerelateerde projecten; de contracten voor design, build, finance, maintain, operate (dbfmo). Daarnaast werkt Strukton Integrale Projecten samen met de werkmaatschappijen aan de ontwikkeling van eigen initiatieven en marktconcepten. Ook biedt het structurele ondersteuning bij nieuwe project- en contractvormen. Een voorbeeld daarvan zijn de zogenaamde EMVI-tenders (economisch meest voordelige inschrijving). Steeds meer opdrachtgevers, waaronder Rijkswaterstaat, hebben besloten de gunning van opdrachten zoveel mogelijk op basis van de economisch meest voordelige inschrijving te doen. Het gaat hierbij om het gunnen op waarde en kwalitatieve criteria, zoals publieksgerichtheid, duurzaamheid en projectbeheersing. Niet alleen de prijs is doorslaggevend.

Strukton Integrale Projecten pleit al langer voor een marktverbreding door het stimuleren van decentrale projecten. Niet alleen op rijksniveau maar ook in de regio's liggen volop pps-kansen. De aankondiging van het dbfmo-project RegioTram Groningen, een lightrail-project van de stad en de provincie Groningen, is daarom een zeer goede ontwikkeling.

Overname

Oranjewoud wil met de overname van Strukton actief kunnen zijn in de hele keten, van ontwerp tot uitvoering. Deze doelstelling sluit naadloos aan bij de activiteiten van Strukton Integrale Projecten om, samen met de werkmaatschappijen, een kant-en-klaar integraal product aan te bieden.

Ontwikkelingen voor 2011

Strukton Integrale Projecten ziet 2011 met optimisme tegemoet. De markt trekt langzaam maar zeker aan. Het kabinet Rutte trekt EUR 500 miljoen extra uit voor de aanleg van wegen en spoor en wil pps-projecten stimuleren. Verder overweegt het kabinet een inflatiegerelateerde financiering toe te passen. Deze biedt inflatiebescherming aan de externe vermogensverschaffers in relatie tot hun ingebrachte vermogen. Ook zijn overheidsbegrotingsregels aangepast, waardoor pps-verplichtingen niet meer in één keer in de uitgaven hoeven te worden verantwoord, maar kunnen worden gespreid over de operationele fase. Begin 2011 zijn pps-tenders opgestart voor de Hoge Raad en RegioTram Groningen. De potentiële dealflow lijkt goed. In de tweede helft van 2011 worden nieuwe tenders verwacht,

waaronder de eerste dbfm-tender van de A1/A6/A9-corridor (Schiphol-Amsterdam-Almere), de renovatie van het ministerie van VROM, het transferium Zevenaar-Oost en een lightrail-project in België. De internationale activiteiten blijven beperkt tot die landen waar Strukton Rail zijn activiteiten ontplooit.

Duurzaamheid

Strukton Integrale Projecten houdt bij het ontwerp van een project zoveel mogelijk rekening met duurzaamheid. Klanten worden ervan bewust gemaakt dat lifecyclekosten minstens zo belangrijk zijn als de stichtingskosten van een gebouw of een weg. Bij sommige projecten kunnen onderhoudskosten wel twee keer zo hoog zijn als de stichtingskosten.

Strukton Integrale Projecten is betrokken bij de vernieuwing van negen zwembaden in Rotterdam, gericht op het realiseren van energiebesparing. Dit project is onderdeel van het duurzaamheidsprogramma Rotterdam Groene Gebouwen.

‘Het winnen van de A15 heeft niet alleen een positief effect op Strukton Integrale Projecten, maar op heel Strukton.

Het is het grootste project dat Rijkswaterstaat ooit heeft aanbesteed.’

Erik Hermsen directeur Strukton Integrale Projecten

Projecten

In oktober 2010 is fase 1 opgeleverd van de Kromhout Kazerne in Utrecht en naar verwachting wordt begin 2012 fase 2 opgeleverd. De Kromhout Kazerne bestaat uit een modern kantorenpark met een transparante en groene uitstraling. Het ontwerp van de kazerne is flexibel, duurzaam en gericht op een langdurig gebruik door zo’n drieduizend Defensie-medewerkers. Inmiddels hebben tweeduizend medewerkers hun intrek genomen in de kazerne. Nog eens duizend medewerkers volgen na oplevering van fase 2.

Ook bij het project Huisvesting Dienst Uitvoering Onderwijs en Belastingdienst Groningen is goede voortgang geboekt in de bouw. De verwachte beschikbaarstelling van fase 1 is eerste kwartaal 2011.

In augustus 2010 heeft Rijkswaterstaat het consortium A-Lanes A15, waar Strukton deel van uitmaakt, aangewezen als voorkeursinschrijver voor de verbreding van de A15 Maasvlakte-Vaanplein. In december is het dbfm-contract getekend en zijn de financieringsovereenkomsten gesloten.

Daarnaast heeft Strukton Integrale Projecten een huisvestingsconcept ontwikkeld voor de nieuwbouw van ziekenhuizen, waarbij wordt uitgegaan van het zorgproces in relatie tot flexibele, efficiënte en duurzame huisvesting. Het concept levert een belangrijke bijdrage aan een verhoogde gebruikswaarde van het gebouw en faciliteert een gezonde bedrijfsvoering van het ziekenhuis tegen minimale huisvestingslasten. Bovendien is het concept eenvoudig te configureren naar de specifieke behoeften van andere zorginstellingen.

Corporate Governance

Goed ondernemerschap, integer handelen, respect, toezicht, transparante verslaggeving en het afleggen van verantwoording: deze aspecten vormen de belangrijkste leidraad voor het corporategovernancebeleid van Strukton.

Corporate Governance wordt voor Strukton bepaald door de wetgeving, rechtspraak en codes of best practice van de landen waarin Strukton zijn activiteiten ontplooit. Strukton volgt vrijwillig de voor Strukton relevante onderwerpen op het gebied van best practices en zoekt daarbij aansluiting bij de Nederlandse Corporate Governance Code. Strukton Groep nv is een naamloze vennootschap naar Nederlands recht. De vennootschap wordt bestuurd door de Groepsdirectie. Oranjewoud nv houdt 100% van de aandelen in Strukton Groep nv.

Directie

Er is een eindverantwoordelijke directie voor de gehele onderneming: de Groepsdirectie. Zij is verantwoordelijk voor het bestuur van het bedrijf. De Groepsdirectie ontwikkelt en stelt de visie vast, evenals de daaruit voortvloeiende missie, strategie en doelstellingen. De directies van de bedrijfsonderdelen zijn verantwoordelijk voor de formulering en uitvoering van de strategie van hun werkmaatschappij. De verantwoordelijkheid voor het bestuur en de dagelijkse beslissingen bij de bedrijfsonderdelen ligt eveneens bij de statutaire directie van de bedrijfsonderdelen.

De directievoorzitters van de bedrijfsonderdelen vormen tezamen met de Groepsdirectie de Groepsraad. Deze raad heeft een beleidsvoorbereidende taak en adviseert de Groepsdirectie. De Groepsdirectie is verantwoordelijk voor een transparant bestuur van de onderneming. Hiertoe is een directiereglement opgesteld dat is goedgekeurd door de aandeelhouder. Bij de vervulling van haar taken richt de Groepsdirectie zich op de belangen van de vennootschap. De Groepsdirectie verschaft regelmatig informatie en middelen aan de aandeelhouder en zijn Raad van Commissarissen die nodig zijn voor een goede taakuitoefening. Eén keer per jaar doet de Groepsdirectie verslag in de aandeelhoudersvergadering over de resultaten van het afgelopen verslagjaar.

Benoeming en beloning van de Groepsdirectie

Bij Strukton benoemt de aandeelhouder de bestuurders. Het bestuur van de onderneming wordt gevormd door de heren Sanderink en Steenvoorden.

De heer G.P. Sanderink is per 29 oktober 2010 als voorzitter aangesteld. Hij is tevens president-directeur van Oranjewoud nv. De heer R.T.A. Steenvoorden is sinds 2002 voor onbepaalde tijd benoemd. De aandeelhouder stelt de beloning van de bestuurders vast op basis van een advies van de Raad van Commissarissen.

Raad van Commissarissen

Strukton Groep nv heeft geen eigen Raad van Commissarissen. Op het niveau van de aandeelhouder Oranjewoud nv is een onafhankelijke Raad van Commissarissen aangesteld die is belast met het toezicht op de Raad van Bestuur van Oranjewoud nv, het gevoerde beleid en de algemene zaken in de vennootschap en de met haar verbonden ondernemingen, alsmede het adviseren van de Raad van Bestuur van Oranjewoud nv. Gezien de omvang en relevantie van Strukton Groep binnen het Oranjewoudconcern vindt er regelmatig overleg plaats tussen de Groepsdirectie en de Raad van Commissarissen van Oranjewoud nv.

Belangenverstrengeling en transacties tussen verbonden partijen

De Raad van Commissarissen van Oranjewoud nv is verantwoordelijk voor het oplossen van eventuele tegenstrijdige belangen tussen de vennootschap enerzijds en de Raad van Bestuur van Oranjewoud nv, de Raad van Commissarissen, de Groepsdirectie en de externe accountant anderzijds. Alle besluiten tot het aangaan van transacties, waarbij sprake is van mogelijke belangenverstrengeling met een lid van de Groepsdirectie of van de Raad van Commissarissen, die voor de onderneming en/of het desbetreffende lid van de Groepsdirectie van materiële betekenis is, vergen de goedkeuring van de Raad van Commissarissen.

Leden van de Groepsdirectie dienen direct aan de aandeelhouder en de voorzitter van de Raad van Commissarissen (en aan de andere leden van de directie, als het een lid van de directie betreft) melding te maken van elke belangenverstrengeling of potentiële belangenverstrengeling van betekenis voor de onderneming en/of henzelf en dienen daarbij alle relevante informatie te verschaffen.

Transacties met de aandeelhouder zijn vooralsnog beperkt en vinden plaats op marktconforme condities.

Accountant

De externe accountant wordt benoemd door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Volgens op de overname door Oranjewoud is Ernst & Young benoemd als nieuwe externe accountant. Eenmaal per vier jaar beoordeelt de Groepsdirectie het functioneren van de externe accountant. De conclusies hiervan worden aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders meegedeeld. De externe accountant woont de vergaderingen van de Groepsdirectie met de aandeelhouder bij waarin het verslag van de externe accountant over de controle van de jaarrekening wordt besproken en waarin de vaststelling van de jaarrekening wordt behandeld. Tevens woont hij de vergadering over de halfjaarcijfers bij. De Groepsdirectie heeft al een aantal jaren geleden maatregelen genomen ter waarborging van de objectiviteit en onafhankelijkheid van de accountant, door een beperking aan te brengen in de overige aan de controlerend accountant uit te besteden werkzaamheden.

Corporate Governance

Betrekkingen met externe belanghebbenden

Gezien het belang en de positie van de onderneming publiceert Strukton regelmatig zijn resultaten en belangrijke gebeurtenissen via persberichten en publicaties op zijn website.

Reglementen

Strukton kent verschillende reglementen die de kaders aangeven voor het functioneren van de verschillende organen en die inhoud geven aan binnen Strukton geldende regels. Informatie over de verschillende bestuursorganen, reglementen en de gedragscode die geldt voor de medewerkers van Strukton, is te vinden op www.strukton.com onder 'Corporate Governance'. De regelingen worden van tijd tot tijd getoetst en zo nodig aangepast.

Het betreft:

- Statuten
- Gedragscode
- Procedure voor het omgaan met een vermoeden van ongewenst gedrag (klokkenluidersregeling)
- Personalia Groepsdirectie

Risicobeheersing

Strukton heeft net als andere ondernemingen te maken met diverse commerciële, operationele en financiële risico's. Deze risico's zijn inherent aan de bedrijfsactiviteiten. De onderneming probeert ze te beperken door een systematische benadering van deze risico's zowel op strategisch als operationeel niveau.

Strukton identificeert en volgt risico's binnen de onderneming op een gestructureerde wijze. Om doublures, inconsistenties en lacunes bij bestaande activiteiten op het gebied van risicomanagement en interne beheersing te identificeren en weg te nemen, maakt Strukton gebruik van het raamwerk van de Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO). In 2010 zijn de verschillende risico's opnieuw in kaart gebracht en gewogen. De belangrijkste thema's met betrekking tot ondernemingsrisico's en strategische doelstellingen zijn in dit hoofdstuk opgenomen.

Veiligheid

Dit betreft het risico dat operationele activiteiten leiden tot ongelukken, letselschade en reputatieverlies of dat ze worden uitgevoerd in strijd met arbovoorschriften. Alle werknemers hebben toegang tot de systemen voor Kwaliteit, Arbeid en Milieu (KAM). De KAM-systemen worden regelmatig getoetst door externe geaccrediteerde en certificerende instanties. Preventie heeft binnen Strukton de hoogste prioriteit. In het veiligheidsbeleid is ook aandacht voor menselijk gedrag als risicofactor (awareness). Zorgvuldige voorbereiding van werkzaamheden, analyse van bijna-ongevallen en toolbox-meetings moeten dit risico minimaliseren. In het hoofdstuk Maatschappelijk verantwoord ondernemen wordt nader ingegaan op veiligheid binnen Strukton.

Inkoopbeleid opdrachtgevers

Strukton heeft diverse grote opdrachtgevers. Ongeveer 20% van de omzet is afkomstig uit de Nederlandse railmarkt. Deze markt kenmerkt zich als een monopsonie. De laatste jaren is het marktvolume afgenomen dat wordt gegenereerd door ProRail – de belangrijkste opdrachtgever op deze markt. ProRail steunt actief nieuwe partijen in hun pogingen toe te treden tot deze technisch en logistiek complexe markt. Strukton heeft als marktleider te kampen met de consequenties van dit beleid. Om toch concurrerend te blijven, is Strukton continu alert op het marktconform houden van zijn organisatieomvang en kwaliteitspropositie.

Aanbestedingskosten

Strukton krijgt een aanzienlijk deel van zijn omzet door middel van openbare aanbestedingen. Vanwege de toenemende complexiteit van een aantal van deze aanbestedingen (in het bijzonder die projecten die op een d&c- of dbfmo-basis worden aanbesteed) stijgen de aanbestedingskosten. De vergoeding van de opdrachtgever voor deze kosten is veelal slechts beperkt. In het geval dat Strukton niet succesvol is bij deze aanbestedingen is het bedrijf niet in staat de gemaakte kosten te recupereren. Een kritische selectie van de te maken aanbestedingen maakt onderdeel uit van de bedrijfsvoering.

Belangenverstrengeling

Als gevolg van de recente overname door Oranjewoud nv bestaat er het risico dat Strukton wordt gediskwalificeerd voor aanbestedingen indien het Advies- en ingenieursbureau Oranjewoud betrokken blijkt te zijn geweest in het voortraject van een aanbesteding. Er zijn diverse afspraken gemaakt om te voorkomen dat beide partijen onverenigbare rollen vervullen voor dezelfde opdracht. Voor de uitvoering hiervan wordt in Nederland de notitie Scheiding van Belangen van Rijkswaterstaat gehanteerd.

Uitvoering en ontwerp

Strukton voert veelal op projectmatige basis werk uit voor derden. De complexiteit en omvang van de werken – en daarmee ook de orderomvang – kunnen aanzienlijk variëren. In lijn met de strategie van de onderneming dingen bedrijfsonderdelen regelmatig mee naar complexe projecten, waarbij naast uitvoeringsrisico's ook ontwerprisico's een rol spelen. Al naar gelang de contractvorm kunnen door verkeerde inschattingen verliezen en negatieve kasstromen optreden. Daarom hecht Strukton grote waarde aan het structureel toepassen van procedures, zowel tijdens de verwervingsfase als tijdens de uitvoeringsfase. Bij ontwerprisico's wordt grote waarde toegekend aan reviews van derden. Daarnaast heeft Strukton een verzekering afgesloten voor ontwerpfouten.

Vaste prijzen

Strukton acteert veelal in een omgeving waarbij opdrachtgevers risico's wensen over te hevelen in ruil voor een vaste prijs. Strukton accepteert alleen die risico's die het zelf kan managen. Deze risico's kunnen verliezen en negatieve kasstromen genereren. Als onderdeel van zijn projectbewakingsmethodiek beschikt Strukton al jaren over een geavanceerd systeem om risico's te identificeren en te kwantificeren. Dit geldt zowel voor de verwervings- als de uitvoeringsfase. Met dit model kan de Groepsdirectie geregeld het risicoprofiel van de onderneming bepalen. In deze periode van potentieel fluctuerende grondstofprijzen is Strukton terughoudend met het nemen van inflatierisico's. Bij langlopende projecten is een adequate indexatieregeling een belangrijk aandachtspunt.

Arbeidsmarkt

Om succesvol te kunnen opereren, heeft Strukton de juiste medewerkers met de juiste competenties en passie nodig. De aanhoudende krapte op delen van de arbeidsmarkt maakt het lastig om voldoende geschikte mensen te werven. Daarom investeert Strukton in zijn positie als preferente werkgever, met name door het scheppen van een aantrekkelijke werkomgeving waarin mensen de mogelijkheid krijgen hun talenten optimaal te ontplooien.

Recessie

Vanwege het laatcyclische karakter van de sector zullen de gevolgen van de recessie ook in 2011 en daarna duidelijk merkbaar zijn voor de bouwsector. Bedrijven investeren minder en zijn bezig overtollige kredieten af te bouwen. Strukton blijft naar verwachting te maken houden met grote terughoudendheid en in enkele gevallen annuleringen van opdrachten – voorlopig vooral in de markt van private opdrachtgevers. De huidige orderportefeuille bestaat echter overwegend uit opdrachten vanuit publieke sectoren. Strukton houdt de ontwikkeling van de orderportefeuille en het niveau van de bedrijvigheid in relatie tot de omvang van de organisatie scherp in de gaten, zodat tijdig passende maatregelen kunnen worden genomen. Bij betalingsrisico's – waar geregeld aanvullende zekerheden worden gevraagd – en de transfer van risico's in de keten naar onderaannemers en leveranciers, is extra waakzaamheid geboden ten aanzien van solvabiliteit. Om de kwetsbaarheid voor conjunctuurschommelingen te beperken, streeft Strukton naar een situatie waarin langlopende en repeterende opdrachten een substantieel deel van de omzet uitmaken.

Wensen van de klant

Strukton is voor een groot deel van zijn omzet afhankelijk van opdrachten die door (semi-)publieke overheden worden aanbesteed. Vertragingen in politieke besluitvorming en aanpassingen in investeringsbudgetten van overheden zijn van invloed op de opdrachtverlening. Om een breed maatschappelijk draagvlak te creëren, besteedt Strukton tijdens de voorbereidingen veel aandacht aan informatievoorziening en voorlichting.

Bezettingsgraad

Strukton is een kapitaalintensieve onderneming die, vooral op het gebied van railinfra, een groot en gespecialiseerd materieelpark beheert. Dit materieel is veelal eigendom van Strukton. De kosten hiervan worden afgeschreven over de economische levensduur van het materieel. Wanneer Strukton onvoldoende in staat is het materieel in te zetten tegen dekkende tarieven, heeft dit weliswaar niet direct een kasuitstroom tot gevolg, maar wordt het resultaat van Strukton wel nadelig beïnvloed.

Daarnaast heeft een groot deel van de Struktonmedewerkers een vast dienstverband. Als deze mensen niet tegen dekkende tarieven worden ingezet op lopende projecten, bijvoorbeeld omdat er onvoldoende werk is, heeft dit een negatief effect op de winstgevendheid en de kasstroom van de onderneming.

Strukton Rail vangt dit op door internationale expansie in de Europese markt en door materieel en medewerkers internationaal in te zetten.

Grote investeringen worden in enkele gevallen gedeeld met partners. Bovendien wordt binnen heel Strukton het risico van onderbezetting beperkt door het continu streven naar een vergroting van het aandeel van niet-projectgebonden activiteiten. De lifecyclegerichte benadering die binnen alle Struktonbedrijven terugkomt, past daarin.

Risicobeheersing

Beschikbare kredietfaciliteiten

Strukton heeft per verslagdatum de beschikking over EUR 110 miljoen aan gecommitteerde kredietfaciliteiten. De financieringsbehoefte van de onderneming wordt met een grote regelmaat geprognoseerd en de aanwending van deze faciliteit wordt zeer regelmatig gevolgd. In de financieringsdocumentatie zijn diverse convenanten opgenomen die vooral te maken hebben met het kasgenerend vermogen van de onderneming. Ook deze worden met een grote regelmaat getoetst.

De investeringsverplichtingen en stortingsverplichtingen die Strukton heeft uit hoofde van lopende investeringsprogramma's, projecten en pps-belangen, worden in deze financieringsbehoefte meegenomen.

Vanwege het projectmatige karakter van de onderneming kunnen eenmalige negatieve projectresultaten zowel de financieringsbehoefte als de convenanten beïnvloeden. Dit risico wordt beperkt door een sterke sturing op procesbeheersing en door een vergroting van het aandeel van niet-projectgebonden activiteiten. Daarnaast streeft Strukton ernaar de nettoschuld van de onderneming op korte termijn verder te reduceren en daarmee de leningen af te lossen.

Interne beheerssystemen

De directie is verantwoordelijk voor het interne risicobeheersings- en controlesysteem van de onderneming en voor de beoordeling van de effectiviteit ervan. Het systeem is gericht op beheersing van risico's die met de bedrijfsactiviteiten en de realisatie van bedrijfsdoelstellingen samenhangen. Ook bewaakt het de effectiviteit en efficiency van bedrijfsprocessen en de consistentie van de administratieve processen.

Het kader voor risicobeheersing is in de hele groep geïmplementeerd. De verantwoordelijkheid voor het beheerssysteem ligt primair bij de bedrijfsonderdelen zelf. Risicobeoordelingen zijn een integraal onderdeel van de jaarlijkse planning- en controlecyclus van de onderneming, die elk jaar met de aandeelhouder wordt besproken.

Het risicobeheersings- en controlesysteem van de financiële verslaglegging is gebaseerd op de Strukton Gedragscode. Duidelijke boekhoudkundige regels zijn vastgelegd in het Strukton Reporting Manual en in een standaard-rapportagestructuur.

Jaarlijks verricht de externe accountant controlewerkzaamheden gericht op het verstrekken van een verklaring bij de jaarrekening. De externe accountant wordt benoemd door de aandeelhouders.

Elk jaar stelt de aandeelhouder in overleg met de Groepsdirectie de activiteiten vast waarmee de voor de accountantsverklaring vereiste werkzaamheden worden uitgebreid. Dit kunnen specifieke risico's, bedrijfsprocessen of locaties zijn waar de Groepsdirectie of de aandeelhouder een grotere diepgang gewenst acht. Aanbevelingen uit externe controlewerkzaamheden op elk niveau worden gerapporteerd aan en opgevolgd door de Groepsdirectie.

Risicobeheersingskader

Relevante onderdelen van het risicobeheersingskader zijn onder andere de geldende gedragsregels, het directiereglement, de volmachtregeling, de planning- en controlecyclus en de rapportages hierover. Zie ook de paragraaf 'Financieel risicobeheer' verderop in dit verslag.

Risicobeheersing

Gedragsregels

Deze klokkenluidersregeling stelt medewerkers in staat (vermeende) onregelmatigheden binnen de onderneming te melden bij de vertrouwenspersoon of de directie. De regels van goed gedrag staan op www.strukton.com en omvatten tevens de zogenoemde klokkenluidersregeling.

Directiereglement en vertegenwoordigingsbevoegdheid

Voor zowel de Groepsdirectie als de directies van de bedrijfsonderdelen geldt een directiereglement. Naast de nodige aandacht voor taken, verantwoordelijkheden en te verkrijgen goedkeuringen is hierin ook de vertegenwoordigingsbevoegdheid vastgelegd.

Vertegenwoordigingsbevoegdheid, onder meer voor de ondertekening van documenten, berust bij ieder van de leden van de directie afzonderlijk, alsmede bij andere daartoe door de directie benoemde functionarissen, met inachtneming van beperkingen zoals gedeponeed bij de Kamer van Koophandel.

Rapportagestructuur

De rapportagestructuur binnen Strukton is in lijn met de aansturing van de afzonderlijke bedrijfsonderdelen. De verantwoordelijkheid voor de invoering en het waarborgen van de effectiviteit van controles ligt bij de Groepsdirectie. Het succes van deze controles wordt gemeten door zelfbeoordeling door de directies van de bedrijfsonderdelen en door het regelmatig vaststellen van de toereikendheid van het interne beheerssysteem.

Conclusie

Op basis van voornoemde systemen, de aangebrachte kaders en de daarbij behorende rapportagestructuur is het risicobeheersings- en controlesysteem naar onze mening adequaat opgezet en heeft dit in het boekjaar naar behoren gefunctioneerd. De directie is dan ook van mening dat de financiële verantwoording geen materiële onjuistheden bevat. Er zijn op dit moment geen indicaties dat het risicobeheersings- en controlesysteem in 2011 niet naar behoren zal functioneren.

Utrecht, 25 maart 2011

Groepsdirectie

Gerard Sanderink

Raymond Steenvoorden

Jaarrekening

Geconsolideerde balans	53
Geconsolideerde winst-en-verliesrekening	54
Geconsolideerd overzicht totaalresultaat	55
Geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen	56
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	57
Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening	58
Grondslagen voor financiële verslaggeving	58
Belangrijkste schattingen en beoordelingen in de geconsolideerde jaarrekening	73
Financieel risicobeheer	76
1. Materiële vaste activa	78
2. Immateriële activa	80
3. Vastgoedbeleggingen	83
4. Deelnemingen	84
5. Overige financiële vaste activa	85
6. Uitgestelde belastingvorderingen en verplichtingen	86
7. Voorraden	87
8. Handels- en overige vorderingen	87
9. Onderhanden werken	87
10. Liquide middelen	88
11. Eigen vermogen	88
12. Achtergestelde leningen	89
13. Langlopende schulden	89
14. Voorzieningen	90
15. Handels- en overige schulden	94
16. Bedrijfsopbrengsten en operationeel resultaat	94
17. Kosten van grond- en hulpstoffen, materiaal en uitbesteed werk	94
18. Lonen, salarissen en sociale lasten	95
19. Overige bedrijfskosten	95
20. Financiële baten en lasten	95
21. Belastingen	96
22. Personeelsbestand	96
23. Financiële instrumenten	97
24. Kasstroomoverzicht	102
25. Niet in de balans opgenomen verplichtingen en gestelde zekerheden	102
26. Transacties met verbonden partijen	103
27. Gebeurtenissen na balansdatum	105
28. Dienstverlening uit hoofde van concessies en pps	105
29. Activa en verplichtingen aangehouden voor verkoop	106
30. Acquisities	106
31. Joint ventures	106
32. Overzicht van de belangrijkste groepsmaatschappijen en deelnemingen	107
Enkelvoudige balans	110
Enkelvoudige winst-en-verliesrekening	111
Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening	112
Overige gegevens	116
Controleverklaring	117

Geconsolideerde balans (x EUR 1.000)

Activa	Toelichting	31-12-2010	31-12-2009*
Vaste activa			
Materiële vaste activa	(1)	121.642	131.838
Immateriële activa	(2)	51.393	90.609
Vastgoedbeleggingen	(3)	4.038	4.154
Deelnemingen	(4)	31.006	29.148
Overige financiële vaste activa	(5)	194.049	121.544
Uitgestelde belastingvorderingen	(6)	8.258	5.982
		410.386	383.275
Vlottende activa			
Voorraden	(7)	23.818	24.594
Handels- en overige vorderingen	(8)	286.301	333.418
Onderhanden werken	(9)	110.766	86.095
Winstbelastingvorderingen		1.074	2.215
Liquide middelen	(10)	135.836	115.659
		557.795	561.981
Totaal activa		968.181	945.256
Passiva			
Eigen vermogen			
Geplaatst kapitaal		2.269	2.269
Agioreserve		10.000	-
Overige reserves		169.927	169.197
Onverdeeld resultaat		(15.486)	780
Totaal eigen vermogen	(11)	166.710	172.246
Langlopende verplichtingen			
Achtergestelde leningen	(12)	8.357	8.357
Langlopende schulden	(13)	259.216	212.101
Voorzieningen	(14)	14.722	11.652
Uitgestelde belastingverplichtingen	(6)	7.060	8.393
		289.355	240.503
Kortlopende verplichtingen			
Handels- en overige schulden	(15)	371.165	376.794
Schulden aan Kredietinstellingen		27.428	17.559
Onderhanden werken	(9)	106.813	132.503
Verschuldigde winstbelasting		3.775	705
Voorzieningen	(14)	2.935	4.946
		512.116	532.507
Totaal passiva		968.181	945.256

* Het eigen vermogen is in de vergelijkende cijfers aangepast ten opzichte van de jaarrekening 2009. In de algemene toelichting is deze aanpassing in de vergelijkende cijfers nader toegelicht.

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening (x EUR 1.000)

	Toelichting	2010	2009*
Bedrijfsopbrengsten	(16)	1.437.475	1.368.157
Kosten van grond- en hulpstoffen, materiaal en uitbesteed werk	(17)	788.492	761.552
Lonen, salarissen en sociale lasten	(18)	375.229	371.694
Overige bedrijfskosten	(19)	216.151	197.944
Totaal bedrijfskosten		1.379.872	1.331.190
Operationeel resultaat (EBITDA)	(16)	57.603	36.967
Afschrijving immateriële en materiële vaste activa	(1)(2)	28.077	26.535
Bijzondere waardeverminderingen van immateriële en materiële vaste activa	(1)(2)	35.896	1.635
		63.973	28.170
Bedrijfsresultaat (EBIT)		(6.370)	8.797
Financiële baten	(20)	13.802	6.847
Financiële lasten	(20)	20.086	15.073
		(6.284)	(8.226)
Resultaat deelnemingen	(4)	2.637	4.026
Resultaat voor belastingen (EBT)		(10.017)	4.597
Belastingen	(21)	5.469	3.817
Resultaat na belastingen		(15.486)	780
Toe te rekenen aan:			
Aandeelhouders van de moedermaatschappij		(15.486)	780
Minderheidsbelang		-	-
Resultaat na belastingen		(15.486)	780

* In de vergelijkende cijfers hebben een aantal reclassificaties plaatsgevonden. In de algemene toelichting zijn deze aanpassingen in de vergelijkende cijfers nader toegelicht.

Geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat (x EUR 1.000)

	Toelichting	2010	2009*
Resultaat na belastingen		(15.486)	780
Mutaties in reële waarde van derivaten voor hedge accounting	(11)	(3.004)	(1.468)
Koersverschillen vreemde valuta	(11)	2.912	3.012
Niet-gerealiseerde resultaten geassocieerde deelnemingen		-	-
Mutatie actuariële reserve		(946)	-
Overige mutaties		12	14
Winstbelasting op niet-gerealiseerde resultaten		976	(87)
Niet-gerealiseerde resultaten		(50)	1.471
Totaalresultaat over de verslagperiode		(15.536)	2.251
Toe te rekenen aan:			
Aandeelhouders van de moedermaatschappij		(15.536)	2.251
Minderheidsbelang		-	-

* In de vergelijkende cijfers hebben een aantal reclassificaties plaatsgevonden.

In de algemene toelichting zijn deze aanpassingen in de vergelijkende cijfers nader toegelicht.

Geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen (x EUR 1.000)

	Toe- lichting	Geplaatst en gestort kapitaal	Agioreserve	Reserve omrekenings- verschillen	Wettelijke reserve deelnemingen	Afdekkings- reserve	Actuariële reserves	Ingehouden winsten	Onverdeeld resultaat	Totaal eigen vermogen
Eigen vermogen										
per 1 januari 2009	(11)	2.269	-	(4.136)	374	(13.231)	16	172.313	14.265	171.870
Aanpassing beginbalans 2009 *		-	-	-	-	-	-	4.125	-	4.125
Winstbestemming 2008		-	-	-	-	-	-	14.265	(14.265)	-
Resultaat na belastingen		-	-	-	-	-	-	-	780	780
Niet-gerealiseerde resultaten		-	-	2.550	204	(1.093)	(43)	(147)	-	1.471
Totaalresultaat over de verslagperiode		-	-	2.550	204	(1.093)	(43)	(147)	780	2.251
Agiostaking		-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uitgekeerd dividend		-	-	-	-	-	-	(6.000)	-	(6.000)
Eigen vermogen per 31 december 2009		2.269	-	(1.586)	578	(14.324)	(27)	184.556	780	172.246
Eigen vermogen										
per 1 januari 2010	(11)	2.269	-	(1.586)	578	(14.324)	(27)	184.556	780	172.246
Winstbestemming 2009		-	-	-	-	-	-	780	(780)	-
Resultaat na belastingen		-	-	-	-	-	-	-	(15.486)	(15.486)
Niet-gerealiseerde resultaten		-	-	2.866	34	(2.238)	(690)	(22)	-	(50)
Totaal resultaat over de verslagperiode		-	-	2.866	34	(2.238)	(690)	(22)	(15.486)	(15.536)
Agiostaking		-	10.000	-	-	-	-	-	-	10.000
Uitgekeerd dividend		-	-	-	-	-	-	-	-	-
Eigen vermogen per 31 december 2010		2.269	10.000	1.280	612	(16.562)	(717)	185.314	(15.486)	166.710

* Het eigen vermogen is in de vergelijkende cijfers aangepast ten opzichte van de jaarrekening 2009. In de algemene toelichting zijn deze aanpassingen in de vergelijkende cijfers nader toegelicht.

Geconsolideerd kasstroomoverzicht (x EUR 1.000)

	Toelichting	2010	2009*
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Resultaat na belastingen		(15.486)	780
Mutaties zonder kasstroom:			
Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen		63.973	28.170
Ineffectiviteit renteswap's		(434)	-
Mutaties in voorzieningen		174	5.449
Resultaat geassocieerde deelnemingen		(2.637)	(4.026)
		61.076	29.593
Uitgekeerd dividend geassocieerde deelnemingen		800	200
Rentebaten en -lasten		17.585	8.815
Vennootschapsbelasting		5.469	3.817
Ontvangen rente		4.633	5.223
Betaalde rente		(19.712)	(13.783)
Betaalde vennootschapsbelasting		(3.891)	(11.630)
Mutaties in werkkapitaal:			
Vorraden		777	7.751
Vorderingen		51.608	(8.593)
Onderhanden werken	(9)	(50.325)	12.059
Kortlopende schulden, exclusief kredietinstellingen		(14.025)	22.621
Kasstroom uit gewone bedrijfsvoering		38.509	56.853
Pps-vorderingen		(76.332)	(70.492)
Kasstroom uit operationele activiteiten		(37.823)	(13.639)
Kasstroom aangewend voor investeringsactiviteiten			
Investerings in immateriële activa		(549)	(69)
Investerings in materiële vaste activa		(15.046)	(22.307)
Verwervingen / verkoop van groepsmaatschappijen		(305)	-
Verwervingen / verkoop van deelnemingen		-	-
Desinvesterings van materiële vaste activa, inclusief overige mutaties		4.969	163
Overige mutaties van belangen in deelnemingen		-	27
Afname / toename overige financiële vaste activa		5.086	(3.418)
Kasstroom aangewend voor investeringsactiviteiten		(5.845)	(25.604)
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Opgenomen achtergestelde leningen		-	1.058
Aflossingen achtergestelde leningen		-	-
Opgenomen leningen op lange termijn		132.840	77.074
Aflossingen leningen op lange termijn		(88.737)	(6.564)
Uitgekeerd dividend		-	(6.000)
Agio'storting		10.000	-
Overige mutaties		(829)	2.641
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		53.274	68.209
Recapitulatie kasstroom			
Uit operationele activiteiten		(37.823)	(13.639)
Uit investeringsactiviteiten		(5.845)	(25.604)
Uit financieringsactiviteiten		53.274	68.209
Totale netto kasstroom		9.606	28.966
Liquiditeiten primo		98.100	68.770
Liquiditeiten ultimo		108.408	98.100
Koersverschillen		(702)	(364)
Mutatie liquiditeiten	(24)	9.606	28.966

* In de vergelijkende cijfers hebben een aantal reclassificaties plaatsgevonden.
In de algemene toelichting zijn deze aanpassingen in de vergelijkende cijfers nader toegelicht.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Grondslagen voor financiële verslaggeving

› Verslaggevende entiteit

Strukton Groep nv is een houdstermaatschappij, die direct of indirect deelnemingen bezit in een aantal ondernemingen die gezamenlijk bekend staan als Strukton. Strukton Groep nv is statutair gevestigd te Maarssen en feitelijk gevestigd in Utrecht.

De geconsolideerde jaarrekening van de vennootschap over 2010 omvat de vennootschap en haar dochterondernemingen (tezamen te noemen de 'Groep') en de belangen van de Groep in geassocieerde deelnemingen en entiteiten waarover gezamenlijke zeggenschap wordt uitgeoefend. De kernactiviteiten van Strukton beslaan het gebied van railinfrastructuur en informatiesystemen, civiele infra, bouw en vastgoedontwikkeling, technisch beheer en installatietechniek en integrale projecten. Een overzicht van de belangrijkste groepsmaatschappijen en deelnemingen is opgenomen in paragraaf 32; hierin is aangegeven welke maatschappijen in de consolidatie zijn betrokken. Voor een aantal groepsmaatschappijen zijn aansprakelijkheidsverklaringen gedeponeed. Tot 29 oktober 2010 waren alle aandelen van Strukton Groep nv in het bezit van nv Nederlandse Spoorwegen. Op 29 oktober 2010 zijn alle aandelen van Strukton Groep nv overgenomen door Oranjewoud nv. Per 31 december 2010 bezit Oranjewoud nv alle aandelen van Strukton Groep nv.

› Overeenstemmingsverklaring

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS), zoals aanvaard binnen de Europese Unie (EU-IFRS). De geconsolideerde jaarrekening is op 25 maart 2011 opgemaakt door de directie en zal ter vaststelling worden voorgelegd aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 5 april 2011.

› Aanpassing vergelijkende cijfers

Het eigen vermogen is in de vergelijkende cijfers primo 2009 met EUR 4,125 mln. verhoogd als gevolg van aanpassingen in de netto vermogenswaarde van Construzione Linee Ferroviarie S.p.A.. Deze aanpassing van de netto vermogenswaarde is het gevolg van een vrijval van een voorziening in de onderhanden werken welke in voorgaande jaren ten onrechte was gevormd. Construzione Linee Ferroviarie S.p.A. is een niet geconsolideerde deelneming gevestigd in Italië, waar de Groep een 40% belang in heeft.

Daarnaast zijn in de vergelijkende cijfers enkele reclassificaties doorgevoerd. De belangrijkste reclassificaties betreffen onder andere:

- Het herrubriceren van resultaten op deelnemingen en beleggingen. Deze posten zijn van het operationeel resultaat (EBITDA) verplaatst naar resultaat deelnemingen respectievelijk financiële baten en -lasten in de geconsolideerde winst-en-verliesrekening;
- Het zichtbaar maken van de winstbelastingcomponent op niet-gerealiseerde resultaten in het overzicht totaalresultaat;
- Het herrubriceren van de pps-vorderingen van investeringskasstroom naar operationele kasstroom in het geconsolideerd kasstroomoverzicht. Tevens zijn de mutaties in het werkkapitaal verder gespecificeerd.

› Gehanteerde grondslagen bij het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening

De geconsolideerde jaarrekening wordt gepresenteerd in euro, die fungeert als de functionele valuta van de vennootschap. Alle financiële informatie in euro's is afgerond op het dichtstbijzijnde duizendtal. De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld op basis van historische kosten, tenzij anders vermeld.

De hierna uiteengezette grondslagen voor financiële verslaggeving zijn consistent toegepast voor de gepresenteerde perioden in deze geconsolideerde jaarrekening, met uitzondering van de nieuwe standaarden en interpretaties die met ingang van 1 januari 2010 effectief zijn geworden en vanaf dit moment zijn toegepast. Deze wijzigingen in de grondslagen voor financiële verslaggeving zijn toegelicht op pagina 70.

De financiële gegevens van Strukton Groep nv zijn verwerkt in de geconsolideerde jaarrekening zodat, gebruikmakend van artikel 2:402 BW, is volstaan met een verkorte winst- en verliesrekening in de vennootschappelijke jaarrekening.

› Grondslagen voor consolidatie

Dochterondernemingen (integrale consolidatie)

Dochterondernemingen zijn die entiteiten, waarover de vennootschap beslissende zeggenschap heeft. Er is sprake van zeggenschap, indien de Groep de mogelijkheid heeft om direct of indirect, het financiële en operationele beleid van een entiteit te bepalen, teneinde voordelen te verkrijgen uit de activiteiten van de entiteit. De jaarrekeningen van dochterondernemingen zijn volledig in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen vanaf de datum waarop voor het eerst sprake is van zeggenschap, tot aan het moment waarop deze eindigt.

Joint ventures (proportionele consolidatie)

Joint ventures zijn die entiteiten, waarover de Groep gezamenlijk met derden zeggenschap heeft, en waarbij deze zeggenschap in een overeenkomst is vastgelegd. De geconsolideerde jaarrekening omvat het evenredige aandeel van de Groep in de activa, verplichtingen, opbrengsten en kosten van de joint ventures, waarbij de posten regel voor regel met posten van soortgelijke aard worden gecombineerd, vanaf de datum waarop voor het eerst gezamenlijke zeggenschap wordt uitgeoefend tot aan de datum waarop deze eindigt.

Geassocieerde deelnemingen (equity methode)

Geassocieerde deelnemingen zijn die entiteiten waarin de Groep invloed van betekenis heeft op het financiële en operationele beleid, maar waarover zij geen beslissende zeggenschap heeft. De geconsolideerde jaarrekening omvat het aandeel van de Groep in het totaalresultaat van niet geconsolideerde investeringen volgens de 'equity' methode, na correctie van de grondslagen in overeenstemming met de grondslagen van de Groep, vanaf de datum waarop de Groep voor het eerst invloed van betekenis heeft, tot aan de datum waarop voor het laatst sprake is van invloed van betekenis.

Deelnemingen zonder invloed van betekenis

Deelnemingen zonder invloed van betekenis worden gewaardeerd tegen reële waarde. Indien de reële waarde niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, vindt waardering plaats tegen kostprijs.

Eliminatie van transacties bij consolidatie

Intragroepssaldi en eventuele niet-gerealiseerde winsten en verliezen op transacties binnen de Groep of baten en lasten uit dergelijke transacties worden bij de opstelling van de geconsoli-

deerde jaarrekening geëlimineerd.

Niet gerealiseerde winsten en verliezen uit hoofde van transacties met deelnemingen en entiteiten, waarover gezamenlijk de zeggenschap wordt uitgeoefend, worden geëlimineerd naar rato van het belang dat de Groep in de entiteit heeft.

› **Vreemde valuta**

Transacties in vreemde valuta

Transacties luidend in vreemde valuta worden in euro's omgerekend tegen de geldende wisselkoers op transactiedatum.

In vreemde valuta luidende monetaire activa en verplichtingen worden per balansdatum in euro's omgerekend, tegen de op die datum geldende wisselkoers. De bij omrekening optredende valutakoersverschillen worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen. Niet-monetaire activa en verplichtingen die in een vreemde valuta luiden en op basis van historische kosten worden gewaardeerd, worden omgerekend tegen de wisselkoers op transactiedatum.

Jaarrekening van buitenlandse activiteiten

De activa en verplichtingen van buitenlandse activiteiten worden in euro's omgerekend tegen de geldende koers per balansdatum. Valutaverschillen die uit deze omrekening voortvloeien, worden direct in de reserve omrekeningsverschillen van het eigen vermogen opgenomen. Omrekeningsverschillen worden bij gehele of gedeeltelijke afstoting van buitenlandse dochterondernemingen, joint ventures en deelnemingen overgeboekt naar de winst-en-verliesrekening. De opbrengsten en kosten van buitenlandse activiteiten, worden in euro's omgerekend tegen de koers die de wisselkoers op de transactiedatum benadert.

› **Afgeleide financiële instrumenten**

De Groep maakt gebruik van interest rate swaps en inflatieswaps om de rente- en inflatierisico's uit hoofde van concern- en projectfinancieringen af te dekken. De interest rate swaps en inflatieswaps worden gewaardeerd tegen reële waarde. Deze is gelijk aan de contante waarde van de verwachte kasstromen.

Voor de afgesloten interest rate swaps en inflatieswaps wordt hedge accounting toegepast. De verandering van de reële waarde van de interest rate swaps en inflatieswaps, die dienen ter afdekking van renterisico's en inflatierisico's uit hoofde van toekomstige interestbetalingen en te ontvangen indexatiebetalingen, worden rechtstreeks opgenomen in het eigen vermogen, voor zover de hedge als effectief kan worden gekenmerkt. De in het eigen vermogen uitgestelde bedragen worden overgeboekt naar de winst-en-verliesrekening op het moment dat de afgedekte toekomstige rentecoupons en afgedekte toekomstige indexatiebetalingen in het resultaat worden verantwoord. Voor het deel waarvan de hedge effectiviteit niet kan worden aangetoond, wordt de waardeverandering onmiddellijk in de winst-en-verliesrekening verantwoord. Wanneer de interest rate swap wordt verkocht of beëindigd, of wanneer de hedgerelatie niet meer effectief is, blijft de cumulatieve winst of het cumulatieve verlies op dat moment in het eigen vermogen opgenomen, tenzij niet langer verwacht wordt dat de oorspronkelijk afgedekte toekomstige kasstromen zullen plaatsvinden. Op dat moment worden de in het eigen vermogen uitgestelde resultaten onmiddellijk in de winst-en-verliesrekening verantwoord.

› Materiële vaste activa

Opname en waardering

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen kostprijs verminderd met cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingverliezen.

De kostprijs van zelfvervaardigde activa omvatten materiaalkosten, directe arbeidskosten, een redelijk deel van de indirecte productiekosten en - voor zover relevant - de geschatte kosten van de ontmantelings- en verwijderingskosten van het actief en de herstelkosten van de locatie waar de activa zich bevinden.

Aangeschafte software, die onlosmakelijk verbonden is aan de functionaliteit van de daarmee samenhangende apparatuur, wordt geactiveerd als onderdeel van de betreffende apparatuur.

Wanneer materiële vaste activa bestaan uit onderdelen met een ongelijke gebruiksduur, worden deze als afzonderlijke componenten onder de materiële vaste activa opgenomen.

Kosten na eerste opname

De kostprijs van de vervanging van een deel van een materieel vast actief wordt in de boekwaarde van dat actief opgenomen indien het waarschijnlijk is, dat de toekomstige economische voordelen met betrekking tot het actief aan de Groep zullen toekomen en de kostprijs van het actief betrouwbaar kan worden bepaald. De kosten van het dagelijks onderhoud van materiële vaste activa worden als last in de winst-en-verliesrekening opgenomen wanneer zij worden gemaakt.

Afschrijvingen

Afschrijvingen worden ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht volgens de lineaire methode, op basis van de geschatte gebruiksduur van ieder onderdeel van een materieel vast actief. Over ieder bestanddeel van een materieel vast actief met een substantiële kostprijs in relatie tot de totale kostprijs van het actief wordt afzonderlijk afgeschreven met uitzondering van:

- Terreinen. Op terreinen wordt niet afgeschreven (met uitzondering van terreinverharding);
- Activa in constructie. Activa in constructie worden gewaardeerd tegen gemaakte kosten.

Afschrijvingsmethoden, gebruiksduur en restwaarde worden op de rapportagedatum opnieuw beoordeeld.

Geleasde activa 'Groep als lessee'

Leaseovereenkomsten waarbij de Groep vrijwel alle aan het eigendom verbonden risico's en voordelen op zich neemt, worden geclassificeerd als financiële leases. Bij de eerste opname wordt het geleasde actief gewaardeerd op de reële waarde of de contante waarde van de minimale leasebetalingen, afhankelijk van welke lager is. Na de eerste opname geschiedt de verwerking in overeenstemming met de van toepassing zijnde grondslag.

Overige leases betreft operationele leaseovereenkomsten waarvan de geleasde activa niet in de balans van de Groep worden opgenomen.

› Immateriële activa

Goodwill

Alle bedrijfscombinaties worden administratief verwerkt via toepassing van de overname-methode. Goodwill ontstaat bij de overname van dochterondernemingen en joint ventures. Goodwill komt overeen met het verschil tussen de kostprijs van de overname en de reële waarde van de overgenomen identificeerbare activa en passiva, op het moment van aankoop. Jaarlijks wordt getoetst of sprake is van bijzondere waardeverminderingen.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Negatieve goodwill die bij een overname ontstaat, wordt direct in de winst-en-verliesrekening opgenomen.

Overige immateriële activa

Overige immateriële activa betreffen immateriële activa, die ontstaan zijn als gevolg van overnames die verwerkt zijn als bedrijfscombinaties (IFRS 3) en software, octrooien en licenties. Bij de activering van software met zowel materiële als immateriële kenmerken wordt vastgesteld welke van deze twee elementen het meest bepalend is. Afhankelijk hiervan wordt de software als materieel vast actief of als immaterieel actief geclassificeerd.

De overige door de Groep verworven immateriële activa, met een eindige gebruiksduur, worden gewaardeerd tegen kostprijs, verminderd met cumulatieve amortisatie en cumulatieve bijzondere waardevermindervers verliezen.

Uitgaven na eerste opname

Uitgaven na eerste opname voor geactiveerde immateriële activa worden uitsluitend geactiveerd wanneer hierdoor de toekomstige economische voordelen, die zijn besloten in het specifieke actief waarop zij betrekking hebben, toenemen. Alle overige uitgaven, inclusief intern gegenereerde goodwill en handelsmerken, worden als last in de winst-en-verliesrekening opgenomen wanneer zij worden gemaakt.

Amortisatie

De amortisatie geschiedt lineair ten laste van de winst-en-verliesrekening op basis van de geschatte gebruiksduur van de immateriële activa, behoudens goodwill en immateriële activa ontstaan als gevolg van een overname, vanaf de datum dat deze beschikbaar zijn voor gebruik.

› **Vastgoedbeleggingen**

Opname en waardering

Een vastgoedbelegging is een actief dat wordt aangehouden om huuropbrengsten of een waardeverhoging, of beide, te realiseren. Vastgoedbeleggingen worden gewaardeerd tegen kostprijs, verminderd met cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardevermindervers verliezen.

Wanneer een vastgoedbelegging voor eigen gebruik wordt aangewend, wordt het gepresenteerd als materiële vaste activa.

De reële waarde van de vastgoedbeleggingen wordt in de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening vermeld. De reële waarde wordt gebaseerd op de marktwaarde, zijnde het geschatte bedrag waarvoor een onroerende zaak op de waarderingsdatum kan worden verhandeld tussen een koper en een verkoper, die ter zake goed zijn geïnformeerd en tot een transactie bereid en onafhankelijk zijn, waarbij de partijen voorzichtig en zonder dwang optreden.

Afschrijving vastgoedbeleggingen

Afschrijvingen worden ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht volgens de lineaire methode, op basis van de geschatte gebruiksduur van ieder onderdeel. Afschrijvingspercentages komen overeen met die van de categorieën van materiële vaste activa. Afschrijvingsmethoden, gebruiksduur en restwaarde worden op de rapportagedatum opnieuw beoordeeld.

› Pps-vorderingen

Pps-vorderingen betreffen de van publieke organen (overheden) nog te ontvangen concessievergoedingen in verband met pps-concessieprojecten. De pps-vorderingen worden verantwoord als financiële vaste activa. Bij de eerste verwerking in de geconsolideerde jaarrekening worden de pps-vorderingen gewaardeerd tegen reële waarde en daarna tegen geamortiseerde kostprijs met behulp van de effectieve rentemethode. Er wordt gebruik gemaakt van een rente die (nagenoeg) overeenkomt met de rente (na afdekking) van de bijbehorende non-recourse pps-lening.

› Voorraden

De voorraden worden opgenomen tegen kostprijs of netto-opbrengstwaarde, indien deze lager is. De netto-opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs in het kader van de normale bedrijfsvoering, verminderd met de geschatte kosten van voltooiing en de verkoopkosten. De kostprijs van de voorraden is gebaseerd op de gemiddelde inkooprijzen respectievelijk kostprijzen en omvat de uitgaven gedaan bij verwerving van de voorraden en daarop betrekking hebbende inkoopkosten. De kostprijs van voorraden gereed product omvat een redelijk deel van de indirecte kosten op basis van de normale productiecapaciteit.

› Onderhanden werken

Onderhanden werken betreffen de bruto nog in rekening te brengen bedragen voor tot de verslagdatum uitgevoerde contractwerkzaamheden die nog van klanten moeten worden geïnd. Deze post wordt gewaardeerd tegen kostprijs, plus tot dan toe opgenomen winst, verminderd met gefactureerde termijnen en opgenomen verliezen. De kostprijs omvat alle uitgaven die rechtstreeks verband houden met specifieke projecten en een toerekening van de gemaakte vaste en variabele indirecte kosten in verband met de contractactiviteiten van de Groep, op basis van de normale productiecapaciteit.

Projecten worden in de balans gepresenteerd als vordering op, dan wel schuld aan de opdrachtgever, uit hoofde van het contract. Er is sprake van een vordering indien het bedrag van de gemaakte kosten (inclusief het verantwoorde resultaat) hoger is dan het bedrag van de gefactureerde termijnen. Indien het bedrag van de gemaakte kosten (inclusief het verantwoorde resultaat) lager is dan de gefactureerde termijnen, is sprake van een schuld.

› Handels- en overige vorderingen

Handels- en overige vorderingen worden aanvankelijk opgenomen tegen reële waarde en daarna gewaardeerd op basis van geamortiseerde kostprijs, op basis van de effectieve rentemethode.

› Liquide middelen

Het bedrag aan liquide middelen omvat banktegoeden, deposito's en kassaldi.

Vaste activa aangehouden voor verkoop

Vaste activa (of groepen activa en verplichtingen die worden afgestoten) waarvan de boekwaarde naar verwachting hoofdzakelijk via een verkooptransactie zal worden gerealiseerd en niet door het voortgezette gebruik ervan, worden aangemerkt als 'voor verkoop aangehouden'.

Direct voorafgaand aan deze classificatie worden de activa (of de componenten van een groep activa die wordt afgestoten) geherwaardeerd in overeenstemming met de grondslagen voor de

financiële verslaggeving van de Groep. Hierna worden de activa (of een groep af te stoten activa) gewaardeerd op basis van de boekwaarde, of, indien deze lager is, de reële waarde (minus verkoopkosten).

Een bijzonder waardevermindingsverlies op een groep af te stoten activa wordt in eerste instantie toegerekend aan goodwill en vervolgens naar rato aan de resterende activa en verplichtingen. Bijzondere waardevermindingsverliezen die voortvloeien uit de initiële classificatie worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen.

› Bijzondere waardeverminderingen

Financiële activa

Een financieel actief wordt geacht onderhevig te zijn aan een bijzondere waardevermindering, indien er objectieve aanwijzingen zijn dat één of meerdere gebeurtenissen een negatief effect hebben gehad op de verwachte toekomstige kasstromen van dat actief.

Een bijzonder waardevermindingsverlies met betrekking tot een op geamortiseerde kostprijs gewaardeerd financieel actief, wordt berekend als het verschil tussen de boekwaarde en de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen, gediscoteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rente.

Alle bijzondere waardevermindingsverliezen worden als last in de winst-en-verliesrekening opgenomen.

Een bijzonder waardevermindingsverlies wordt teruggenomen, indien de terugname objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis, die zich heeft voorgedaan nadat dit bijzondere waardevermindingsverlies werd genomen. Bij financiële activa die tegen geamortiseerde kostprijs worden gewaardeerd komt de terugname ten gunste van de winst-en-verliesrekening. Betreft het voor verkoop beschikbare financieel actief aandelen, dan wordt de terugname rechtstreeks in het eigen vermogen verwerkt.

Niet financiële activa

De boekwaarde van de niet-financiële activa van de Groep, uitgezonderd voorraden en uitgestelde belastingvorderingen, wordt per iedere verslagdatum opnieuw bezien om te bepalen of er aanwijzingen zijn voor bijzondere waardeverminderingen. Indien dergelijke aanwijzingen bestaan, wordt een schatting gemaakt van de realiseerbare waarde van het actief. Van goodwill en immateriële activa met een onbepaalde gebruiksduur of die nog niet gebruiksklaar zijn, wordt op iedere verslagdatum een schatting gemaakt van de realiseerbare waarde.

Er wordt een bijzonder waardevermindingsverlies opgenomen, wanneer de boekwaarde van een actief of de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort, hoger is dan de realiseerbare waarde. Bijzondere waardevermindingsverliezen worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen.

Voor een actief of een kasstroomgenererende eenheid is de realiseerbare waarde gelijk aan de hoogste van de bedrijfswaarde of de reële waarde minus verkoopkosten. Bij het bepalen van de bedrijfswaarde wordt de contante waarde van de geschatte toekomstige kasstromen berekend met behulp van een disconteringsvoet, die een afspiegeling is van zowel de actuele markttransacties van de tijdswaarde van geld, als van de specifieke risico's met betrekking tot het actief.

Met betrekking tot goodwill worden (met uitzondering van goodwill op deelnemingen) geen bijzondere waardevermindingsverliezen teruggenomen. Voor andere activa worden in voor-

gaande perioden opgenomen bijzondere waardevermindingsverliezen bij elke verslagdatum beoordeeld op indicaties van afname van het genomen verlies of niet langer bestaan van dat verlies. Een bijzonder waardevermindingsverlies wordt teruggenomen, als de schattingen zijn veranderd aan de hand waarvan de realiseerbare waarde was bepaald.

Een bijzonder waardevermindingsverlies wordt uitsluitend teruggenomen, voor zover de boekwaarde van het actief niet hoger is dan de boekwaarde na aftrek van afschrijvingen of amortisatie, die zou zijn bepaald als geen bijzonder waardevermindingsverlies was opgenomen.

› Eigen vermogen toe te rekenen aan aandeelhouders van de moedermaatschappij

Reserves

De reserves bestaan uit een agioreserve, reserve omrekeningsverschillen, een wettelijke reserve deelnemingen, een afdekkingsreserve en een actuariële reserve.

De agioreserve betreft een reserve die is ontstaan door additionele vermogensstortingen door de aandeelhouder.

De reserve omrekeningsverschillen omvat alle valutakoersverschillen, die ontstaan door de omrekening van de netto-investering van de Groep in buitenlandse dochterondernemingen.

De wettelijke reserve deelnemingen bestaat uit niet uitgekeerde resultaten van deelnemingen, waarvan uitkering niet zonder beperking kan worden bewerkstelligd.

De afdekkingsreserve bestaat uit de cumulatieve mutatie in de reële waarde van dekkingsinstrumenten, wanneer de afgedekte transactie nog niet heeft plaatsgevonden of de afgedekte positie nog niet is beëindigd.

Voor de cumulatieve mutatie van de reële waarde van pensioenverplichtingen ten gevolge van wijzigingen in de actuariële uitgangspunten wordt een actuariële reserve gevormd.

Ingehouden winsten

De ingehouden winsten betreffen de cumulatieve resultaten uit voorgaande boekjaren onder vermindering van uitgekeerde dividenden.

› Achtergestelde leningen

Een lening wordt geclassificeerd als achtergestelde lening, indien sprake is van achterstelling ten opzichte van alle overige verantwoorde schulden. Achtergestelde leningen worden bij eerste verwerking in de jaarrekening gewaardeerd tegen reële waarde (onder aftrek van transactiekosten) en daarna tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode.

› Langlopende schulden

De langlopende schulden bestaan uit schulden financiering vastgoedprojecten, schulden financiering publiek-private samenwerkingsprojecten, bankfinancieringen, financiële derivaten (langlopende deel) en overige langlopende schulden.

Schulden financiering vastgoedprojecten

De schulden financiering vastgoedprojecten, schulden financiering publiek-private samenwerkingsprojecten, bankfinancieringen en overige langlopende schulden worden bij eerste verwerking in de geconsolideerde jaarrekening gewaardeerd tegen reële waarde (onder aftrek van transactiekosten) en daarna tegen geamortiseerde kostprijs, met behulp van de effectieve rentemethode.

› Voorzieningen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen, wanneer de Groep een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting heeft als gevolg van een gebeurtenis in het verleden en waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt en het waarschijnlijk is, dat voor de afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Voorzieningen worden bepaald door de verwachte toekomstige kasstromen contant te maken. De disconteringsvoet die wordt gehanteerd, is een disconteringsvoet vóór belasting die een afspiegeling is van de actuele markttransacties van de tijdswaarde van geld en van de specifieke risico's met betrekking tot de verplichting.

Reorganisatievoorzieningen

Een voorziening voor reorganisatie wordt opgenomen, indien een gedetailleerd formeel reorganisatieplan is goedgekeurd en bij de betrokkenen een geldige verwachting is gewekt dat de reorganisatie zal worden doorgevoerd, door met de uitvoering van het plan te beginnen of door de belangrijkste kenmerken ervan mee te delen aan de betrokkenen.

Personeelsbeloningen

a. Toegezegde bijdrageregelingen:

Voor toegezegde bijdrageregelingen betaalt de Groep op verplichte, contractuele of vrijwillige basis, premies aan pensioenfondsen of verzekeringsmaatschappijen. Behalve de betaling van premies heeft de Groep geen verdere verplichtingen. Verplichtingen in verband met bijdragen aan pensioenregelingen op basis van toegezegde bijdragen, worden als last in de winst-en-verliesrekening opgenomen, wanneer de bijdragen zijn verschuldigd.

b. Toegezegde pensioenregelingen:

Toegezegde pensioenregelingen zijn alle andere regelingen inzake vergoedingen na uitdiensttreding, dan toegezegde bijdrageregelingen.

De nettoverplichting van de Groep uit hoofde van toegezegde pensioenregelingen wordt voor iedere regeling afzonderlijk berekend door een schatting te maken van de pensioenaanspraken die werknemers hebben opgebouwd, in ruil voor hun diensten in de verslagperiode en voorgaande perioden. Van deze pensioenaanspraken wordt de contante waarde bepaald en de reële waarde van de fondsbeleggingen wordt hierop in mindering gebracht.

De disconteringsvoet is het rendement per balansdatum van hoogwaardige ondernemingsobligaties, waarvan de looptijd de termijn van de verplichtingen van de Groep benadert. De berekening wordt uitgevoerd door een erkende actuaris volgens de 'projected unit credit'-methode. Deze methode houdt rekening met toekomstige salarisstijgingen als gevolg van carrièrekansen van werknemers en algemene loonontwikkelingen, inclusief inflatiecorrectie.

Wanneer de pensioenaanspraken uit hoofde van een regeling worden verbeterd, wordt het gedeelte van de verbeterde pensioenaanspraken dat betrekking heeft op de verstreken diensttijd van werknemers, lineair als last in de winst-en-verliesrekening opgenomen over de gemiddelde periode, totdat de pensioenaanspraken onvoorwaardelijk worden. Voor zover de aanspraken onmiddellijk onvoorwaardelijk worden, wordt de last onmiddellijk in de winst-en-verliesrekening opgenomen. De Groep neemt alle actuariële winsten en verliezen in verband met toegezegde pensioenregelingen onmiddellijk op onder de niet-gerealiseerde resultaten. Wanneer de fondsbeleggingen de verplichtingen overtreffen, wordt de opname van het actief beperkt tot een bedrag dat maximaal gelijk is aan het saldo van eventuele niet opgenomen pensioenkosten van verstreken diensttijd en de contante waarde van eventuele toekomstige terugstortingen door het fonds of lagere toekomstige pensioenpremies.

c. Overige lange termijn personeelsbeloningen:

De nettoverplichting van de Groep voor lange termijn personeelsbeloningen, met uitzondering van pensioenregelingen, is het bedrag van de toekomstige aanspraken zoals bijvoorbeeld jubileumuitkeringen, bonussen en gratificaties dat werknemers in ruil voor hun diensten hebben verdiend in de verslagperiode en voorgaande perioden. De verplichtingen worden berekend met behulp van de 'projected unit credit'-methode en worden gediscoteerd tot de contante waarde. De disconteringsvoet is het rendement per balansdatum van hoogwaardige ondernemingsobligaties, waarvan de looptijd de termijn van verplichtingen van de Groep benadert. Eventuele actuariële winsten of verliezen worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen in de periode waarin deze zich voordoen.

Garantieverbindingen

Een garantievoorziening wordt opgenomen, indien de onderliggende projecten of diensten zijn verkocht en opgeleverd. Deze voorziening wordt opgenomen voor kosten die noodzakelijk gemaakt moeten worden om gebreken, die blijken na de oplevering maar tijdens de garantieperiode, op te heffen. De voorziening is gebaseerd op de beste schatting van de uitgaande kasstroom.

Overige voorzieningen

De overige voorzieningen bestaan uit voorzieningen voor specifieke garanties afgegeven bij de verkoop van deelnemingen, risico's voor gerechtelijke procedures tegen Strukton Groep nv en/of zijn werkmaatschappijen, afvloeiingsregelingen en overige relatief kleine risico's.

› **Handels- en overige schulden, schulden aan kredietinstellingen en verschuldigde winstbelasting**

Handels- en overige schulden en schulden aan kredietinstellingen worden aanvankelijk opgenomen tegen reële waarde en daarna gewaardeerd op basis van geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode. Verschuldigde winstbelasting wordt opgenomen tegen nominale waarde.

› **Bedrijfsopbrengsten**

Projecten in opdracht van derden

De opbrengsten en lasten in de winst-en-verliesrekening worden verwerkt naar rato van het stadium van voltooiing van het project, op basis van een betrouwbare schatting van het resultaat van het betreffende onderhanden project.

Onder de opbrengsten wordt verstaan het in het contract overeengekomen bedrag, meer- en minderwerk als gevolg van wijzigingen in de overeenkomst, claims en prestatievergoedingen, voor zover het waarschijnlijk is dat deze tot opbrengsten zullen leiden en betrouwbaar kunnen worden bepaald. De aan een project toe te wijzen rentelasten zijn een onderdeel van de kosten. Het stadium van voltooiing wordt bepaald aan de hand van de verhouding geboekte kosten ten opzichte van de totaal te verwachten kosten.

Indien de resultaten van een project niet betrouwbaar kunnen worden geschat, worden opbrengsten slechts opgenomen voor zover de contractkosten naar alle waarschijnlijkheid verhaalbaar zullen zijn.

Verwachte verliezen op projecten worden onmiddellijk in de winst-en-verliesrekening opgenomen.

Service- en onderhoudscontracten

Opbrengsten uit hoofde van service- en onderhoudscontracten worden in de winst-en-verliesre-

kening opgenomen naar rato van het stadium van voltooiing van de transactie op verslagdatum. Het stadium van voltooiing wordt bepaald aan de hand van beoordelingen van de verrichte werkzaamheden.

Omzet uit verkoop van goederen uit voorraad

De verkoop van goederen uit voorraad betreft voornamelijk verkoop van geprefabriceerde betontoepassingen. Opbrengsten van verkoop uit voorraad worden in de winst-en-verliesrekening verantwoord, wanneer belangrijke risico's en voordelen van eigendom aan de koper zijn overgedragen, de inning van de verschuldigde vergoeding waarschijnlijk is, de hiermee verband houdende kosten of eventuele retouren van goederen betrouwbaar kunnen worden ingeschat en er geen sprake is van aanhoudende managementbetrokkenheid bij de goederen.

Concessies

Tijdens de operationele fase bestaan de opbrengsten van concessie management uit:

- de reële waarde van de levering van contractueel overeengekomen diensten;
- de rentebaten gerelateerd aan de investering in het project.

Opbrengsten worden verantwoord op het moment dat de hieraan gerelateerde diensten worden geleverd. Rente wordt verantwoord als financiële bate in de periode waarop deze betrekking heeft.

Overige

Overige bedrijfsopbrengsten betreffen onder andere transactieresultaten deelnemingen, transactieresultaten vastgoed en transactieresultaten materiële vaste activa.

Transactieresultaten worden verantwoord wanneer, de belangrijke risico's en voordelen van eigendom aan de koper zijn overgedragen, de inning van de verschuldigde vergoeding waarschijnlijk is, de hiermee verband houdende kosten betrouwbaar kunnen worden ingeschat en er geen sprake is van aanhoudende managementbetrokkenheid bij de betreffende activa.

› Lasten

Leasebetalingen uit hoofde van operationele leasing

Leasebetalingen uit hoofde van operationele leasing worden lineair over de leaseperiode in de winst-en-verliesrekening opgenomen.

Publieke-private samenwerking (concessies)

De offertekosten voor publiek-private samenwerking worden, tot het moment dat het waarschijnlijk is dat het contract wordt verkregen, in de winst-en-verliesrekening verwerkt als kosten. Vanaf het moment dat het waarschijnlijk is dat het contract wordt verkregen worden de kosten geactiveerd. Het moment dat het waarschijnlijk is dat het contract wordt verkregen is in de praktijk over het algemeen gelijk aan het moment van preferred bidder. Indien op het moment van 'Financial Close' een (voorlopig) ontwerp wordt opgeleverd, wordt hiervoor een opbrengst verantwoord onder aftrek van de geactiveerde kosten. Deze opbrengst is tussen contractpartijen overeengekomen en vertegenwoordigt de reële waarde van hetgeen dat is opgeleverd.

Financiële baten en lasten

Financiële baten omvatten de rentebaten op geïnvesteerde gelden, valutakoerswinsten, winsten op afdekkingsinstrumenten die in de winst-en-verliesrekening worden opgenomen en resultaten uit beleggingen.

Resultaten uit beleggingen worden verantwoord op het moment dat het recht van betaling wordt gevestigd.

Financiële lasten omvatten de rentelasten op opgenomen gelden, de oprenting van voorzieningen, valutakoersverliezen, bijzondere waardevermindervingsverliezen op financiële activa en verliezen op afdekkingsinstrumenten die in de winst-en-verliesrekening worden opgenomen. Financieringsbaten en -lasten die rechtstreeks zijn toe te rekenen aan de verwerving, bouw of productie van een in aanmerking komend actief worden geactiveerd als onderdeel van de kosten van dat actief gedurende de periode dat het actief in vervaardiging is.

› Operationele segmenten

De Groep past IFRS 8 *Operationele segmenten* niet toe.

› Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden opgenomen als met redelijke zekerheid kan worden gesteld dat de entiteit de aan de subsidies gekoppelde voorwaarden zal vervullen en dat de subsidies zullen worden ontvangen. De overheidssubsidies worden in mindering gebracht op de daarmee verband houdende lasten.

› Winstbelasting

Winstbelasting omvat de over de verslagperiode verschuldigde en verrekenbare winstbelastingen en uitgestelde winstbelastingen. De winstbelasting wordt in de winst-en-verliesrekening opgenomen, behoudens voor zover deze betrekking heeft op posten die rechtstreeks in het eigen vermogen worden opgenomen, in welk geval de belasting in het eigen vermogen wordt verwerkt.

De over het boekjaar verschuldigde en verrekenbare belasting is de naar verwachting te betalen belasting over de belastbare winst over het boekjaar, berekend aan de hand van belastingtarieven die zijn vastgesteld op verslagdatum, dan wel waartoe materieel al op verslagdatum is besloten, en eventuele correcties op de over voorgaande jaren verschuldigde belasting.

Uitgestelde belastingverplichtingen worden verwerkt op basis van de balansmethode, waarbij een voorziening wordt getroffen voor tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde van activa en verplichtingen ten behoeve van de financiële verslaggeving en de fiscale boekwaarde van die posten.

Uitgestelde belastingverplichtingen worden niet verwerkt voor de volgende tijdelijke verschillen: de eerste opname van goodwill, de eerste opname van activa of verplichtingen in een transactie die geen bedrijfscombinatie betreffen en noch de commerciële noch de fiscale winst beïnvloeden, en verschillen die verband houden met investeringen in dochterondernemingen en entiteiten waarover gezamenlijk de zeggenschap wordt uitgeoefend voor zover zij in de voorzienbare toekomst waarschijnlijk niet zullen worden afgewikkeld. Uitgestelde belastingverplichtingen worden gewaardeerd met behulp van de belastingtarieven die naar verwachting van toepassing zullen zijn bij terugname van de tijdelijke verschillen, op basis van de wetten die per verslagdatum zijn vastgesteld of materieel zijn vastgesteld.

Er wordt uitsluitend een uitgestelde belastingvordering opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er in de toekomst belastbare winsten beschikbaar zullen zijn die voor de realisatie van het tijdelijke verschil kunnen worden aangewend. Uitgestelde belastingvorderingen worden per iedere verslagdatum herzien en verlaagd voor zover het niet langer waarschijnlijk is dat het

daarmee samenhangende belastingvoordeel zal worden gerealiseerd.

Additionele winstbelastingen naar aanleiding van dividenduitkeringen worden op hetzelfde moment opgenomen als de verplichting tot uitkering van het desbetreffende dividend.

Strukton Groep nv maakte tot 29 oktober 2010 met het merendeel van haar 100% binnenlandse dochterondernemingen deel uit van de fiscale eenheid van nv Nederlandse Spoorwegen.

Op grond daarvan is de vennootschap hoofdelijk aansprakelijk voor de belastingschuld tot 29 oktober 2010 van de fiscale eenheid nv Nederlandse Spoorwegen.

Strukton Groep nv heeft een verzoek ingediend bij de fiscus om per 29 oktober 2010 het merendeel van haar 100% binnenlandse dochterondernemingen, te voegen in een nieuwe fiscale eenheid.

› Beëindigde bedrijfsactiviteiten

Een beëindigde bedrijfsactiviteit is een onderdeel van de activiteiten van de Groep, die een afzonderlijke belangrijke bedrijfsactiviteit of een afzonderlijk belangrijk geografisch bedrijfsgebied vertegenwoordigt en is verkocht of voor verkoop wordt aangehouden. Een beëindigde bedrijfsactiviteit kan ook een dochteronderneming zijn, die uitsluitend is overgenomen met de bedoeling te worden doorverkocht.

Classificatie als beëindigde bedrijfsactiviteit geschiedt bij afstoting of, zodra de bedrijfsactiviteit voldoet aan de criteria voor classificatie als aangehouden voor verkoop. Wanneer een activiteit wordt aangemerkt als een beëindigde bedrijfsactiviteit, worden de vergelijkende cijfers in de winst-en-verliesrekening herzien alsof de activiteit vanaf het begin van de vergelijkingsperiode is beëindigd.

› Wijziging in de grondslagen voor financiële verslaggeving

Verbeteringen van IFRS

In april 2009 heeft de IASB een tweede bundel met wijzigingen van de standaarden gepubliceerd, hoofdzakelijk bedoeld ter verwijdering van inconsequenties en ter verduidelijking.

Voor iedere standaard gelden verschillende overgangsbepalingen. De wijzigingen en verbeteringen zijn:

- IFRS 2 *Op aandelen gebaseerde betalingen*
- IFRS 5 *Vaste activa aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten*
- IFRS 8 *Operationele segmenten*
- IAS 1 *Presentatie van de jaarrekening*
- IAS 7 *Het kasstroomoverzicht*
- IAS 17 *Leaseovereenkomsten*
- IAS 18 *Opbrengsten*
- IAS 36 *Bijzondere waardevermindering van activa*
- IAS 38 *Immateriële activa*
- IAS 39 *Financiële instrumenten: opname en waardering*
- IFRIC 9 *Herbeoordeling van in contracten besloten derivaten*
- IFRIC 16 *Afdekking van een netto-investering in een buitenlandse activiteit*

Wijzigingen van deze standaarden voortkomend uit verbeteringen hadden geen effect op de grondslagen voor financiële verslaggeving, de resultaten en de financiële positie van de Groep.

Nieuwe standaarden en interpretaties (IAS / IFRS)

Met ingang van 1 januari 2010 zijn de volgende grondslagen gewijzigd:

- Met ingang van 1 januari 2010 past de Groep IFRS 3 *Bedrijfscombinaties* (2008) toe. In de herziene versie van IFRS 3 zijn wijzigingen aangebracht in de waardering van voorwaardelijke vergoedingen en in de waardering van (minderheids)belangen in de overgenomen partij. Daarnaast dienen transactiekosten, op basis van de herziene standaard, ten laste van het resultaat te worden gebracht in de periode waarin ze zijn gemaakt. Tevens is in de herziene standaard de definitie van ‘bedrijf’ uitgebreid waardoor te verwachten valt dat meer overnames als bedrijfscombinaties worden verwerkt. De gewijzigde grondslag heeft geen effect gehad op de jaarrekening 2010 aangezien er in 2010 geen overnames zijn gedaan en de herziene versie van IFRS 3 prospectief wordt toegepast en derhalve geen effect heeft gehad op voorgaande perioden;
- Met ingang van 1 januari 2010 past de Groep bij verwerving van minderheidsbelangen IAS 27 *De geconsolideerde jaarrekening en de enkelvoudige jaarrekening* (2008) toe. In de gewijzigde versie van IAS 27 wordt bepaald dat wijzigingen in het eigendomsbelang van de Groep in een dochteronderneming, bij behoud van zeggenschap, worden verantwoord als transacties met minderheidsaandeelhouders. Wanneer de Groep niet langer zeggenschap over een dochteronderneming heeft, wordt een eventueel resterend belang in de voormalige dochteronderneming tegen reële waarde gewaardeerd, waarbij de daaruit voortvloeiende winsten of verliezen in de winst-en-verliesrekening worden opgenomen. De wijzigingen in IAS 27, die in 2010 verplicht van toepassing zijn geworden op de jaarrekening van de Groep, hebben geen consequenties gehad voor de jaarrekening 2010, aangezien eigendomsbelangen in dochterondernemingen niet gewijzigd zijn. In 2010 is in het licht van de wijzigingen in IAS 36 en de bijbehorende segmentrapportage het niveau waarop de goodwill wordt toegewezen en getoetst gewijzigd. Dit heeft geleid tot het toewijzen van de gehele goodwill en immateriële activa, ontstaan uit de acquisitie van Worksphere, aan het bedrijfssegment Worksphere. Zie verder paragraaf 2 bij de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening;
- IAS 39 *Financiële instrumenten: opname en waardering*.
Om in aanmerking te komen voor hedge accounting moeten de aangewezen risico's en aangemerkte delen afzonderlijk identificeerbare componenten van het financieel instrument zijn, en moeten veranderingen in de kasstromen of reële waarde van het gehele financieel instrument die voortvloeien uit veranderingen in de aangewezen risico's en aangemerkte delen betrouwbaar kunnen worden bepaald.
Deze aanpassing in IAS 39 heeft niet geleid tot gewijzigde inzichten voor het toepassen van hedge accounting en leidt derhalve niet tot wijzigingen in de geconsolideerde jaarrekening van de Groep.
- IFRIC 16 *Afdekking van een netto-investering in een buitenlandse activiteit*.
Deze interpretatie verschaft aanwijzingen voor de verwerking van een afdekking van een netto-investering. Specifiek komt aan de orde:
  - welke wisselkoersrisico's in aanmerking komen voor ‘hedge accounting’ bij de afdekking van een nettoinvestering,
  - waar binnen de Groep de afdekkingsinstrumenten kunnen worden aangehouden bij de afdekking van een nettoinvestering, en
  - hoe een entiteit het bedrag van koerswinst of –verlies dient vast te stellen, zowel met betrekking tot de nettoinvestering als met betrekking tot het afdekkingsinstrument dat na afstoting van de netto-investering wordt ‘gerecycled’.

Toepassing van deze IFRIC heeft geen effect op de financiële positie en resultaten van de Groep.

› Nog niet toegepaste nieuwe standaarden en interpretaties

De volgende standaarden en interpretaties die in 2010 nog niet van kracht waren, zijn in deze jaarrekening niet toegepast:

IFRS 9 – Financial Instruments

IFRS 9 is van toepassing op jaarrekeningen die aanvangen op of na 1 januari 2013. IFRS 9 adresseert de classificatie en waardering van financiële activa. De publicatie van IFRS 9 vertegenwoordigt de afronding van het eerste gedeelte van het project dat uit 3 delen bestaat om IAS 39 *Financial Instruments Recognition and Measurement* te vervangen. Strukton Groep nv onderzoekt momenteel wat de gevolgen van IFRS 9 op de geconsolideerde jaarrekening van de Groep zullen zijn.

IAS 24 – (Revised) Related Party Disclosures

IAS 24 (herzien) is van toepassing op jaarperiodes die op of na 1 januari 2011 aanvangen. De herziene standaard vereenvoudigt de toelichtingsvereisten voor overheidsgerelateerde entiteiten door een gedeeltelijke vrijstelling voor overheidsgerelateerde entiteiten en verduidelijkt de definitie van een verbonden partij. Naar verwachting heeft de wijziging in deze standaard geen invloed op de geconsolideerde jaarrekening van de Groep.

Amendementen IFRS

De IASB heeft amendementen op de IFRS-standaarden uitgebracht hoofdzakelijk bedoeld ter verwijdering van inconsequenties en ter verduidelijking. Deze amendementen zijn van toepassing vanaf 1 juli 2010 of 1 januari 2011. De amendementen die mogelijk van invloed zijn op de geconsolideerde jaarrekening van de Groep zijn de volgende:

- IFRS 3 *Business Combinations*;
- IFRS 7 *Financial Instruments: Disclosures*;
- IAS 1 *Presentation of Financial Statements*;
- IAS 27 *Consolidated and Separate Financial Statements*.

Strukton Groep nv verwacht geen impact op de resultaten en financiële positie als gevolg van de amendementen.

› Grondslagen geconsolideerd kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De in overnames begrepen voorraden, vorderingen, schulden, voorzieningen en schulden aan kredietinstellingen worden in het kasstroomoverzicht onder de investeringsactiviteiten verwerkt.

Ontvangsten uit hoofde van interest, dividend en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Transacties waarbij geen ruil van kasmiddelen plaatsvindt, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

Bankschulden die direct opeisbaar zijn en die een integraal onderdeel uitmaken van het cash management systeem van de onderneming worden onder de liquide middelen opgenomen in de kasstroomoverzichten.

Belangrijkste schattingen en beoordelingen in de geconsolideerde jaarrekening

De opstelling van de geconsolideerde jaarrekening vereist dat de directie oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld.

Herzieningen van schattingen worden verwerkt in de periode waarin de schatting wordt herzien, dan wel in toekomstige perioden indien de herziening betrekking heeft op toekomstige perioden.

De belangrijkste elementen van schattingsonzekerheden zijn de volgende:

› Resultaatsname op projecten

Zodra een betrouwbare schatting kan worden gemaakt van het resultaat op een project, worden de opbrengsten en lasten in de winst-en-verliesrekening verwerkt naar rato van het stadium van voltooiing van het project. Het stadium van voltooiing wordt bepaald aan de hand van de verhouding geboekte kosten ten opzichte van de totaal te verwachten kosten.

Verliesvoorzieningen op projecten worden genomen indien het waarschijnlijk is dat de kosten hoger zijn dan de opbrengsten van een project. Per project wordt dit periodiek beoordeeld door de projectverantwoordelijke en het management. Deze beoordeling vindt plaats op basis van de projectadministratie, het projectbewakingssysteem, projectdossiers en kennis en ervaringen van betrokkenen. Inherent aan dit proces is dat inschattingen worden gemaakt. Met name voor langdurige projecten bestaat het risico dat de werkelijkheid afwijkt van de inschattingen.

Uit het verleden is gebleken dat de inschattingen waarop de hoogte van de projectvoorziening is gebaseerd, over het algemeen voldoende betrouwbaar zijn.

› Prestatievergoedingen en claims op projecten

Bonussen op projecten worden opgenomen indien het project voldoende gevorderd is, het bedrag van de bonus betrouwbaar kan worden vastgesteld en het waarschijnlijk is dat aan de gespecificeerde prestatiestandaarden zal worden voldaan of dat deze zullen worden overschreden. Claims worden verantwoord indien onderhandelingen tussen partijen zodanig gevorderd zijn dat het waarschijnlijk is dat de tegenpartij de claim zal accepteren en het bedrag van de claim op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld.

› Reorganisatievoorziening

De verantwoorde reorganisatievoorziening is gebaseerd op een gedetailleerd formeel reorganisatieplan. Opname van een reorganisatievoorziening vindt alleen plaats indien een betrouwbare schatting kan worden gemaakt.

› Garantieverplichtingen

De voorziening voor garantieverplichtingen is gebaseerd op specifieke claims waarbij mogelijke uitkomsten worden gewogen op basis van de waarschijnlijkheid dat deze zich voordoen.

› Voorziening dubieuze debiteuren

De voorziening dubieuze debiteuren wordt op statische wijze bepaald op basis van een individuele beoordeling van uitstaande vorderingen waarbij per vordering op objectieve wijze een inschatting wordt gemaakt van het risico op oninbaarheid.

Deze inschatting is gebaseerd op ervaringen uit het verleden, informatie over de desbetreffende debiteur bij betrokkenen, correspondentie etc.

› Toegezegde pensioenregelingen en personeelsbeloningen

De belangrijkste actuariële uitgangspunten die ten grondslag liggen aan de verantwoorde pensioenverplichtingen en overige personeelsbeloningen zijn in de toelichting op de desbetreffende posten opgenomen.

› Vastgoedbeleggingen

De voornaamste uitgangspunten voor bepaling van eventuele bijzondere waardevermindervers verliezen van de vastgoedbeleggingen zijn opgenomen in de toelichting op betreffende post.

› Immateriële activa

Jaarlijks worden impairmenttests uitgevoerd op de goodwill. Op basis van de opgestelde businessplannen voor de komende 5 jaar wordt gekeken naar de te verwachten kasstromen per bedrijfsonderdeel. Voor elk bedrijfsonderdeel wordt op basis van een representatieve 'peer group' een 'weighted average cost of capital' (wacc) vastgesteld.

De verwachte kasstromen en de wacc vormen de basis voor de 'discounted cashflow methode' om de goodwill te testen. De Groep heeft hiervoor een standaard model ontwikkeld.

› Bijzondere waardeverminderingen

Teneinde vast te kunnen stellen of sprake is van een bijzonder waardevermindervers verliez op activa is het noodzakelijk een schatting te maken van de realiseerbare waarde. De realiseerbare waarde van een actief of kasstroomgenererende eenheid is gelijk aan de hoogste van de bedrijfswaarde en de reële waarde minus verkoopkosten.

Indien mogelijk, wordt de reële waarde minus verkoopkosten bepaald aan de hand van een bindende verkoopovereenkomst in een transactie tussen onafhankelijke partijen op zakelijke en objectieve grondslag. Als geen bindende verkoopovereenkomst bestaat maar het actief op een actieve markt wordt verhandeld, is de reële waarde minus verkoopkosten gelijk aan de marktprijs van het actief verminderd met de kosten van de vervreemding.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Als er voor een actief geen bindende verkoopovereenkomst is, noch een actieve markt, wordt de reële waarde minus verkoopkosten gebaseerd op de best beschikbare informatie om te komen tot het bedrag dat op balansdatum zou kunnen worden verkregen uit de vervreemding van het actief in een transactie tussen terzake goed geïnformeerde, tot een transactie bereid zijnde partijen die onafhankelijk zijn, na aftrek van de kosten van vervreemding.

Bij de bepaling van deze waarde wordt rekening gehouden met de resultaten van recente transacties voor soortgelijke activa binnen dezelfde bedrijfstak.

Bij bepaling van de bedrijfswaarde wordt de contante waarde van geschatte toekomstige kasstromen berekend met behulp van een disconteringsvoet die een afspiegeling is van zowel de actuele marktrente als van de specifieke risico's met betrekking tot het actief. De kasstroomprognoses worden gebaseerd op redelijke en gefundeerde veronderstellingen die de beste inschatting door het management vertegenwoordigen van de economische omstandigheden die gedurende de resterende gebruiksduur van het actief zullen bestaan.

Financieel risicobeheer

De Groep hanteert een beleid, dat erop is gericht huidige en toekomstige risico's zoveel mogelijk te beperken en te beheersen en de financiële kosten te minimaliseren. Dit gebeurt door middel van algemene beheersmaatregelen, zoals interne procedures en instructies en specifieke maatregelen die zijn gericht op de beheersing van nader omschreven risico's.

De financiële risico's van de Groep betreffen voornamelijk kredietrisico's, renterisico's, valutarisico's, liquiditeitsrisico's en inflatierisico's. Het risico van schommelingen in wisselkoersen en rente wordt afgedekt met behulp van uiteenlopende derivaten waardoor risico's waaraan de primaire financiële instrumenten onderhevig zijn, worden overgedragen aan andere contractpartijen. Rente en valutarisico's worden grotendeels centraal beheerd.

› Kredietrisico

Het merendeel van de opdrachtgevers bestaat uit publieke organisaties (overheden) waardoor het kredietrisico minimaal is. Bij leveringen aan private opdrachtgevers, hoger dan een bepaald bedrag, wordt ook het kredietrisico in de contractbeoordeling betrokken. Daarenboven worden opdrachten naar voortgang van de projecten (vooruit) gefactureerd.

De beschikbare liquiditeiten zijn ondergebracht bij kredietwaardige bancaire instellingen.

› Renterisico

Kredieten met een variabele rente zijn blootgesteld aan het risico van verandering in kasstromen ten gevolge van rentewijzigingen. Het beleid van de Groep is erop gericht om langlopende financieringen tegen een vaste rente af te sluiten. Om dit te bewerkstelligen worden renteswaps afgesloten.

Het renterisico met betrekking tot de financiering van de langlopende pps-projecten wordt altijd afgedekt met behulp van renteswaps.

› Valutarisico

Het merendeel van de activiteiten van de Groep vindt plaats in het eurogebied. Incidentele posities in vreemde valuta worden afgedekt met valutatermijncontracten. Het vreemde valutarisico op het eigen vermogen van buitenlandse dochters en de aan deze dochters verstrekte langlopende leningen, het zogenaamde translatierisico, wordt niet afgedekt.

› Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico is het risico dat de Groep niet op het vereiste moment aan haar financiële verplichtingen kan voldoen.

De uitgangspunten van het liquiditeitsbeheer zijn dat voldoende liquiditeitsruimte aanwezig is om te kunnen voldoen aan huidige en toekomstige financiële verplichtingen, in normale en bijzonde-

re omstandigheden, zonder dat daarbij onaanvaardbare verliezen worden geleden of de reputatie van de Groep in gevaar komt.

Met behulp van voortschrijdende liquiditeitsprognoses wordt vastgesteld of voldoende liquiditeit beschikbaar is.

Bij langlopende contracten wordt veelal aan opdrachtgevers, om termijnbetalingen gevraagd voor de financiering van de projectkosten.

De liquiditeitsruimte is gewaarborgd door de in 2010 aangetrokken gecommiteerde faciliteit van EUR 110,0 mln. (2009: 276,0 mln.). Deze faciliteit bestaat uit een langlopende lening van EUR 60,0 mln. en een rekening courant faciliteit van EUR 50,0 mln. (2009: EUR 50,0 mln.). Daarnaast is er een aanvullende rekening courant faciliteit van EUR 10,0 mln. afgesloten. Van deze rekening courant faciliteiten is EUR 27,4 mln. opgenomen (2009: nihil). Van de langlopende lening is EUR 60,0 mln. opgenomen.

Door Oranjewoud nv is, per datum van overname (29 oktober 2010), een agiostorting gedaan van EUR 10,0 mln.

Per ultimo 2010 beschikt de Groep over EUR 135,8 mln. aan liquide middelen.

Voor de hierboven vermelde gecommiteerde financiering zijn financiële convenanten van toepassing. Per 31 december 2010 voldoet de Groep aan deze financiële convenanten.

De in 2010 tot stand gekomen nieuwe gecommiteerde faciliteit is afgesloten per datum van overname door Oranjewoud nv (29 oktober 2010). Aan de banken zijn zekerheden verstrekt voor de totstandkoming van de faciliteit. Dit betekent dat het merendeel van de activa (minimaal 55%) van de Groep is verpand aan de banken welke de gecommiteerde faciliteit hebben verstrekt. Daarnaast zijn de aandelen van de werkmaatschappijen Strukton Worksphere bv en Strukton Rail bv in zekerheid gegeven aan deze banken.

› Inflatierisico

In langlopende contracten worden veelal indexeringen opgenomen naar de opdrachtgever. Incidenteel wordt het inflatierisico gehedged door middel van een inflatieswap.

› Kapitaalbeheer

Het beleid van de Groepsdirectie is gericht op de handhaving van een sterke vermogenspositie waarmee het vertrouwen van opdrachtgevers, crediteuren en de markten kan worden behouden en de toekomstige ontwikkeling van de bedrijfsactiviteiten kan worden zeker gesteld. Kapitaal bestaat uit geplaatst en gestort kapitaal, ingehouden winsten, agioreserve, afdekkingsreserve, reserve omrekeningsverschillen, wettelijke reserve deelnemingen en een actuariële reserve.

De directie streeft naar een solvabiliteit van ten minste 20%, exclusief de pps-projecten. In 2010 bedroeg de solvabiliteit, exclusief de pps-projecten, 23,1% (2009: 22,1%).

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening (x EUR 1.000)

➤ 1. Materiële vaste activa	Terreinen	Bedrijfs- gebouwen	Machines en installaties	Ander materieel	Activa in constructie	Totaal
Per 1 januari 2009						
Kostprijs	6.026	48.825	217.098	16.667	11.232	299.848
Cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	295	20.212	133.082	11.813	-	165.402
Boekwaarde	5.731	28.613	84.016	4.854	11.232	134.446
2009						
Boekwaarde 1 januari	5.731	28.613	84.016	4.854	11.232	134.446
Inconsolidatie via bedrijfscombinaties	-	-	-	-	-	-
Investeringen	500	1.448	19.063	2.419	(5.109)	18.321
Desinvesteringen	-	-	542	86	-	628
Bijzondere waardeverminderingen	-	-	-	-	-	-
Afschrijvingen	20	1.463	17.536	1.656	-	20.675
Valutakoersverschillen	-	2	695	-	22	719
Deconsolidatie	-	-	-	-	-	-
Overige mutaties	-	58	(137)	38	(304)	(345)
Boekwaarde 31 december	6.211	28.658	85.559	5.569	5.841	131.838
Per 31 december 2009						
Kostprijs	6.526	50.213	225.962	18.632	5.841	307.174
Cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	315	21.555	140.403	13.063	-	175.336
Boekwaarde	6.211	28.658	85.559	5.569	5.841	131.838
2010						
Boekwaarde 1 januari	6.211	28.658	85.559	5.569	5.841	131.838
Inconsolidatie via bedrijfscombinaties	-	-	-	-	-	-
Investeringen	132	64	12.065	3.508	944	16.713
Desinvesteringen	-	86	4.238	338	-	4.662
Bijzondere waardeverminderingen	350	-	-	-	-	350
Afschrijvingen	24	2.048	19.008	1.390	-	22.470
Valutakoersverschillen	-	-	849	-	31	880
Deconsolidatie	-	-	-	-	-	-
Overige mutaties	(4)	-	(275)	(28)	-	(307)
Boekwaarde 31 december	5.965	26.588	74.952	7.321	6.816	121.642
Per 31 december 2010						
Kostprijs	6.654	49.637	211.387	21.056	6.816	295.550
Cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	689	23.049	136.435	13.735	-	173.908
Boekwaarde	5.965	26.588	74.952	7.321	6.816	121.642

Onder 'machines en installaties' zijn begrepen:

- Machines en installaties ten behoeve van de productie;
- Materieel ten behoeve van de uitvoering van werken;
- Kantoorinventarissen, computerinstallaties, telefooninstallaties en dergelijke.

De post 'activa in constructie' bestaat in hoofdzaak uit termijnbetalingen voor de verwerving van materieel dat nog niet in gebruik is genomen.

Materiële vaste activa gefinancierd door middel van financiële leaseovereenkomsten, hebben een boekwaarde van EUR 3,4 mln. en betreffen machines en installaties. De met de leaseovereenkomsten samenhangende betalingsverplichtingen zijn opgenomen onder de kortlopende en langlopende schulden. Strukton Groep heeft niet het juridische eigendom van deze activa.

Het merendeel van het materieel vast actief is als zekerheid voor banken en/of andere verschaffers van vreemd vermogen gesteld. Deze zekerheidsstelling heeft plaats gevonden in het kader van de nieuwe gecommiteerde faciliteit van de banken. Daarnaast is specifiek voor een bedrag van EUR 4,7 mln. (2009: EUR 2,4 mln.) aan hypothecaire zekerheden verstrekt.

De afschrijvingstermijnen zijn gebaseerd op de verwachte economische levensduur.

- Fundering / Ruwbouw / Overig 50 jaren
- Dak / Warmte / Ventilatie 15 jaren
- Kozijnen / Gevels / Gas / Electra / Liften 25 jaren
- Machines en Installaties 5 jaar
- Ander Materieel 5 jaar

› 2. Immateriële activa

	Goodwill	Overige immateriële activa	Totaal
Per 1 januari 2009			
Kostprijs	78.167	47.979	126.146
Cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	14.909	15.174	30.083
Boekwaarde	63.258	32.805	96.063
2009			
Boekwaarde 1 januari	63.258	32.805	96.063
Inconsolidatie via bedrijfscombinaties	-	-	-
Investerings	-	69	69
Desinvesteringen	-	-	-
Bijzondere waardeverminderingen	1.430	205	1.635
Afschrijvingen	-	5.788	5.788
Valutakoersverschillen	1.900	-	1.900
Overige mutaties	-	-	-
Boekwaarde 31 december	63.728	26.881	90.609
Per 31 december 2009			
Kostprijs	80.067	48.048	128.115
Cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	16.339	21.167	37.506
Boekwaarde	63.728	26.881	90.609
2010			
Boekwaarde 1 januari	63.728	26.881	90.609
Inconsolidatie via bedrijfscombinaties	-	-	-
Investerings	-	549	549
Desinvesteringen	-	-	-
Bijzondere waardeverminderingen	28.615	6.931	35.546
Afschrijvingen	-	5.555	5.555
Valutakoersverschillen	1.336	-	1.336
Overige mutaties	-	-	-
Boekwaarde 31 december	36.449	14.944	51.393
Per 31 december 2010			
Kostprijs	81.403	48.597	130.000
Cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	44.954	33.653	78.607
Boekwaarde	36.449	14.944	51.393

Het merendeel van de immateriële vaste activa wordt afgeschreven over een periode van 1 tot 5 jaar.

De bijzondere waardevermindering van de overige immateriële activa van EUR 6,9 mln. heeft betrekking op het bedrijfssegment Worksphere. Gegeven de veranderende marktomstandigheden is de verwachting dat de toekomstige kasstromen, welke worden gegenereerd door de immateriële activa, onder de boekwaarde liggen. Derhalve heeft de Groep naast de reguliere afschrijvingen op de immateriële activa een bijzondere waardevermindering doorgevoerd op de immateriële activa van het bedrijfssegment Worksphere.

Door de stijging van, met name de koers van de Zweedse kronen, is het bedrag aan goodwill van Rail AB in Zweden toegenomen.

De Groep waardeert haar immateriële activa in overeenstemming met IAS 38 en IFRS 3.

De Groep verricht overeenkomstig IAS 36 een impairmenttest op de geactiveerde goodwill bij kasstroomgenererende eenheden. De waarderingmethodiek betreft de discounted cashflow methode, waarbij wordt uitgegaan van een oneindige levensduur. De kasstromen zijn gebaseerd op de door de desbetreffende eenheid opgestelde businessplannen voor een periode van 5 jaar. Uitgangspunt hierbij is stabilisatie en een beperkte groei in deelsegmenten. De gehanteerde businessplannen zijn exclusief acquisities. Per kasstroomgenererende eenheid is een disconteringsvoet ('weighted average cost of capital' (wacc)) vastgesteld overeenkomstig een representatieve 'peer groep'.

In de prognose is rekening gehouden met cashflows na belasting.

De kasstromen zijn verdisconteerd tegen een netto wacc (post tax wacc).

In overeenstemming met IAS 36.44 is in de prognosejaren geabstraheerd van uitbreidingsinvesteringen.

Bij de in 2006 verworven bedrijfscombinatie 'Worksphere' is de ontstane goodwill op basis van de purchase price allocation toen toegewezen aan de Groep als kasstroomgenererende eenheid, dit op basis van de te verwachte synergie binnen de gehele Groep. Als gevolg van het amendement van IAS 36 is met ingang van 2010 deze goodwill gealloceerd aan het bedrijfssegment Worksphere.

> Goodwill per kasstroomgenererende eenheid

	Land	2010	2009
Worksphere	Ned	20.999	44.437
Rail AB	Zwe	5.383	4.720
Rail AS	Nor	6.084	10.588
Colijn	Ned	3.830	3.830
Grondbank	Ned	153	153
		36.449	63.728

De belangrijkste veronderstellingen en de wijze van kwantificeren per kasstroomgenerende eenheid zijn:

WorkspHERE

De toets is uitgevoerd op toekomstige kasstromen binnen Nederland. De kasstromen zijn verdisconteerd tegen een netto wacc van 10,5%. In de businessplanperiode is uitgegaan van een beperkte groei. In de restwaardeperiode is geen verdere groei opgenomen. Aan het einde van de businessplanperiode wordt een omzet verwacht van EUR 267 mln.

De uitkomst van de berekening van de realiseerbare waarde ligt onder de boekwaarde van de onderneming inclusief de daarin opgenomen goodwill. De Groep heeft derhalve in dit boekjaar een bijzondere waardevermindering op de goodwill voor WorkspHERE doorgevoerd van EUR 23,4 mln.

Indien de wacc met 1% stijgt en de overige variabelen gelijk blijven dan komt de realiseerbare waarde onder de boekwaarde, dit voor een bedrag van EUR 2,6 mln.

Rail AB (Zweden)

De toets is uitgevoerd op toekomstige kasstromen binnen Zweden. De kasstromen zijn verdisconteerd tegen een netto wacc van 11,45%. In de businessperiode is uitgegaan van een verdere groei. In de restwaardeperiode is geen verdere groei opgenomen.

Aan het einde van de businessplanperiode wordt een omzet verwacht van EUR 167 mln.

De uitkomst van de berekening van de realiseerbare waarde ligt boven de boekwaarde van de onderneming inclusief de daarin opgenomen goodwill. De Groep heeft derhalve in dit boekjaar geen bijzondere waardevermindering op de goodwill voor Rail AB doorgevoerd.

Bij onwaarschijnlijke verandering in de belangrijkste variabelen is nog geen sprake van een bijzondere waardevermindering.

Rail AS (Noorwegen)

De toets is uitgevoerd op toekomstige kasstromen binnen Noorwegen. De kasstromen zijn verdisconteerd tegen een netto wacc van 11,45%. In de businessplanperiode is uitgegaan van een verdere groei. In de restwaardeperiode is geen verdere groei opgenomen.

Aan het einde van de businessplanperiode wordt een omzet verwacht van EUR 94 mln.

De uitkomst van de berekening van de realiseerbare waarde ligt onder de boekwaarde van de onderneming inclusief de daarin opgenomen goodwill. De Groep heeft derhalve in dit boekjaar een bijzondere waardevermindering op de goodwill voor Rail AS doorgevoerd van EUR 5,2 mln.

Indien de wacc met 1% stijgt en de overige variabelen gelijk blijven dan komt de realiseerbare waarde onder de boekwaarde, dit voor een bedrag van EUR 1,5 mln.

Colijn/Grondbank

De toets is uitgevoerd op toekomstige kasstromen. De kasstromen zijn verdisconteerd tegen een netto wacc van 12,5%. In de businessplanperiode is uitgegaan van een verdere groei. In de restwaardeperiode is geen verdere groei opgenomen.

De uitkomst van de berekening van de realiseerbare waarde ligt boven de boekwaarde van de onderneming inclusief de daarin opgenomen goodwill. De Groep heeft derhalve in dit boekjaar geen bijzondere waardevermindering op de goodwill voor Colijn en Grondbank doorgevoerd.

Bij onwaarschijnlijke verandering in de belangrijkste variabelen is nog geen sprake van een bijzondere waardevermindering.

› 3. Vastgoedbeleggingen

2010

2009

	2010	2009
Per 1 januari		
Kostprijs	11.622	7.543
Cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	7.468	7.396
Boekwaarde	4.154	147
Mutaties boekjaar		
Boekwaarde 1 januari	4.154	147
Inconsolidatie via bedrijfscombinaties	-	-
Investerings	52	4.101
Desinvesteringen	23	22
Bijzondere waardeverminderingen	-	-
Afschrijvingen	52	72
Valutakoersverschillen	-	-
Deconsolidatie	93	-
Overige mutaties	-	-
Boekwaarde 31 december	4.038	4.154
Per 31 december		
Kostprijs	4.038	11.622
Cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	-	7.468
Boekwaarde	4.038	4.154

De reële waarde van vastgoedbeleggingen bedraagt per 31 december 2010 EUR 4,0 mln. (2009: EUR 4,2 mln.). Deze waarde is op onafhankelijke wijze bepaald met inschakeling van erkende deskundigen.

De exploitatie van de vastgoedbelegging vindt plaats door een joint venture waarin de Groep 50% belang heeft. De Groep ontvangt jaarlijks EUR 0,06 mln. voor de exploitatie.

Op 23 december 2010 heeft de Groep overeenstemming bereikt over de verkoop van aandelen en activa en passiva van een vastgoedproject te Gent, België. De boekwaarde van dit vastgoedproject was nihil. Het transactieresultaat van EUR 3,9 mln. is verantwoord bij de overige bedrijfsopbrengsten.

De afschrijvingstermijnen zijn gebaseerd op de verwachte economische gebruiksduur.

- Fundering / Ruwbouw / Overig 50 jaren
- Dak / Warmte / Ventilatie 15 jaren
- Kozijnen / Gevels / Gas / Electra / Liften 25 jaren

> 4. Deelnemingen

De Groep heeft investeringen in (niet-beursgenoteerde) geassocieerde deelnemingen:

In 2010 heeft de Groep een 40% belang in Construzione Linee Ferroviarie S.p.A. in Bologna (Italië) (2009: 40%).

Daarnaast heeft de Groep belangen in enkele kleine vennootschappen.

	Activa	Verplichtingen	Saldo	Bedrijfs- opbrengsten	Resultaat
2009					
Construzione Linee Ferroviarie S.p.A.	50.825	23.181	27.644	43.440	3.858
Overige	-	-	1.504	-	168
			29.148		4.026
2010					
Construzione Linee Ferroviarie S.p.A.	50.125	20.666	29.459	45.510	2.614
Overige	-	-	1.547	-	23
			31.006		2.637

Bij Construzione Linee Ferroviarie S.p.A. is sprake van een wettelijke reserve. Gegeven het 40%-belang bedraagt deze reserve in 2010 EUR 0,3 mln. (2009: EUR 0,2 mln.).

De vergelijkende cijfers in 2009 zijn aangepast. De activa van Construzione Linee Ferroviarie S.p.A. zijn met EUR 4,1 mln. verhoogd, zie paragraaf 'Aanpassing vergelijkende cijfers' in de grondslagen voor financiële verslaggeving.

› 5. Overige financiële vaste activa

	Langlopende vorderingen	Pps-vorderingen	Beleggingen	Financiële derivaten	Totaal
Per 1 januari 2009	21.287	19.904	5.494	949	47.634
Investerings	-	66.849	291	-	67.140
Desinvesterings	-	-	-	-	-
Inconsolidatie via bedrijfscombinaties	-	-	-	-	-
Verstrekke leningen	5.386	-	-	-	5.386
Aflossings leningen	2.575	-	-	-	2.575
Valutakoersverschillen	-	-	-	-	-
Deconsolidatie	-	-	-	-	-
Oprenting	-	3.643	-	-	3.643
Mutatie reële waarde	-	-	-	(743)	(743)
Overige mutaties	1.059	-	-	-	1.059
Per 31 december 2009	25.157	90.396	5.785	206	121.544
Per 1 januari 2010	25.157	90.396	5.785	206	121.544
Investerings	-	67.132	-	-	67.132
Desinvesterings	-	-	-	-	-
Inconsolidatie via bedrijfscombinaties	-	-	-	-	-
Verstrekke leningen	3.495	-	-	-	3.495
Aflossings leningen	8.308	-	-	-	8.308
Valutakoersverschillen	-	-	-	-	-
Deconsolidatie	-	-	-	-	-
Oprenting	-	9.199	-	-	9.199
Mutatie reële waarde	-	-	-	1.292	1.292
Overige mutaties	(12)	-	(293)	-	(305)
Per 31 december 2010	20.332	166.727	5.492	1.498	194.049

De pps-vorderingen betreffen nog te ontvangen vergoedingen uit hoofde van concessieovereenkomsten in Nederland. In 2010 is deze vordering met een bedrag van EUR 76,3 mln. toegenomen. Hiervan is een bedrag van EUR 9,2 mln. (2009: 3,6 mln.) het gevolg van oprenting van de langlopende vordering. De looptijd van de diverse pps-vorderingen is ca. 25 jaar. Het merendeel heeft een looptijd langer dan 5 jaar. Het rentepercentage van deze pps-vorderingen bedraagt gemiddeld ca. 5% (2009: 5%).

Onder de langlopende vorderingen is EUR 8,7 mln. opgenomen inzake achtergestelde leningen van de aandeelhouders van de special purpose companies door de special purpose companies waarin de pps-projecten worden uitgevoerd (2009: EUR 8,3 mln.).

De toename van de financiële derivaten wordt voornamelijk veroorzaakt door de reële waardemutatie van de inflatieswap. Daarnaast is in 2010 de reële waarde van een swaption toegevoegd (2009: nihil).

Onder de beleggingen zijn de belangen in Voest Alpine Railpro bv (10%), Defluent bv (5%) en Safire bv (5%) verantwoord.

► 6. Uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen

De uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen zijn als volgt te specificeren naar de betreffende rubrieken:

	Vorderingen 2010	2009	Verplichtingen 2010	2009	Saldo 2010	2009
Materiële vaste activa	-	-	2.472	735	(2.472)	(735)
Immateriële activa	-	-	3.536	6.685	(3.536)	(6.685)
Onderhanden werken	-	-	339	569	(339)	(569)
Financiële derivaten	5.904	5.226	367	52	5.537	5.174
Fiscale waarde van opgenomen voorwaartse verliesverrekening	1.810	435	-	-	1.810	435
Jubileumverplichting	153	-	-	-	153	-
Overige	391	321	346	352	45	(31)
Totaal	8.258	5.982	7.060	8.393	1.198	(2.411)

Mutaties 2009 inzake het saldo van belastingvorderingen en -verplichtingen:

	Saldo per 01-01-09	Opgenomen in belasting- last 2009	Opgenomen in niet-gerealiseerde resultaten	Overige mutaties	Saldo per 31-12-09
Materiële vaste activa	(735)	-	-	-	(735)
Immateriële activa	(8.043)	1.358	-	-	(6.685)
Onderhanden werken	(569)	-	-	-	(569)
Financiële derivaten	4.671	128	375	-	5.174
Overige	(519)	488	-	-	(31)
Totaal	(5.195)	1.974	375	-	(2.846)
Fiscale waarde van opgenomen voorwaartse verliesverrekening	752	(317)	-	-	435
	752	(317)	-	-	435
Totaal	(4.443)	1.657	375	-	(2.411)

Mutaties 2010 inzake het saldo van belastingvorderingen en -verplichtingen:

	Saldo per 01-01-10	Opgenomen in belasting- last 2010	Opgenomen in niet-gerealiseerde resultaten	Overige mutaties	Saldo per 31-12-10
Materiële vaste activa	(735)	(1.737)	-	-	(2.472)
Immateriële activa	(6.685)	3.149	-	-	(3.536)
Onderhanden werken	(569)	230	-	-	(339)
Financiële derivaten	5.174	(403)	766	-	5.537
Jubileumverplichting	-	153	-	-	153
Overige	(31)	76	-	-	45
	(2.846)	1.468	766	-	(612)
Fiscale waarde van opgenomen voorwaartse verliesverrekening	435	1.375	-	-	1.810
	435	1.375	-	-	1.810
Totaal	(2.411)	2.843	766	-	1.198

In de rubriek materiële vaste activa is in 2010 in Nederland, in het kader van een tijdelijke belastingmaatregel inzake het versneld afschrijven op investeringen in materiële vaste activa, een latente belastingverplichting gevormd van EUR 1,7 mln. Voor een van de buitenlandse activiteiten is, voor de cumulatieve geleden verliezen in 2010 en voorgaande jaren, een latente belastingvordering opgenomen van EUR 1,8 mln. (2009: EUR 0,4 mln.). In 2010 is een latente belastingvordering van EUR 0,2 mln. gevormd inzake de waardering van de voorziening van de jubileumverplichting. De Nederlandse uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen zijn gewaardeerd tegen het nieuw geldende tarief van 25,0%.

› 7. Voorraden

31-12-2010 31-12-2009

Grond- en hulpstoffen	3.141	2.973
Gereed product	594	1.265
Handelsgoederen	5.049	4.721
Vastgoed	15.034	15.635
	23.818	24.594

Het niet verkochte deel van vastgoedprojecten, welke reeds in uitvoering zijn genomen, is in 2010 gedaald met EUR 0,6 mln. (2009: afname EUR 8,8 mln). Het niet verkochte deel van vastgoed betreft grondposities en gemaakte kosten voor vastgoedprojecten in uitvoering.

› 8. Handels- en overige vorderingen

31-12-2010 31-12-2009

Debiteuren	192.526	205.412
Vorderingen op verbonden partijen	7	5.532
Overige vorderingen en overlopende activa	93.768	122.474
	286.301	333.418

De overige vorderingen en overlopende activa betreffen voor een groot deel nog te declareren termijnen voor onderhanden werken. Zie voor debiteurenrisico paragraaf 23.

› 9. Onderhanden werken

31-12-2010 31-12-2009

Kosten verminderd met voorzieningen voor verliezen en risico's en vermeerderd met naar rato van de voortgang genomen winsten	1.756.388	1.712.427
Af: gedeclareerde termijnen	1.752.435	1.758.835
	3.953	(46.408)
Het saldo onderhanden werken is als volgt samengesteld:		
Positief saldo onderhanden werken	110.766	86.095
Negatief saldo onderhanden werken	106.813	132.503
	3.953	(46.408)

Het positief saldo onderhanden werken bestaat uit alle onderhanden projecten waarvan de gemaakte kosten plus de opgenomen winst, minus de opgenomen verliezen groter zijn dan de gedeclareerde termijnen. Het positief saldo onderhanden werken is verantwoord onder vlottende activa.

Het negatief saldo onderhanden werken bestaat uit alle onderhanden projecten waarvan de gemaakte kosten plus de opgenomen winst, minus de opgenomen verliezen kleiner zijn dan de gedeclareerde termijnen. Het negatief saldo onderhanden werken is verantwoord onder kortlopende verplichtingen.

In totaal is in 2010 EUR 0,3 mln. rente geactiveerd. Grote langlopende projecten worden in de meeste gevallen voor-gefinancierd waardoor de gedeclareerde termijnen op deze projecten groter zijn dan de gemaakte kosten. Het positief saldo onderhanden werken bestaat voornamelijk uit kortlopende projecten. Hierdoor is het bedrag van geactiveerde rente relatief klein.

➤ 10. Liquide middelen

31-12-2010 31-12-2009

Bank- en kategoeden	135.836	115.659
Direct opvraagbare deposito's	-	-
	135.836	115.659

In de liquide middelen zijn begrepen geldmiddelen van aannemerscombinaties ad EUR 36,2 mln.

(2009: EUR 48,9 mln.) en geldmiddelen die zijn ontvangen op geblokkeerde rekeningen ad EUR 1,6 mln.

(2009: EUR 1,4 mln.). Deze geldmiddelen staan niet ter vrije beschikking van de onderneming.

De geldmiddelen opgenomen in aannemerscombinaties betreffen geldmiddelen in samenwerkingsverbanden waarbij contractueel is vastgelegd dat niet vrij mag worden beschikt over de liquide middelen.

De geldmiddelen ontvangen op geblokkeerde rekeningen betreffen met name de in het kader van de Wet ketenaansprakelijkheid aan te houden G-rekeningen.

De overige liquide middelen staan volledig ter vrije beschikking.

➤ 11. Eigen vermogen

Eigen vermogen toe te rekenen aan aandeelhouders van de moedermaatschappij:

	Geplaatst en gestort kapitaal	Agioreserve	Reserve omrekenings- verschillen	Wettelijke reserve deelnemingen	Afdekkings- reserve	Actuariële reserves	Ingehouden winsten	Onverdeeld resultaat	Totaal eigen vermogen
2009									
Per 1 januari 2009	2.269		(4.136)	374	(13.231)	16	172.313	14.265	171.870
Aanpassing beginbalans 2009 *	-	-	-	-	-	-	4.125	-	4.125
Winstbestemming 2008	-	-	-	-	-	-	14.265	(14.265)	-
Resultaat na belastingen	-	-	-	-	-	-	-	780	780
Niet-gerealiseerde resultaten	-	-	2.550	204	(1.093)	(43)	(147)	-	1.471
Agiostaking	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uitgekeerd dividend	-	-	-	-	-	-	(6.000)	-	(6.000)
Per 31 december 2009	2.269	-	(1.586)	578	(14.324)	(27)	184.556	780	172.246
2010									
Per 1 januari 2010	2.269	-	(1.586)	578	(14.324)	(27)	184.556	780	172.246
Winstbestemming 2009	-	-	-	-	-	-	780	(780)	-
Resultaat na belastingen	-	-	-	-	-	-	-	(15.486)	(15.486)
Niet-gerealiseerde resultaten	-	-	2.866	34	(2.238)	(690)	(22)	-	(50)
Agiostaking	-	10.000	-	-	-	-	-	-	10.000
Uitgekeerd dividend	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Per 31 december 2010	2.269	10.000	1.280	612	(16.562)	(717)	185.314	(15.486)	166.710

* Het eigen vermogen is in de vergelijkende cijfers aangepast ten opzichte van de jaarrekening 2009.

In de algemene toelichting zijn de aanpassingen in de vergelijkende cijfers nader toegelicht.

Geplaatst en gestort kapitaal

Het maatschappelijk kapitaal van Strukton Groep nv bestaat in 2010 uit 500 gewone aandelen met een nominale waarde van EUR 4,538 per aandeel (2009: idem). Het geplaatst kapitaal van Strukton Groep nv bestaat in 2010 uit 500 gewone aandelen met een nominale waarde van EUR 4,538 per aandeel (2009: idem). Alle geplaatste aandelen zijn volgestort.

Agioreserve

Per overnamedatum van 29 oktober 2010 is door Oranjewoud nv een agiostaking gedaan van EUR 10 mln.

Reserve omrekeningsverschillen

De reserve omrekeningsverschillen omvat alle valutaverschillen, die ontstaan door de omrekening van de netto-investering van Strukton in buitenlandse dochterondernemingen. In 2010 is een bedrag van EUR 2,9 mln. toegevoegd aan de reserve omrekeningsverschillen (2009: EUR 2,6 mln.). Deze toename is met name het gevolg van de stijging van de koersen van de Noorse en Zweedse kronen in 2010.

Wettelijke reserve deelnemingen

De gevormde wettelijke reserve betreft een wettelijke reserve bij Construzione Linee Ferroviarie S.p.A. en een wettelijke reserve bij Strukton Rail nv België. De wettelijke reserve bij Construzione Linee Ferroviarie S.p.A. bedraagt EUR 0,3 mln. (2009: 0,2 mln.). De wettelijke reserve bij Strukton Rail nv België bedraagt EUR 0,3 mln. (2009: EUR 0,3 mln.).

Afdekkingsreserve

De afdekkingsreserve bestaat uit de cumulatieve mutatie in de reële waarde van dekkingsinstrumenten wanneer de afgedekte transactie nog niet heeft plaatsgevonden of de afgedekte positie nog niet is beëindigd. In 2010 is de reserve verlaagd met een bedrag van EUR 2,2 mln. (2009: verlaging EUR 1,1 mln.). Deze verlaging wordt met name veroorzaakt door de lagere actuele rentes dan de afgesloten swaprentes.

Actuariële reserve

De actuariële reserve bestaat uit de cumulatieve mutatie van de reële waarde van pensioenverplichtingen ten gevolge van wijzigingen in de actuariële uitgangspunten. De actuariële reserves zijn in 2010 met EUR 0,7 mln. afgenomen (2009: afname nihil). Deze afname wordt met name veroorzaakt door gewijzigde actuariële uitgangspunten in Zweden.

Ingehouden winsten

In 2010 is geen dividend uitgekeerd (2009: EUR 6,0 mln.).

> 12. Achtergestelde leningen

31-12-2010 31-12-2009

Special purpose companies voor pps-projecten	8.357	8.357
Overige	-	-
	8.357	8.357

De achtergestelde leningen hebben betrekking op de verstrekte achtergestelde leningen door de aandeelhouders van de special purpose companies aan de special purpose companies waarin de uitvoering van de pps-projecten plaats vindt. Deze achtergestelde leningen zijn bij de desbetreffende special purpose companies achtergesteld t.o.v. de overige schuldeisers van de desbetreffende special purpose companies.

> 13. Langlopende schulden

31-12-2010 31-12-2009

Schulden financiering vastgoedprojecten	4.546	2.065
Bankfinancieringen	62.935	83.726
Financiële derivaten	23.545	20.490
Leaseverplichtingen	38	100
Non-recourse pps-financiering	161.265	90.317
Overige langlopende schulden	6.887	15.403
	259.216	212.101

Door het proportioneel consolideren van de in 2008 opgestarte pps-projecten, is in 2010 de non-recourse pps-financiering toegenomen tot EUR 161,3 mln. (2009: EUR 90,3 mln.).

Door de blijvend lage euriborrente in 2010 zijn met name de renteswaps voor de pps-projecten verder in waarde gedaald. Ultimo 2010 bedroeg deze schuld EUR 23,5 mln. (2009: EUR 20,5 mln.).

De overige langlopende schulden betreffen twee onderhandse leningen.

Het aflossingsschema van de langlopende schulden is als volgt:

	< 1 jaar	1-5 jaar	> 5 jaar	Totaal
2009				
Schulden financiering vastgoedprojecten	-	2.065	-	2.065
Bankfinancieringen	-	80.500	3.226	83.726
Financiële derivaten	1.929	5.831	12.730	20.490
Leaseverplichtingen	40	60	-	100
Non-recourse pps-financiering	1.832	20.576	67.909	90.317
Overige langlopende schulden	293	15.110	-	15.403
	4.094	124.142	83.865	212.101
2010				
Schulden financiering vastgoedprojecten	-	4.546	-	4.546
Bankfinancieringen	261	61.898	776	62.935
Financiële derivaten	781	2.910	19.854	23.545
Leaseverplichtingen	32	6	-	38
Non-recourse pps-financiering	5.351	19.929	135.985	161.265
Overige langlopende schulden	-	2.900	3.987	6.887
	6.425	92.189	160.602	259.216

Van de totale schuld heeft EUR 160,6 mln. (2009: EUR 83,9 mln.) een looptijd langer dan 5 jaar. De stijging ten opzichte van 2009 van de schuld met een looptijd langer dan 5 jaar, wordt met name veroorzaakt door de non-recourse pps-financiering. De overige schulden worden voornamelijk binnen 5 jaar afgelost.

Voor meer informatie over de rente en valutarisico's wordt verwezen naar paragraaf 23 'financiële instrumenten' en de paragraaf 'financieel risicobeheer' in de grondslagen voor financiële verslaggeving.

> 14. Voorzieningen

Samenvatting van de mutaties in 2010:	Reorganisatie- voorziening	Pensioen- voorziening	Jubileum- verplichtingen	Garantie- verplichtingen	Overige voorzieningen	Totaal
Per 1 januari 2010	4.448	7.960	3.692	-	498	16.598
In/deconsolidatie	-	-	-	-	-	-
Koersverschillen	-	989	-	-	-	989
Dotatie	711	1.763	449	309	1.048	4.280
Onttrekking	2.411	-	531	-	-	2.942
Vrijval	979	-	-	72	217	1.268
Oprenting voorziening	-	-	-	-	-	-
Overige mutaties	-	-	-	-	-	-
Per 31 december 2010	1.769	10.712	3.610	237	1.329	17.657
Langlopend deel	-	10.712	3.312	-	698	14.722
Kortlopend deel	1.769	-	298	237	631	2.935
	1.769	10.712	3.610	237	1.329	17.657

Bij de actuariële berekening van de personeelsbeloningen is uitgegaan van een disconteringsvoet van 4,5% (2009: 4,7%).

De overige voorzieningen bestaan uit voorzieningen voor risico's voor gerechtelijke procedures tegen Strukton Groep nv en/of haar werkmaatschappijen, en overige relatief kleine risico's.

In 2010 is een bedrag van EUR 0,7 mln. gedoteerd aan de reorganisatievoorziening. Dit betreft een voorziening voor een reorganisatie van de Railinfra activiteiten in Nederland welke in 2011 zal worden afgewikkeld.

Pensioenverplichtingen

Voor het personeel van de Strukton groepsmaatschappijen gelden de pensioenregelingen van de volgende pensioenfondsen met vermelding van de aantallen aangesloten actieven per 31 december 2010:

- Bedrijfstakpensioenfonds Bouw (1.358)
- Bedrijfstakpensioenfonds Betonproductie industrie (20)
- Bedrijfstakpensioenfonds Metaal en Techniek (1.550)
- Spoorwegpensioenfonds (2.480)
- Groepsverzekering Zwitserleven (12)
- Gjensidige Fursikring pension plan Noorwegen (192)

- Alecta pensioenverzekering plan Zweden ITP schema (133)
- Alecta pensioenverzekering plan Zweden SAF-LO schema (295)
- Axa pensioenverzekering Strukton Railinfra nv België (51)
- Reef Infra Nationale Nederlanden (0)
- Georg Reisse Bauunternehmung (97)

De bovengenoemde eerste drie pensioenregelingen betreffen regelingen van bedrijfstakpensioenfondsen. In alle gevallen waarin sprake is van aansluiting bij bedrijfstakpensioenfondsen geldt dat Strukton groepsmaatschappijen, in het geval van een tekort bij het bedrijfstakpensioenfonds, geen verplichting hebben tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan het voldoen van toekomstige premies. Evenmin kunnen de Strukton groepsmaatschappijen rechten doen gelden op eventuele overschotten in de fondsen. Als gevolg hiervan zijn deze pensioenregelingen in deze jaarrekening verwerkt als toegezegde bijdrageregeling.

Wat betreft de pensioenregeling voor de bedrijfstak spoorwegen, ondergebracht bij het spoorwegpensioenfonds, geldt dat in 2005 werkgevers en werknemersvertegenwoordigers in deze bedrijfstak overeenstemming hebben bereikt over een nieuwe pensioenregeling. Deze nieuwe regeling is op 31 december 2005 ingegaan. Deze regeling kwalificeert voor de financiële verantwoording als een toegezegde bijdrageregeling. kenmerk van deze pensioenregeling is dat de onderneming in het kader van deze regeling zich heeft verplicht tot het betalen van een vooraf vastgestelde jaarlijkse premie. De premie die met het spoorwegpensioenfonds is overeengekomen is een jaarlijks stijgend percentage van de loonsom. In 2010 is uiteindelijk een kostendekkend niveau van 20,0% bereikt.

De onderneming heeft na betaling van de overeengekomen premie geen verplichting tot het betalen van aanvullende bedragen in geval sprake zou zijn van een tekort bij het pensioenfonds. Evenmin kunnen de Strukton groepsmaatschappijen rechten doen gelden op eventuele overschotten in de fondsen. De actuariële risico's en de beleggingsrisico's liggen bij het pensioenfonds en haar deelnemers.

De pensioenregeling ondergebracht bij Zwitserleven is gekwalificeerd als een toegezegde bijdrageregeling. De pensioenregeling ondergebracht bij Gjensidige Fursikring pension plan Noorwegen is gekwalificeerd als een toegezegde bijdrageregeling.

Voor een viertal pensioenregelingen die kwalificeren als een toegezegde pensioenregeling is een voorziening opgebouwd.

Pensioenvoorziening	31-12-2010	31-12-2009
Strukton Rail AB Zweden	9.024	6.268
Axa pensioenverzekering Strukton Railinfra nv België	304	259
Georg Reisse Bauunternehmung GmbH & Co. KG	591	661
Reef Nationale Nederlanden	793	753
Overige	-	19
	10.712	7.960

De Alecta pensioenverzekering SAF-LO schema is een toegezegde pensioenregeling. Voor de Alecta pensioenverzekering SAF-LO is in 2009 voor het eerst een berekening gemaakt van de contante waarde van de uitstaande verplichtingen en de opgenomen pensioenvoorziening. Het nadelig verschil van EUR 1,4 mln is in 2009 verantwoord in de winst- en-verliesrekening. In voorgaande jaren was deze informatie niet beschikbaar. Voor de acquisitie van Strukton Rail AB (voorheen Svensk Banproduktion) was de pensioenvoorziening ondergebracht bij een collectieve regeling voor de publieke sektor (ITP schema). Een deel van deze pensioenvoorziening is een toegezegde pensioenregeling.

De contante waarde van deze verplichting is in de balans van de onderneming opgenomen.

De pensioenverzekering voor de medewerkers van Strukton Railinfra nv in België betreft een toegezegde pensioenregeling.

De in 2007 geacquireerde onderneming Georg Reisse Bauunternehmung GmbH heeft een beperkte toegezegde pensioenregeling voor haar medewerkers. Hiervoor is een bedrag op de balans van de vennootschap voorzien van EUR 0,6 mln.

Bij Reef Infra bv is een indexatieverplichting opgenomen voor de pensioenregeling welke is ondergebracht bij Nationale Nederlanden. In deze pensioenregeling worden geen nieuwe rechten meer opgebouwd.

Het nadelige verschil tussen pensioenverplichtingen en pensioenvermogen is opgenomen onder de post pensioenvoorziening. De pensioenverplichtingen en pensioenvermogen zijn bepaald op basis van actuariële berekeningen die per 31 december zijn uitgevoerd. Uitgangspunten, samenstelling en het verloop van de pensioenverplichting en het pensioenvermogen met betrekking tot de toegezegde pensioenregelingen voor Alecta Zweden, Axa België, Georg Reisse Duitsland en Reef Nationale Nederlanden zijn hieronder weergegeven. In 2009 zijn voor het eerst de gegevens voor Alecta Zweden, Georg Reisse Duitsland en Reef Nationale Nederlanden vermeld. Vóór 2009 waren, met uitzondering van Axa België, geen gegevens beschikbaar.

	31-12-2010	31-12-2009
Uitgangspunten:		
Disconteringsvoet	4,48%	4,4% - 5,5%
Verwacht rendement op belegd vermogen lange termijn	5,18%	ca. 5%
Verwacht rendement op belegd vermogen komend jaar	-	-
Loonsomstijging	2,8%	3,0% - 4,25%
Pensioenstijging	1,07%	0,0% - 2,0%
Inflatie	2,0%	0,0% - 2,0%

De verwachte bijdrage aan de pensioenregeling in 2011 bedraagt EUR 0,6 mln.

Een toewijzing van het belegd vermogen aan verschillende beleggingsinstrumenten, zoals aandelen, obligaties en vastgoed, is niet van toepassing.

De pensioenvoorzieningen in België en Nederland zijn gefinancierd door middel van een verzekeringscontract. De pensioenvoorzieningen in Zweden en Duitsland worden niet extern gefinancierd en zijn verantwoord in de respectievelijke vennootschappen.

Samenstelling:		
Pensioenvermogen (reële waarde)	3.848	3.185
Pensioenverplichtingen (contante waarde)	(14.560)	(11.145)
Nadelig verschil	(10.712)	(7.960)
Verloop:		
Pensioenvermogen op 1 januari	3.185	367
Inconsolidatie	-	2.232
Verwacht rendement op beleggingen	172	525
Pensioenpremies	330	142
Uitbetaalde pensioenen	(222)	(90)
Actuariële winst of verlies op beleggingen	417	9
Overige mutaties	(34)	-
Pensioenvermogen op 31 december	3.848	3.185
Pensioenverplichtingen op 1 januari	11.145	612
Inconsolidatie	-	9.334
In boekjaar toe te kennen aanspraken	524	590
Interestkosten	583	506
Uitbetaalde pensioenen	(222)	(153)
Actuariële winst of verlies op verplichtingen	1.388	97
Koersverschillen	989	(226)
Overige mutaties	153	385
Pensioenverplichtingen op 31 december	14.560	11.145
Actuariële resultaten op 1 januari	35	39
Inconsolidatie	-	(58)
Afschrijvingen actuariële resultaten		
Actuariële (winst) of verlies op verplichtingen	1.388	45
Actuariële (winst) of verlies op beleggingen	(417)	9
Koersmutaties	(33)	-
Actuariële resultaten op 31 december	973	35
	2010	2009
Pensioenkosten componenten uit hoofde van toegezegde pensioenregelingen:		
In boekjaar toe te kennen aanspraken	524	590
Rentekosten	583	506
Verwacht rendement op beleggingen	(172)	(156)
Overige	180	-
Totale pensioenkosten in de winst- en verliesrekening	1.115	940

› 15. Handels- en overige schulden

31-12-2010 31-12-2009

Schulden aan leveranciers	176.864	167.914
Schulden aan verbonden partijen	131	205
Belastingen en premies sociale verzekeringen	48.002	40.090
Pensioenpremies	1.399	4.499
Overige schulden en overlopende passiva	144.769	164.086
	371.165	376.794

De overige schulden en overlopende passiva bestaan voor een groot deel uit nog te ontvangen facturen voor afgesloten werken en nog te betalen vakantiegelden en verschuldigde verlofdagen.

› 16. Bedrijfsopbrengsten en operationeel resultaat

Bedrijfsopbrengsten:	2010	2009
Rail	616.050	546.123
Civiel	392.718	398.655
Bouw	189.882	198.821
Workspere	238.825	224.558
	1.437.475	1.368.157

De stijging van de bedrijfsopbrengsten wordt voornamelijk veroorzaakt door de stijging van bedrijfsopbrengsten bij Strukton Rail. In 2010 zijn de bedrijfsopbrengsten in het buitenland gestegen naar EUR 263,9 mln. (2009: EUR 227,4 mln.).

Uitsplitsing opbrengstcategoriën	2010	2009
Projecten in opdracht van derden	1.094.382	1.023.305
Serviceonderhoud en concessies	324.318	329.261
Omzet uit voorraad	10.343	6.487
Overige	8.432	9.104
	1.437.475	1.368.157

Het aandeel in de totale bedrijfsopbrengsten van service, onderhoud- en concessieopdrachten bedraagt in 2010 22,6% (2009: 24,1%).

Operationeel resultaat (EBITDA)	2010	2009
Rail	37.157	27.835
Civiel	13.322	17.724
Bouw	323	(13.282)
Workspere	6.801	4.690
	57.603	36.967

De verbetering van het operationele resultaat in 2010 wordt voornamelijk veroorzaakt door de verbetering van de resultaten van Strukton Bouw en Strukton Rail.

› 17. Kosten van grond- en hulpstoffen, materiaal en uitbesteed werk

Kosten van grond- en hulpstoffen, materiaal en uitbesteed werk betreffen direct aan het productieproces toe te wijzen externe kosten.

> 18. Lonen, salarissen en sociale lasten**2010**   2009

Lonen en salarissen	299.689	297.251
Sociale lasten	48.152	49.397
Toegezegde bijdrageregelingen	25.824	22.160
Toegezegde pensioenregelingen	1.115	2.640
Jubileumuitkeringen	449	246
	375.229	371.694

De relatief hoge pensioenlast inzake toegezegde pensioenregelingen in 2009 wordt veroorzaakt door de verwerkingswijze van Alecta pensioenverzekering SAF-LO schema Zweden.

De Alecta pensioenverzekering SAF-LO schema Zweden, is een toegezegde pensioenregeling. Voor de Alecta pensioenverzekering SAF-LO schema Zweden is in 2009 voor het eerst een berekening gemaakt van de contante waarde van de uitstaande verplichtingen en de opgenomen pensioenvoorziening. Het nadelig verschil van 1,4 mln EUR is in 2009 verantwoord in de winst-en-verliesrekening. In voorgaande jaren was deze informatie niet beschikbaar.

> 19. Overige bedrijfskosten

In 2010 is er in totaal EUR 4,2 mln. aan subsidies ontvangen. Van deze ontvangen subsidies is in 2010 EUR 2,7 mln. ten gunste van het resultaat gebracht (2009: EUR 1,7 mln.). Betreffende subsidies zijn in mindering gebracht op de kosten waarop de subsidie betrekking heeft.

De kosten voor 'research en development' (exclusief opleidingskosten) bedroegen in 2010 EUR 1,0 mln. (2009: EUR 2,3 mln.).

> 20. Financiële baten en lasten**2010**   2009

Financiële baten		
Rentebaten derden	2.374	1.706
Rentebaten groepsmaatschappijen	-	-
Oprenting financiële vaste activa	9.199	3.643
Resultaat beleggingen	449	329
Koerswinsten	539	778
Mutatie derivaten	1.241	391
	13.802	6.847
Financiële lasten		
Rentelasten derden	11.290	9.610
Rentelasten non-recourse pps-financiering	8.669	4.554
Rentelasten groepsmaatschappijen	-	-
Koersverliezen	-	-
Mutatie derivaten	127	909
	20.086	15.073
Saldo financiële baten en lasten	(6.284)	(8.226)

Het saldo van de financiële baten en lasten is ten opzichte van 2009 met EUR 2,0 mln. verbeterd. De oprenting van de financiële vaste activa bij de pps-projecten is in 2010 gestegen naar EUR 9,2 mln. (2009: EUR 3,6 mln.).

De verbetering van het saldo van de financiële baten en lasten wordt daarnaast voornamelijk veroorzaakt door een positieve mutatie derivaten.

› 21. Belastingen

	2010	2009
Acute belastingen	8.312	5.474
Latente belastingen	(2.843)	(1.657)
	5.469	3.817

De verantwoorde vennootschapsbelasting wijkt af van het bedrag dat in theorie verschuldigd zou zijn bij hantering van het gewogen gemiddelde belastingtarief (25,5%) dat van toepassing is op de resultaten van de geconsolideerde vennootschappen. De afwijking is als volgt toe te lichten:

	2010	2009
Resultaat vóór belastingen	(10.017)	4.597
Nominale vennootschapsbelasting Nederlands tarief	(2.554)	1.172
Effect van verschillende belastingtarieven in diverse landen	(229)	(222)
Deelnemingsvrijstelling	(744)	(1.068)
Bijzondere waardevermindering goodwill	7.296	417
Afschrijving immateriële activa	3.094	1.550
Correctie met betrekking tot voorgaande jaren	-	-
Vrijval latentie t.g.v. purchase price allocation van acquisities	(3.094)	(1.358)
(Niet) compensabele verliezen	1.807	2.505
Vrijval latentie als gevolg van tariefswijziging	(76)	-
Overige inclusief niet-aftekbare kosten	(31)	821
Effectieve belastingdruk	5.469	3.817
Effectieve belastingdruk (%)	(54,6%)	83,0%

De stijging van de effectieve belastingdruk wordt in belangrijke mate veroorzaakt door niet aftrekbare kosten zoals onder andere bijzondere waardevermindering goodwill en niet aftrekbare kosten buitenland en buitenlandse verliezen welke niet compensabel zijn.

De niet compensabele buitenlandse verliezen in 2010 hebben voornamelijk betrekking op de activiteiten in Duitsland en Denemarken. De Groep beschikt eind 2010 in totaliteit over een bedrag van EUR 40,0 mln. aan niet gecompenseerde verliezen.

› 22. Personeelsbestand

Gemiddeld waren er in 2010 6.159 (2009: 6.232) medewerkers in dienst, waarvan 985 (2009: 986) in het buitenland.

Personeelsaantallen	2010			2009		
	Nederland	Buitenland	Totaal	Nederland	Buitenland	Totaal
Rail	2.291	966	3.257	2.382	969	3.351
Civiel	940	19	959	893	17	910
Bouw	404	-	404	446	-	446
WorkspHERE	1.539	-	1.539	1.525	-	1.525
	5.174	985	6.159	5.246	986	6.232

Uit eind 2010 bedroeg het aantal personeelsleden 6.023 (2009: 6.293). De daling van het aantal personeelsleden ten opzichte van 2009 wordt met name veroorzaakt door een reorganisatie bij Strukton Rail en Strukton Bouw.

› 23. Financiële instrumenten

Maximale kredietrisico	31-12-2010	31-12-2009
Voor verkoop beschikbare beleggingen	-	-
Deelnemingen zonder invloed van betekenis	5.492	5.785
Financiële leasevorderingen	-	-
Overige langlopende vorderingen	195.317	121.741
Obligaties	-	-
Deposito's	-	-
Debiteuren	192.533	210.944
Overige vorderingen	205.608	210.577
Geldmiddelen en kasequivalenten	135.836	115.659
Voor afdekking gebruikte;		
- renteswaps	25	-
- inflatieswaps	1.473	206
- valutatermijncontracten	-	-
	736.284	664.912

Het merendeel (73%) van het maximale kredietrisico bestaat uit diverse kortlopende vorderingen en geldmiddelen (2009: 81%).

Verdeling debiteuren	31-12-2010	31-12-2009
Nederland	134.549	153.507
Euro gebied	29.571	40.055
Overig Europa	28.139	12.932
Overige	274	4.450
	192.533	210.944

Het merendeel (85%) van de openstaande handelsdebiteuren bevindt zich in het Euro gebied (2009: 92%)

Ouderdomsoverzicht debiteuren	31-12-2010		31-12-2009	
	Bruto	Voorzien	Bruto	Voorzien
Nog niet opeisbaar	81.843	-	98.199	19
Opeisbaar 0-30 dagen	59.700	5	55.729	-
Opeisbaar 31-120 dagen	45.701	715	53.727	744
Opeisbaar 121-180 dagen	4.140	510	2.798	490
Opeisbaar 181-360 dagen	1.590	671	1.264	689
Opeisbaar meer dan een jaar	1.816	356	2.328	1.159
Totaal	194.790	2.257	214.045	3.101
Netto vordering debiteuren		192.533		210.944

In 2010 is het aandeel van de opeisbare handelsdebiteuren gestegen naar 58% (2009: 54%)

Mutatie voorziening dubieuze debiteuren**2010**

2009

Stand per 1 januari	3.101	3.218
Toevoegingen	1.379	1.361
Verbruik	1.399	242
Vrijval	796	1.311
Overige mutaties	(28)	75
Stand per 31 december	2.257	3.101

Liquiditeitsrisico

Verplichtingen

31-12-2010

31-12-2009

	Valuta	Nominale rente	Afloop-datum	Nominale waarde	Boekwaarde	Nominale waarde	Boekwaarde
Langlopende verplichtingen							
Achtergestelde leningen	EUR	12,00%	>2025	8.357	8.357	8.357	8.357
Bankfinanciering	EUR	1,31%	2012/2013	62.935	62.935	83.726	83.726
Hypothecaire lening	EUR	2,2-3,2%	>2012	4.546	4.546	2.065	2.065
Non-recourse pps-financiering	EUR	0,77-1,22%	>2025	161.265	161.265	90.317	90.317
Financiële leaseverplichtingen	EUR	-	-	38	38	100	100
Derivaten	EUR	-	-	-	23.545	-	20.490
Overige verplichtingen	EUR	-	-	28.669	28.669	40.394	40.394
Subtotaal				265.810	289.355	224.959	245.449
Kortlopende verplichtingen							
Schuld kredietinstellingen	EUR		2011	27.428	27.428	17.559	17.559
Overige verplichtingen	EUR		2011	484.688	484.688	510.000	510.000
Subtotaal				512.116	512.116	527.559	527.559
Totaal				777.926	801.471	752.518	773.008

Het merendeel (64%) van de verplichtingen is kortlopend en bestaat uit diverse handelscrediteuren en schuld kredietinstellingen (2009: 68%).

In het kader van de nieuwe bankfinanciering zijn zekerheden verstrekt aan de banken. Hierbij is het merendeel van de activa en de aandelen van een tweetal werkmaatschappijen verpand.

Boekwaarden en contractuele kasstromen**2010**

	Boekwaarde	Contractuele kasstromen	<6 mnd	6-12 mnd	1-2 jaar	2-5 jaar	>5 jaar
Niet afgeleide financiële verplichtingen							
Achtergestelde leningen	8.357	36.436	501	501	1.003	3.009	31.422
Bankfinancieringen	62.935	64.688	543	543	15.914	46.912	776
Hypothecaire leningen	4.546	5.159	61	61	123	4.914	-
Non-recourse pps-financiering	161.265	195.790	3.392	3.193	11.091	9.119	168.995
Financiële leaseverplichtingen	38	38	23	9	6	-	-
Crediteuren en overige schulden	513.283	513.283	247.996	196.273	50.759	3.256	14.999
Schuld kredietinstellingen	27.428	29.485	15.085	14.400	-	-	-
Afgeleide financiële verplichtingen							
Voor afdekking gebruikte renteswaps	23.545	127.027	4.177	4.206	7.202	21.573	89.869
Valutatermijncontracten	74	74	74	-	-	-	-
	801.471	971.980	271.852	219.186	86.098	88.783	306.061

2009

	Boekwaarde	Contractuele kasstromen	<6 mnd	6-12 mnd	1-2 jaar	2-5 jaar	>5 jaar
Niet afgeleide financiële verplichtingen							
Achtergestelde leningen	8.357	37.439	501	501	1.003	3.009	32.425
Bankfinancieringen	83.726	86.503	430	430	859	81.267	3.517
Hypothecaire leningen	2.065	2.156	23	23	2.110	-	-
Non-recourse pps-financiering	90.317	102.944	398	2.142	20.080	2.907	77.417
Financiële leaseverplichtingen	100	100	15	15	31	39	-
Crediteuren en overige schulden	550.394	550.395	269.769	212.909	54.169	3.334	10.214
Schuld kredietinstellingen	17.559	18.876	9.657	9.219	-	-	-
Afgeleide financiële verplichtingen							
Voor afdekking gebruikte renteswaps	20.490	97.251	4.332	4.823	9.345	18.331	60.420
Valutatermijncontracten	-	-	-	-	-	-	-
	773.008	895.664	285.125	230.062	87.597	108.887	183.993

Gegeven het beleid om de liquiditeits- en renterisico's in te dekken, heeft de Groep diverse swaps afgesloten. Door de special purpose companies zijn rente- en inflatieswaps afgesloten voor de pps-projecten. De mutaties van deze rente- en inflatieswaps zijn bij de pps-projecten verantwoord. Deze pps-projecten zijn proportioneel in de jaarrekening verwerkt. Daarnaast heeft de Groep ultimo 2010 een renteswap, die is afgesloten om een variabele rentedragende schuld om te zetten naar een vast rentedragende schuld. Voor bovengenoemde swaps vindt hedge-accounting plaats volgens het kasstroommodel.

In 2010 zijn twee renteswaps, waarvoor geen hedge-accounting werd toegepast, afgewikkeld en verantwoord onder de financiële baten en lasten.

Kasstroomtengevolge van derivaten

2010

	Boekwaarde	Verwachte kasstromen	<6 mnd	6-12 mnd	1-2 jaar	2-5 jaar	>5 jaar
Renteswaps	-	-	-	-	-	-	-
Activa	-	-	-	-	-	-	-
Verplichtingen	(23.545)	(127.027)	(4.177)	(4.206)	(7.202)	(21.573)	(89.869)
Valutatermijncontracten:	-	-	-	-	-	-	-
Activa	-	-	-	-	-	-	-
Verplichtingen	(74)	(74)	(74)	-	-	-	-
Inflatie swap	-	-	-	-	-	-	-
Activa	1.466	256	2	4	8	26	215
Verplichtingen	-	-	-	-	-	-	-
Swaption	-	-	-	-	-	-	-
Activa	31	-	-	-	-	-	-
Verplichtingen	-	-	-	-	-	-	-
	(22.122)	(126.845)	(4.248)	(4.202)	(7.194)	(21.547)	(89.654)

2009

	Boekwaarde	Verwachte kasstromen	<6 mnd	6-12 mnd	1-2 jaar	2-5 jaar	>5 jaar
Renteswaps	-	-	-	-	-	-	-
Activa	-	-	-	-	-	-	-
Verplichtingen	(20.490)	(97.251)	(4.332)	(4.823)	(9.345)	(18.331)	(60.420)
Valutatermijncontracten:	-	-	-	-	-	-	-
Activa	-	-	-	-	-	-	-
Verplichtingen	-	-	-	-	-	-	-
Inflatie swap	-	-	-	-	-	-	-
Activa	209	6.199	124	124	248	744	4.959
Verplichtingen	-	-	-	-	-	-	-
	(20.281)	(91.052)	(4.208)	(4.699)	(9.097)	(17.587)	(55.461)

Vreemde valuta risico's

Het merendeel van de activiteiten van de Groep vindt plaats in het euro gebied. Voor de dochterbedrijven buiten het euro gebied geldt dat zij veelal handelen in de valuta van het desbetreffende land. Voor transacties in vreemde valuta is het beleid dat de netto positie volledig wordt gehedged door middel van vreemde valuta contracten.

Het translatierisico op het eigen vermogen en verstrekte leningen aan dochters buiten het euro gebied wordt niet ingedekt.

Het valutarisico van de Groep beperkt zich tot de buitenlandse dochters, voornamelijk in Scandinavië, dit tot een bedrag van omgerekend EUR 27,3 mln. (2009: 30,8 mln.).

Wisselkoersen	Gemiddelde koers		Spot rate op verslagdatum	
	2010	2009	2010	2009
DKK	0,134	0,134	0,134	0,134
NOK	0,129	0,117	0,128	0,121
SEK	0,099	0,095	0,111	0,098
GBP	1,146	1,127	1,165	1,127
KRW	0,001	0,001	0,001	0,001

Een toename van 10 procent van de euro ten opzichte van deze wisselkoersen per jaar ultimo zou het vermogen en de winst over de verslagperiode met EUR 2,7 mln. hebben verlaagd (2009: 3,1 mln.)

Een afname met 10 procent van de euro ten opzichte van deze wisselkoersen per jaar ultimo zou een vergelijkbaar tegengesteld effect hebben gehad.

Renterisico	31-12-2010	31-12-2009
	Boekwaarde	Boekwaarde
Instrumenten met een vaste rente		
Financiële activa	166.727	90.397
Financiële verplichtingen	224.238	174.043
	(57.511)	(83.646)
Instrumenten met een variabele rente		
Financiële activa	135.836	115.659
Financiële verplichtingen	40.331	27.981
	95.505	87.678

Door een stijging van 100 basispunten in de rente zou het eigen vermogen en de winst over de verslagperiode met EUR 0,35 mln. zijn afgenomen (2009: 0,5 mln. afname). Aangenomen wordt dat alle andere variabelen constant blijven. Een daling van 100 basispunten in de rente zou een vergelijkbaar maar tegengesteld effect hebben gehad.

Rente- en inflatieswaps

Een stijging van 100 basispunten in de rente betekent een mutatie van het financiële derivaat van positief EUR 15,7 mln. (2009: 11,6 mln.). Hiervan zal EUR 15,6 mln. via het eigen vermogen verlopen en EUR 0,1 mln. via de winst-en-verliesrekening. Een daling van 100 basispunten in de rente betekent een mutatie van het financiële derivaat van negatief EUR 19,1 mln. (2009: 15,0 mln.). Hiervan zal EUR 19,0 mln. via het eigen vermogen verlopen en EUR 0,1 mln. via de winst-en-verliesrekening.

Boekwaarden versus reële waarden

De in de balans opgenomen boekwaarden van financiële activa en verplichtingen wijken nagenoeg niet af van de reële waarden.

› 24. Kasstroomoverzicht

2010

2009

De uitsplitsing van de liquide middelen primo en ultimo 2010 is als volgt:

Liquide middelen	135.836	115.659
Schulden aan kredietinstellingen	27.428	17.559
	108.408	98.100

In het kasstroomoverzicht zijn de mutaties zonder kasstromen separaat zichtbaar gemaakt als onderdeel van de operationele kasstroom. Daarnaast zijn de ontvangen interest, betaalde interest en betaalde vennootschapsbelasting apart vermeld.

De langlopende vordering inzake de pps-concessieovereenkomsten is voor een bedrag van EUR 76,3 mln. (2009: 70,5 mln.) verantwoord als een onderdeel van de operationele kasstroom. De vergelijkende cijfers zijn voor deze reclassificatie aangepast. Exclusief deze langlopende pps-vordering bedraagt de kasstroom uit operationele activiteiten EUR 38,5 mln. (2009: 56,9 mln.)

In de financieringskasstroom is EUR 80,5 mln. verantwoord als aflossing langlopende lening voor de oude bankfaciliteit. In de financieringskasstroom is EUR 60,0 mln. verantwoord als opname langlopende lening voor de nieuwe bankfaciliteit. Voor de financiering van pps-activiteiten is een bedrag van EUR 68,1 mln. opgenomen als langlopende bankfinanciering.

› 25. Niet in de balans opgenomen verplichtingen en gestelde zekerheden

Voorwaardelijke verplichtingen

Voorwaardelijke verplichtingen zijn verplichtingen die voortvloeien uit gebeurtenissen in het verleden en waarvan het bestaan alleen wordt bevestigd door het al dan niet plaatsvinden van een of meer onzekere toekomstige gebeurtenissen waarover de entiteit niet de volledige controle heeft.

Indien het niet waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen vereist zal zijn om een verplichting af te wikkelen of indien het bedrag van de verplichting niet met voldoende betrouwbaarheid kan worden gewaardeerd worden betreffende verplichtingen eveneens aangemerkt als voorwaardelijke verplichtingen. De voorwaardelijke verplichtingen betreffen afgegeven garanties en eventuele verplichtingen uit gerechtelijke procedures tegen Strukton Groep nv en/ of haar werkmaatschappijen waarvan de omvang van de risico's en eventuele verplichtingen die hieruit voortvloeien, niet met voldoende betrouwbaarheid kan worden gewaardeerd.

Daarnaast is Strukton Groep nv hoofdelijk aansprakelijk voor alle schulden van vennootschappen onder firma (aannemerscombinaties) waarin zij rechtstreeks participeert. Deze aansprakelijkheid is beperkt tot de in de vennootschappen onder firma participerende groepsondernemingen.

In de jaarrekening zijn geen verplichtingen terzake opgenomen.

Door Strukton Groep nv zijn voor door werkmaatschappijen / deelnemingen opgenomen kredieten garanties afgegeven tot een bedrag van EUR 7,6 mln. (ultimo 2009: EUR 4,8 mln.).

Per 31 december 2010 waren door bankiers garanties en bereidverklaringen afgegeven tot een bedrag van in totaal EUR 172,9 mln. (ultimo 2009: EUR 146,3 mln.). Deze garanties betreffen in hoofdzaak verplichtingen uit hoofde van onderhanden werken, onderhoudsverplichtingen inzake opgeleverde werken en investeringsverplichtingen.

Voor vastgoedprojecten is voor een bedrag van EUR 4,5 mln. (2009: EUR 2,1 mln.) aan zekerheden gesteld ter dekking van opgenomen leningen.

Huur- en operationele leaseovereenkomsten en investeringsverplichtingen

De huurverplichtingen betreffen langlopende huurcontracten van kantoorruimten. De operationele leaseverplichtingen betreffen voornamelijk de toekomstige termijnen in verband met de lease van personenauto's, bestelauto's en personenbusjes. De investeringsverplichtingen betreffen contractuele verbintenissen in verband met verwerving van materiële vaste activa.

Huurverplichtingen	31-12-2010	31-12-2009
Korter dan 1 jaar	4.236	3.094
Langer dan 1 jaar en korter dan of gelijk aan 5 jaar	11.082	8.220
Langer dan 5 jaar	14.476	10.786
	29.794	22.100
Operationele leaseverplichtingen		
Korter dan 1 jaar	19.876	16.030
Langer dan 1 jaar en korter dan of gelijk aan 5 jaar	31.706	39.371
Langer dan 5 jaar	137	208
	51.719	55.609
Investeringsverplichtingen		
Contractuele verbintenissen in verband met:		
- verwerving van materiële vaste activa	2.425	663
	2.425	663

› 26. Transacties met verbonden partijen

Identificatie

Tot 29 oktober 2010 waren als verbonden partijen van Strukton Groep nv te onderscheiden: nv Nederlandse Spoorwegen (moedermaatschappij), dochterondernemingen, geassocieerde deelnemingen, de joint ventures, de leden van de Raad van Commissarissen van Strukton Groep nv en de Groepsdirectie van Strukton Groep nv, de leden van de Raad van Commissarissen en de leden van de raad van bestuur van nv Nederlandse Spoorwegen.

Op 29 oktober 2010 zijn alle aandelen van Strukton Groep nv overgenomen door Oranjewoud nv. De aandelen van Oranjewoud nv zijn genoteerd aan de officiële Markt van Euronext nv te Amsterdam. Centric bv heeft 79,2% van de aandelen van Oranjewoud nv.

nv Nederlandse Spoorwegen, de leden van de Raad van Commissarissen en de leden van de raad van bestuur van nv Nederlandse Spoorwegen zijn, als gevolg van de overname, vanaf 29 oktober 2010 niet meer aan te merken als verbonden partijen.

De Raad van Commissarissen van Strukton Groep nv is, als gevolg van de overname afgetreden en niet meer aan te merken als verbonden partij.

Vanaf de datum van overname zijn als nieuwe verbonden partijen aan te merken: Oranjewoud nv met haar dochterondernemingen, Centric bv met haar dochterondernemingen, de leden van de Raad van Commissarissen van Oranjewoud nv, de directie van Oranjewoud nv, de directie van Centric bv en Stichting 'Administratiekantoor Centric bv' van de heer G.P. Sanderink.

Transacties met commissarissen en managers op sleutelposities

Tot de managers op sleutelposities behoren alle personen die bevoegd en verantwoordelijk zijn voor het plannen en het sturen van en het uitoefenen van zeggenschap over de activiteiten van de entiteit, hetzij op directe, hetzij op indirecte wijze.

De personeelsbeloning van managers op sleutelposities is als volgt samengesteld:

	31-12-2010	31-12-2009
Korte termijn personeelsbeloningen	5.034	4.949
Vergoedingen na uitdiensttreding	-	-
Andere lange termijn personeelsbeloningen	-	-
	5.034	4.949

In de personeelsbeloning is in 2010 een bedrag van EUR 0,8 mln. aan pensioenlasten opgenomen (2009: EUR 0,9 mln.).

Het bedrag van de vergoeding aan de bestuurders bedroeg in het boekjaar EUR 816.878 (2009: EUR 934.328).

Het bedrag van de vergoeding aan de commissarissen bedroeg in het boekjaar EUR 83.336 (2009: EUR 146.700).

Overige transacties met verbonden partijen

Transacties met dochterondernemingen, geassocieerde deelnemingen en joint ventures worden op zakelijke gronden uitgevoerd tegen voorwaarden die vergelijkbaar zijn met transacties met derden.

Aan de nv Nederlandse Spoorwegen heeft in het boekjaar voor een bedrag van EUR 41,0 mln. (2009: EUR 44,2 mln.) aan leveringen plaatsgevonden.

Aan Oranjewoud nv heeft in het boekjaar voor een bedrag van EUR 0,2 mln. aan leveringen plaatsgevonden.

Aan Centric bv hebben in het boekjaar geen leveringen plaatsgevonden.

Per jaareinde bestaan de volgende openstaande vorderingen en verplichtingen als gevolg van transacties met verbonden partijen:

	Oranjewoud nv	Centric bv
Vordering kortlopend	6	-
Schuld kortlopend	102	29
Leningen u/g	-	-
Leningen o/g	-	-

› 27. Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen te vermelden gebeurtenissen na balansdatum.

› 28. Dienstverlening uit hoofde van concessies en pps

Strukton groepsmaatschappijen participeren in een zevental special purpose companies voor pps-concessie projecten. Deze vennootschappen hebben een concessieovereenkomst gesloten voor het leveren van diensten. Alle zeven overeenkomsten zijn gebaseerd op een Publiek-Private Samenwerking. Het gaat hierbij om zogenaamde DBFM(O) contracten (Design, Build, Finance, Maintain en Operate).

De vennootschappen waarover de Groep (gezamenlijk) beslissende zeggenschap kan uitoefenen, zijn (proportioneel) geconsolideerd.

Indien de Groep geen gezamenlijke beslissende zeggenschap heeft, wordt de vennootschap als deelneming of belegging verantwoord.

Voor alle zeven concessieovereenkomsten geldt:

- De concessievergoedingen zijn afhankelijk van de beschikbaarheid van de installatie of accommodatie;
- Voor zover de vergoeding betrekking heeft op het verrichten van (ondersteunende) diensten vindt verantwoording plaats naar rato van de levering van de diensten;
- De concessieovereenkomst bevat indexatiebepalingen en kan op bepaalde aspecten op basis van een benchmark worden aangepast;
- De Groep is zelf geen eigenaar van de installatie of accommodatie;
- De volatiliteit van de opbrengsten en resultaten is beperkt;
- De concessieovereenkomst bevat geen optie tot verlenging.

Waterzuivering

De Groep participeert voor 5% in Delfluent bv. De concessieovereenkomst betreft een DBFMO contract voor de bouw, onderhoud en beheer van een afvalwaterzuiveringsinstallatie Harnaspolder voor de regio Haaglanden. De concessie is gestart in 2003 en heeft een looptijd tot 2033.

Schoolgebouw

De Groep participeert voor 45% in Talentgroep Montaigne bv. De concessieovereenkomst betreft een DBFMO contract voor de bouw, onderhoud en beheer van een schoolgebouw voor het Montaigne Lyceum in Den Haag. De concessie is gestart in 2004 en heeft een looptijd tot 2034.

Publieke gebouwen

De Groep participeert voor 5% in Safire bv. De concessieovereenkomst betreft een DBFMO contract voor de bouw, onderhoud en beheer van het Ministerie van Financiën in Den Haag. De concessie is gestart in 2006 en heeft een looptijd tot 2033.

De Groep participeert voor 50% in DC16 bv. De concessieovereenkomst betreft een DBFMO contract voor de bouw, onderhoud en beheer van een gebouw voor de DJI in Rotterdam. De concessie is gestart in 2008 en heeft een looptijd tot 2035.

De Groep participeert voor 30% in Duo2 bv. De concessieovereenkomst betreft een DBFMO contract voor de bouw, onderhoud en beheer van de gezamenlijke huisvesting van de Dienst Uitvoering Onderwijs en de Belastingdienst in Groningen. De concessie is gestart in 2008 en heeft een looptijd tot 2031.

De Groep participeert voor 30% in Komfort bv. De concessieovereenkomst betreft een DBFMO contract voor de bouw, onderhoud en beheer van de Kromhout Kazerne in Utrecht. De concessie is gestart in 2008 en heeft een looptijd tot 2035.

De Groep participeert voor 24% in A-Lanes A15 bv. De concessieovereenkomst betreft een DBFM contract voor de bouw en het onderhoud van duurzame infrastructuur oplossingen die op het A15 tracé Maasvlakte – Vaanplein garant zullen staan voor maximale verkeersdoorstroming en veiligheid zowel tijdens als na de bouw. De concessie is gestart in 2010 en heeft een looptijd tot 2035.

De desbetreffende special purpose companies zijn non-recourse gefinancierd. Aflossings- en rentegaranties zijn door de Groep niet afgegeven. Ultimo 2010 bedraagt de orderportefeuille van deze pps-projecten EUR 548,8 mln. (2009: EUR 455,4 mln.)

> 29. Activa en verplichtingen aangehouden voor verkoop

In 2009 en 2010 zijn geen activa en verplichtingen aangehouden voor verkoop.

> 30. Acquisities

In 2010 hebben geen acquisities van bedrijfscombinaties plaatsgevonden.

Op 31 januari 2009 heeft Strukton WorkspHERE bv activa en passiva overgenomen van Dalkia Installatietechniek bv en DBU Utiliteit Techniek bv. Hierbij zijn 110 medewerkers in dienst getreden van Strukton WorkspHERE bv. Op 16 december 2009 heeft Colijn Beheer bv 13 medewerkers van Groenmol bv overgenomen.

> 31. Joint ventures

De activiteiten van de Groep worden gedeeltelijk uitgevoerd in joint ventures (tijdelijke en permanente).

In de geconsolideerde jaarrekening zijn de volgende posten betrokken, die overeenkomen met het belang van de Groep in de opbrengsten, activa en verplichtingen van de afzonderlijke joint ventures:

	2010	2009
Activa		
Vaste activa	197.767	124.783
Vlottende activa	271.495	209.258
	469.292	334.041
Verplichtingen		
Langlopende verplichtingen	186.594	115.814
Kortlopende verplichtingen	123.394	145.306
	309.988	261.120
Saldo van activa en verplichtingen	159.274	72.921
Opbrengsten	524.376	401.031
Kosten	520.395	399.194
	3.981	1.837

De toename van de activa en verplichtingen in 2010 wordt in belangrijke mate veroorzaakt door het proportioneel mee-consolideren van de in 2008 opgestarte pps-projecten en de verdere bouwproductie welke heeft plaatsgevonden in 2010.

› 32. Overzicht van de belangrijkste groepsmaatschappijen en deelnemingen

Integraal in de consolidatie begrepen zijn de volgende maatschappijen:

Naam	Statutaire zetel	Aandeel in het geplaatste kapitaal %
Strukton Rail bv	Utrecht	100
Strukton Rail Regio bv	Utrecht	100
Strukton Rolling Stock bv	Utrecht	100
Strukton M&E bv	Maarssen	100
Strukton Systems bv	Utrecht	100
Strukton Rail Reserve bv	Utrecht	100
Ecorail bv	Den Haag	100
Strukton Rail Materieel bv	Den Bosch	100
Strukton Rail Consult bv	Utrecht	100
Strukton Rail Projects bv	Utrecht	100
Strukton Railinfra Projecten bv	Maarssen	100
Strukton Rail International bv	Utrecht	100
TV Strukton Railinfra (België)	Gent (Bel)	100
Nova Gleisbau AG	Zürich (Zwi)	100
Strukton Rail nv	Merelbeke (Bel)	100
Strukton Railinfra AB	Stockholm (Zwe)	100
Strukton Rail AB	Stockholm (Zwe)	100
Strukton Railinfra Nordic AB	Stockholm (Zwe)	100
Strukton Railinfra AS	Oslo (Nor)	100
Strukton Rail AS	Oslo (Nor)	100
Strukton Rail Holding A/S (DK)	Kopenhagen (Den)	100
Strukton Rail A/S	Kopenhagen (Den)	100
Strukton Railinfra GmbH	München (Dui)	100
Strukton Rail GmbH & Co KG	Kassel (Dui)	100
Strukton Rail Verwaltungsgesellschaft mbH	Kassel (Dui)	100
Reisse GmbH	Erfurt (Dui)	100
Strukton Civiel bv	Utrecht	100
Strukton Civiel Projecten bv	Utrecht	100
Grondbank Nederland bv	Utrecht	100
Colijn Beheer bv	Nieuwendijk	100
Colijn Aannemersbedrijf bv	Nieuwendijk	100
Tensa bv	Nieuwendijk	100
Terracon Funderingstechniek bv	Nieuwendijk	100
Terracon International bv	Nieuwendijk	100
Terracon Spezialtiefbau GmbH	Bad Liebenwerda (Dui)	100
Molhoek Aannemingsbedrijf bv	Nieuwendijk NB	100
Strukton Engineering bv	Utrecht	100
Geocon bv	Utrecht	100
Strukton Infratechnieken bv	Utrecht	100
Strukton Microtunneling bv	Maarssen	100
Canor Benelux bv	Utrecht	100
Strukton Specialistische Technieken bv	Utrecht	100
Strukton Afzinktechnieken bv	Maarssen	100
Strukton Prefab Beton bv	Maarssen	100

Strukton Verkeerstechnieken bv	Utrecht	100
Adpa Holding bv	Deventer	100
Repa Infra bv	Deventer	100
Reef Beheer bv	Oldenzaal	100
Reef Infra bv	Oldenzaal	100
Reef Milieu bv	Oldenzaal	100
Omtzigt Civiel/Milieu bv	Boskoop	100
Reef Infra Spoorbouw bv	Oldenzaal	100
Reef Infra Netwerkbouw bv	Oldenzaal	100
Reef GmbH	Gronau (Dui)	100
Strukton Bouw	Utrecht	100
Strukton Bouw & Onderhoud bv	Maarssen	100
Strukton Avenue2 Onroerend Goed bv	Utrecht	100
Strukton Groene Loper bv	Utrecht	100
Strukton Projectontwikkeling bv	Utrecht	100
Strukton Vastgoedontwikkeling Noord bv	Maarssen	100
Strukton Ezinger bv	Utrecht	100
Strukton Peizerhoven bv	Utrecht	100
Strukton Vastgoedontwikkeling Oost bv	Maarssen	100
Strukton Vastgoedontwikkeling Oost II bv	Utrecht	100
Strukton Ganzenmarkt bv	Utrecht	100
Strukton Vastgoedontwikkeling West bv	Maarssen	100
Strukton Vastgoedontwikkeling Zuid bv	Maarssen	100
Vastgoedontwikkeling Beilen Oost bv	Utrecht	100
Strukton Vastgoedontwikkeling Beheer bv	Maarssen	100
Strukton Vastgoedontwikkeling Ypsilon bv	Maarssen	100
Strukton Oost bv	Maarssen	100
Strukton Alpha bv	Maarssen	100
Strukton Beta bv	Maarssen	100
Strukton Gamma bv	Maarssen	100
Strukton Delta bv	Maarssen	100
La Mondiale nv	Kortrijk (Bel)	100
C.V. Voorstadslaan	Utrecht	100
Strukton Bauprojekte GmbH & Co KG (i.l.)	Bocholt (Dui)	100
Strukton Bauprojekte VerwaltungsGmbH (i.l.)	Bocholt (Dui)	100
Strukton Services bv	Utrecht	100
Strukton WorkSphere bv	Utrecht	100
WorkSphere Beheer bv	Utrecht	100
Strukton WorkSphere België bv BA	Tongeren	100
Strukton Integrale Projecten bv	Maarssen	100
Strukton Management bv	Utrecht	100
Strukton Vastgoedbeheer en Facility Management bv	Utrecht	100
Servica bv	Utrecht	100
Servica Advies bv	De Meern	100
Strukton Materieel bv	Maarssen	100
Strukton Finance bv	Maarssen	100
Strukton Finance Holding bv	Maarssen	100
Strukton Vuka bv	Maarssen	100
Strukton Elschot bv	Maarssen	100

Strukton Zeta bv	Utrecht	100
Strukton Theta bv	Utrecht	100
Strukton Iota bv	Utrecht	100
Strukton Kappa bv	Utrecht	100
Strukton Lambda bv	Utrecht	100
Parc Invest nv	Gent (Bel)	100
SIL nv	Gent (Bel)	100
SDM Finance nv *	Gent (Bel)	100

Partieel zijn in de consolidatie de volgende maatschappijen begrepen:

Naam	Statutaire zetel	Aandeel in het geplaatste kapitaal %
Profin bv BA	Gent (Bel)	50
Europool bv	Maarssen	50
Eurailscout Inspection & Analysis bv	Utrecht	50
Eurailscout GB Ltd	Wolverhampton (Eng)	25
Tubex bv	Oostburg	50
Exploitatiemaatschappij A-Lanes A15 bv	Nieuwegein	33 1/3
Microtunneling Equipment Exploitatie bv	Maarssen	50
MT Piling bv	Harmelen	50
DMI Nederland bv	Weert	50
DMI Injektionstechnik GmbH	Berlijn	50
DBS Spezialsanierungen GmbH	Berlijn	50
ACH Beheer bv	Hengelo	33 1/3
ACH Exploitatie bv	Hengelo	33 1/3
Noordelijke Asfaltproductie (NOAP) bv	Heerenveen	50
Nederlands Wegen Markeerbedrijf bv	Oosterwolde	25
Nebeco bv	Ede	50
La Linea Leiden Beheer bv	Rotterdam	50
La Linea Leiden CV	Rotterdam	50
Grondontwikkeling Beilen bv	Amsterdam	50
TalentGroep Montaigne bv	Rotterdam	44,9
DC 16 bv	Nieuwegein	50
Duo2 bv	Utrecht	30
Komfort bv	Nieuwegein	30
A-Lanes A15 bv	Nieuwegein	24
Exploitatiemaatschappij DC 16 bv	Nieuwegein	50
Exploitatiemaatschappij Komfort bv	Nieuwegein	50

Een lijst van deelnemingen als bedoeld in artikel 379 en 414 van boek 2 Burgerlijk Wetboek is gedeponeerd bij het handelsregister te Utrecht.

* Per 23 december 2010 zijn de aandelen van SDM Finance nv vervreemd.

Enkelvoudige balans vóór voorgestelde winstverdeling (x EUR 1.000)

Activa	Toelichting	31-12-2010	31-12-2009*
Vaste activa			
Materiële vaste activa	(1)	21.502	22.717
Financiële vaste activa	(2)	295.586	327.641
		<u>317.088</u>	<u>350.358</u>
Vlottende activa			
Vorderingen	(3)	10.953	11.743
Liquide middelen	(4)	206	272
		<u>11.159</u>	<u>12.015</u>
		<u>328.247</u>	<u>362.373</u>
Passiva			
Eigen vermogen			
Gestort en opgevraagd kapitaal		2.269	2.269
Agioreserve		10.000	
Overige reserves		169.927	169.197
Onverdeeld resultaat		(15.486)	780
Totaal eigen vermogen	(5)	<u>166.710</u>	<u>172.246</u>
Voorzieningen	(6)	2.818	888
Langlopende schulden	(7)	72.373	92.060
Kortlopende schulden	(8)	86.346	97.179
		<u>328.247</u>	<u>362.373</u>

* Het eigen vermogen is in de vergelijkende cijfers aangepast ten opzichte van de jaarrekening 2009.

In de algemene toelichting op de geconsolideerde jaarrekening is deze aanpassing in de vergelijkende cijfers nader toegelicht.

Enkelvoudige winst-en-verliesrekening (x EUR 1.000)

	Toelichting	2010	2009
Totaal resultaat deelnemingen		(4.160)	7.579
Overige resultaten na belastingen	(9)	(11.326)	(6.799)
Resultaat na belastingen		(15.486)	780

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

Strukton Groep nv is sinds 29 oktober 2010 onderdeel van Oranjewoud nv. Per ultimo 2010 is Oranjewoud nv voor 79,2% in handen van Centric bv.

Waar in de enkelvoudige jaarrekening sprake is van verhoudingen met groepsmaatschappijen worden zowel verhoudingen tussen Strukton Groep nv en haar dochterondernemingen als verhoudingen met andere tot de Oranjewoud nv en Centric bv behorende groepsmaatschappijen en verwante ondernemingen bedoeld.

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening van Strukton Groep nv is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening. De enkelvoudige jaarrekening van Strukton Groep nv wordt opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van titel 9, boek 2 Burgerlijk Wetboek. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de door artikel 2:362 lid 8 Burgerlijk Wetboek geboden mogelijkheid om in de enkelvoudige jaarrekening de grondslagen van waardering en resultaatbepaling toe te passen die in de geconsolideerde jaarrekening worden gehanteerd.

De opgenomen groepsmaatschappijen zijn gewaardeerd tegen nettovermogenswaarde volgens de grondslagen die gelden voor de geconsolideerde IFRS jaarrekening van Strukton Groep nv. De waardering van deelnemingen met invloed van betekenis geschiedt eveneens volgens deze waarderingsgrondslagen, vermeld in de geconsolideerde jaarrekening. Hetzelfde geldt voor de grondslagen voor de bepaling van het resultaat. Hierdoor zijn het eigen vermogen en het nettoresultaat van Strukton Groep nv gelijk aan die volgens de geconsolideerde jaarrekening.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De grondslagen voor waardering en resultaatbepaling van de enkelvoudige jaarrekening zijn gelijk aan die voor de geconsolideerde jaarrekening. Indien geen nadere grondslagen zijn vermeld wordt verwezen naar de vermelde grondslagen in de geconsolideerde jaarrekening van Strukton Groep nv. Voor een juiste interpretatie van de enkelvoudige jaarrekening van Strukton Groep nv dient de geconsolideerde jaarrekening van Strukton Groep nv geraadpleegd te worden.

➤ 1. Materiële vaste activa (per 31 december 2010)

	Terreinen	Bedrijfs- gebouwen	Machines en Installaties	Totaal
Kostprijs 01-01-2010	3.532	32.203	1.880	37.615
Cumulatieve afschrijving	324	13.357	1.217	14.898
Boekwaarde 01-01-2010	3.208	18.846	663	22.717
Investerings	-	-	145	145
Desinvesteringen	-	-	-	-
Afschrijvingen	20	1.193	147	1.360
Overige mutaties	-	-	-	-
Boekwaarde 31-12-2010	3.188	17.653	661	21.502
Kostprijs 31-12-2010	3.532	32.203	2.025	37.760
Cumulatieve afschrijving	344	14.550	1.364	16.258
Boekwaarde 31-12-2010	3.188	17.653	661	21.502

➤ 2. Financiële vaste activa

	31-12-2010	31-12-2009
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	145.729	158.646
Vorderingen op groepsmaatschappijen	145.739	165.034
Vorderingen op derden	405	-
Uitgestelde belasting vorderingen	763	1.011
	292.636	324.691
Andere deelnemingen	2.950	2.950
	295.586	327.641

Het verloop in 2010 van de financiële vaste activa is als volgt:

	Deelnemingen groepsmaat- schappijen	Vorderingen groepsmaat- schappijen	Vorderingen op derden	Uitgestelde belasting- vorderingen	Andere deelnemingen	Totaal
Per 1 januari 2010	158.646	165.034	-	1.011	2.950	327.641
Inconsolidatie	-	-	-	-	-	-
Uitbreiding	17.500	-	405	-	-	17.905
Vervreemding	2.443	-	-	-	-	2.443
Aandeel in resultaten	(4.160)	-	-	-	449	(3.711)
Dividenden	(27.800)	-	-	-	(449)	(28.249)
Verstreckte leningen	-	96.509	-	-	-	96.509
Aflossingen	-	(115.804)	-	-	-	(115.804)
Overige mutaties	(900)	-	-	(248)	-	(1.148)
Per 31 december 2010	145.729	145.739	405	763	2.950	295.586

De vervreemding heeft betrekking op de verkoop van de aandelen van een buitenlandse dochtermaatschappij.

> 3. Vorderingen

	31-12-2010	31-12-2009
Vorderingen op groepsmaatschappijen	3.281	3.169
Belastingen en sociale verzekeringen	-	1.439
Overige vorderingen en overlopende activa	7.672	7.135
	10.953	11.743

> 4. Liquide middelen

Deze liquide middelen staan ter vrije beschikking van de onderneming.

> 5. Eigen vermogen

Het eigen vermogen is toegelicht in de geconsolideerde jaarrekening.

> 6. Voorzieningen

Samenvatting van de mutaties in 2010 van de boekwaarde:

	Boekwaarde 01-01-2010	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Boekwaarde 31-12-2010
Belastingvoorzieningen	888	1.678	-	-	2.566
Overige voorzieningen	-	252	-	-	252
	888	1.930	-	-	2.818

> 7. Langlopende schulden

	31-12-2010	31-12-2009
Langlopende leningen	60.000	80.500
Schulden aan groepsmaatschappijen	9.936	7.545
Financiële derivaten	2.367	3.966
Overige	70	49
	72.373	92.060

> 8. Kortlopende schulden

	31-12-2010	31-12-2009
Schulden aan kredietinstellingen	27.266	17.411
Schulden aan leveranciers	969	985
Schulden aan groepsmaatschappijen	34.762	62.890
Belastingen en sociale verzekeringen	12.583	9.327
Overige schulden en overlopende passiva	10.766	6.566
	86.346	97.179

> 9. Overige resultaten na belastingen

	2010	2009
Overige resultaten na belastingen	(11.326)	(6.799)

Het merendeel van de overige resultaten bestaat uit de, tot 29 oktober 2010 verschuldigde Nederlandse vennootschapsbelasting van Strukton-vennootschappen die tot de fiscale eenheid NS behoorden en de vennootschapsbelasting vanaf 29 oktober tot en met 31 december van de nieuwe aangevraagde fiscale eenheid. In 2010 bedroeg deze totale belastinglast EUR 6,5 mln. (2009: EUR 3,4 mln.). Daarnaast bestaan de overige resultaten uit financiële baten en -lasten en overheadkosten.

Strukton Groep nv maakte tot 29 oktober 2010 met het merendeel van haar 100% binnenlandse dochterondernemingen deel uit van de fiscale eenheid van nv Nederlandse Spoorwegen. Op grond daarvan is de vennootschap hoofdelijk aansprakelijk voor de belastingsschuld tot 29 oktober 2010 van de fiscale eenheid nv Nederlandse Spoorwegen.

Strukton Groep nv heeft een verzoek ingediend bij de fiscus om per 29 oktober 2010 het merendeel van haar 100% binnenlandse dochterondernemingen, te voegen in een nieuwe fiscale eenheid.

Strukton Groep nv rekent de vennootschapsbelasting niet aan haar individuele dochterondernemingen door.

Aangezien de financiële informatie met betrekking tot de honoraria van de accountant is opgenomen in de jaarrekening van Oranjewoud nv respectievelijk nv Nederlandse Spoorwegen, is op grond van artikel 2:382a lid 3 BW vermelding achterwege gebleven.

› 10. Niet in de balans opgenomen verplichtingen en gestelde zekerheden

Door Strukton Groep nv zijn voor door werkmaatschappijen / deelnemingen opgenomen kredieten garanties afgegeven tot een bedrag van EUR 7,6 mln. (ultimo 2009: EUR 4,8 mln.).

Per 31 december 2010 waren door bankiers garanties en bereidverklaringen afgegeven tot een bedrag van in totaal EUR 172,9 mln. (ultimo 2009: EUR 146,3 mln.). Deze garanties betreffen in hoofdzaak verplichtingen uit hoofde van onderhanden werken en onderhoudsverplichtingen inzake opgeleverde werken. Voor projecten is voor een bedrag van EUR 4,5 mln. (2009: EUR 2,1 mln.) aan zekerheden gesteld ter dekking van opgenomen leningen.

Bezoldiging commissarissen en bestuurders

Voor een overzicht van de bezoldiging van bestuurders en commissarissen wordt verwezen naar de geconsolideerde jaarrekening.

Utrecht, 25 maart 2011

De Groepsdirectie
ir. G.P. Sanderink
R.T.A. Steenvoorden RA

Overige gegevens

Statutaire winstbestemming

De statutaire bepalingen met betrekking tot de winstverdeling zijn opgenomen in artikel 33 van de statuten. Deze bepalingen komen er op neer dat de winst ter vrije beschikking van de Algemene vergadering van Aandeelhouders staat.

Dividend voorstel

Voorgesteld wordt aan de Algemene vergadering van Aandeelhouders om het uitkeren van dividend te passeren en het gehele resultaat toe te voegen aan de algemene reserves (2009: idem).

Gebeurtenissen na balansdatum

Voor de gebeurtenissen na balansdatum wordt verwezen naar de geconsolideerde jaarrekening.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: De aandeelhouder van Strukton Groep nv

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit jaarverslag op pagina 52 t/m 116 opgenomen jaarrekening 2010 van Strukton Groep nv te Maarsse gecontroleerd. De jaarrekening omvat de geconsolideerde en de enkelvoudige jaarrekening. De geconsolideerde jaarrekening bestaat uit de geconsolideerde balans per 31 december 2010, de geconsolideerde winst-en-verliesrekening, het geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat, het geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen en het geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2010 en de toelichting waarin zijn opgenomen een overzicht van de belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen. De enkelvoudige jaarrekening bestaat uit de enkelvoudige balans per 31 december 2010 en de enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2010 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de vennootschap is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven in overeenstemming met International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie en met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW), alsmede voor het opstellen van het jaarverslag in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de vennootschap gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de geconsolideerde jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Strukton Groep nv per 31 december 2010 en van het resultaat en de kasstromen over 2010 in overeenstemming met International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie en met Titel 9 Boek 2 BW.

Oordeel betreffende de enkelvoudige jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de enkelvoudige jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Strukton Groep nv per 31 december 2010 en van het resultaat over 2010 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Utrecht, 25 maart 2011

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. W.H. Kerst RA

Namen en adressen

> Strukton Groep nv

Westkanaaldijk 2, 3542 DA Utrecht
Postbus 1025, 3600 BA Maarssen
Nederland
T +31 (0)30 248 69 11

Groepsdirectie
ir. G.P. Sanderink
R.T.A. Steenvoorden RA

Groepsraad
ir. J.J. Hegeman
E.A. Hermsen RA
mr. drs. R.B. Kalma RC
M.H. Schimmel mba rm
ir. A. Schoots
ir. G.J. Vos

Samenstelling Centrale Ondernemingsraad (COR)

H. (Henk) van der Meijden (*voorzitter*)
P. (Piet) Peerbooms (*vice-voorzitter*)
J. (Jan) Britsia (*secretaris*)
P. (Piet) Molendijk
M. (Moniek) Snijder
I. (Ilse) Vreman
M. (Menco) Wierda
J. (Jeroen) Reins
J. (Jan) Kooter
J. (Jolanda) Jansen-Zijleman
(*ambtelijk secretaris*)

> Strukton Rail

Strukton Rail

Westkanaaldijk 2, Utrecht
Postbus 1025, 3600 BA Maarssen
T +31 (0)30 240 72 00

Directie

ir. A. Schoots (*voorzitter*)
ir. D.K. Schonebaum
J.L. van Koppenhagen
drs. H.P. Huijzer

Strukton Rail Oost

Wijchenseweg 20, Nijmegen
Postbus 6879, 6537 TL Nijmegen
T +31 (0)24 700 20 00

Directie

ing. J.E.H.M. Smits
ing. M.B.J. Maathuis

Strukton Rail West

De Corridor 4,
3621 ZB Breukelen
T +31 (0)346 26 97 00

Directie

ing. A.A. van Helmond

Strukton Rail Tram & Metro

De Corridor 2-4,
3621 ZB Breukelen
T +31 (0)346 26 97 00

Bedrijfsleiding

ir. H.G. Steehouwer

Strukton Rail

Burgemeester Maenhautstraat 64,
9820 Merelbeke, België
T +32 (0)9 210 79 10

Directie

ir. C. Lehouck
P. Vanhie

Strukton Rail AB

Uddvägen 7,
131 34 Nacka, Zweden
T +46 (0)10 480 50 00

Directie

R. Röder

Strukton Rail AS

Nittedalsgata 7, Lillestrøm
P.O. Box 483, 2001 Lillestrøm
Noorwegen
T +47 (0)97 76 66 00

Directie

ir. A. Schoots a.i.

Strukton Rail GmbH & Co KG

Forstfeldstrasse 5, 34123 Kassel
Duitsland
T +49 (0)561 570 47-0

Directie

J.L. van Koppenhagen

Strukton Rail Production Support

Westkanaaldijk 2, Utrecht
Postbus 1025, 3600 BA Maarssen
T +31 (0)30 240 78 00

Welbergweg 60, Hengelo
Postbus 258, 7550 AG Hengelo
T +31 (0)74 255 88 00

Directie

J.O. Daugaard BSc

Strukton Systems

Westkanaaldijk 2, Utrecht
Postbus 1025, 3600 BA Maarssen
T +31 (0)30 248 69 70

Welbergweg 60, Hengelo
Postbus 258,
7550 AG Hengelo
T +31 (0)74 255 88 00

De Corridor 2,
3621 ZB Breukelen
T +31 (0)346 26 97 00

> Strukton Civiel

Strukton Civiel

Westkanaaldijk 2, Utrecht
Postbus 1025, 3600 BA Maarssen
T +31 (0)30 248 69 11

Directie

ir. J.J. Hegeman (voorzitter)
ir. M. Smitt
drs. F.M. Bekooij
ir. P.H.K. Kastermans

Kanaaldijk 18, Utrecht
Postbus 1025, 3600 BA Maarssen
T +31 (0)30 240 79 50
Directie
ing. P.A. van Seventer

Strukton Rolling Stock

Westkanaaldijk 2, Utrecht
Postbus 1025, 3600 BA Maarssen
T +31 (0)30 248 69 98

Twekkeler Es 35, 7547 ST Enschede
T +31 (0)74 850 45 00

Van Coulsterweg 11, 2952 CB Alblasterdam
T +31 (0)78 683 38 60
T +31 (0)78 683 38 61

Directie

drs. G.A. Kwikkers

Strukton Rail Equipment

Veemarktweg 2a, Den Bosch
Postbus 1281, 5200 BH Den Bosch
T +31 (0)73 690 16 00

Directie

drs. J. Zeeman

Technische Dienst

Havenstraat 4, Zutphen
Postbus 4097, 7200 BB Zutphen
T +31 (0)575 54 12 25

Lasafdeling

Kantonnaleweg 1, 3542 DB Utrecht
T +31 (0)30 248 65 51

Strukton Civiel Projecten

Westkanaaldijk 2, Utrecht
Postbus 1025, 3600 BA Maarssen
T +31 (0)30 248 69 11

Directie

ir. J.J. Hegeman (voorzitter)
ir. M. Smitt
drs. F.M. Bekooij
ir. P.H.K. Kastermans

Strukton Infratechnieken

Westkanaaldijk 2, Utrecht
Postbus 1025, 3600 BA Maarssen
T +31 (0)30 248 67 74

Directie

H.J. Spoelstra

Strukton Microtunnelling

Westkanaaldijk 2, Utrecht
Postbus 1025, 3600 BA Maarssen
T +31 (0)30 248 67 74

Directie

H.J. Spoelstra

Colijn Beheer

Vierlinghstraat 17, Werkendam
Postbus 66, 4250 DB Werkendam
T +31 (0)183 40 10 11

Directie

ing. S. Doornbos (voorzitter)

ing. E.J. van der Poel

Colijn Aannemersbedrijf

Vierlinghstraat 17, Werkendam
Postbus 66, 4250 DB Werkendam
T +31 (0)183 40 10 11

Directie

ing. E.J. van der Poel

Aannemingsbedrijf Molhoek

Vierlinghstraat 17, Werkendam
Postbus 66, 4250 DB Werkendam
T +31 (0)183 30 15 36

Bedrijfsleiding

ing. M.A. Molhoek a.i.

Terracon Funderingstechniek /

Terracon International

Vierlinghstraat 17, Werkendam
Postbus 49, 4250 DA Werkendam
T +31 (0)183 40 13 11
T +31 (0)183 40 35 29

Directie

ing. S. Doornbos

Terracon Spezialtiefbau GmbH

Tietzstraße 25,
D-13509 Berlin, Duitsland
T +49 (0)30 417 44 23 3

Directie

ing. S. Doornbos

Reef Infra

Kelvinstraat 1, Oldenzaal
Postbus 355, 7570 AJ Oldenzaal
T +31 (0)541 58 41 11

Directie

ing. A.W.M. Siemes (voorzitter)

K. Braam

ing. J.P. Reef

G.J. Kerkdijk

Strukton Afzinktechnieken

'Mergor'

Westkanaaldijk 2, Utrecht

Postbus 1025, 3600 BA Maarssen

T +31 (0)30 248 69 11

Directie

ir. M. Smitt

Geocon

Westkanaaldijk 2, Utrecht

Postbus 1025, 3600 BA Maarssen

T +31 (0)30 248 69 11

Directie

ir. M. Smitt

Strukton Prefab Beton

Westkanaaldijk 2, Utrecht

Postbus 1025, 3600 BA Maarssen

T +31 (0)30 248 62 86

Directie

ing. J.A.P. van Stratum

Strukton Milieutechniek

Westkanaaldijk 2, Utrecht

Postbus 1025, 3600 BA Maarssen

T +31 (0)30 248 69 11

Directie

ir. J.E. van der Stelt

Grondbank Nederland

2e Daalsedijk 8 V, Utrecht

Postbus 19172, 3501 DD Utrecht

T +31 (0)30 296 64 85

Directie

ir. J.E. van der Stelt

Afvalbank Nederland

2e Daalsedijk 8 V, Utrecht

Postbus 19172, 3501 DD Utrecht

T +31 (0)30 296 64 85

Directie

ir. J.E. van der Stelt

Strukton Industriebouw

Plaza 24D, Moerdijk
Postbus 112, 4780 AD Moerdijk
T +31 (0)168 38 26 23

Bedrijfsleiding

ing. P.H. van der Schaaf

Strukton Parkeren vof

(samenwerkingsverband
met Strukton Bouw)
Westkanaaldijk 2, Utrecht
Postbus 1025, 3600 BA Maarssen
T +31 (0)30 248 69 11

Bedrijfsleiding

A. Bruins Slot
J. Valster

Strukton Civiel Zuid-Oost

Edisonlaan 37, Weert
Postbus 10113, 6000 GC Weert
T +31 (0)495 65 77 77

Directie

ing. R. van der Zweep

Onderwater Techniek Nederland

Edisonlaan 37, Weert
Postbus 10113, 6000 GC Weert
T +31 (0)495 65 77 77

Directie

ing. R. van der Zweep

DMI Nederland

Edisonlaan 37, Weert
Postbus 10113, 6000 GC Weert
T +31 (0)495 65 77 77

Directie

ing. R. van der Zweep

> Strukton Bouw

Strukton Bouw

Westkanaaldijk 2, Utrecht
Postbus 1025, 3600 BA Maarssen
T +31 (0)30 248 69 11

Directie

ir. G.J. Vos
ing. B.A.P. Nijdam MBA

DMI Injektionstechnik GmbH

Tietzstraße 25,
13509 Berlijn, Duitsland
T +49 (0)30 417 44 23-40

Directie

ir. J.J. Hegeman
W.I. Münch

Strukton Engineering

Westkanaaldijk 2, Utrecht
Postbus 1025, 3600 BA Maarssen
T +31 (0)30 248 62 33

Directie

ir. H.O. Moll

Strukton Sustainable Energy

Westkanaaldijk 2, Utrecht
Postbus 1025, 3600 BA Maarssen
T +31 (0)30 248 69 11

Directie

ir. M. Smitt
C. Raijmakers

Tensa

Vierlinghstraat 17, Werkendam
Postbus 66, 4250 DB Werkendam
T +31 (0)183 40 46 55

Directie

ing. E.J. van der Poel

Tubex

Vierlinghstraat 17, Werkendam
Postbus 183, 4250 DD Werkendam
T +31 (0)183 67 98 88

Directie

C. Guis

Strukton Bouw & Onderhoud

Regio Midden
Westkanaaldijk 2, Utrecht
Postbus 1025, 3600 BA Maarssen
T +31 (0)30 248 69 11

Adjunct Directeur

A. Spithoven

Vestigingen

Amsterdam, Utrecht

Strukton Bouw & Onderhoud

Regio Noord
Heresingel 8, Groningen
Postbus 733, 9700 AS Groningen
T +31 (0)50 314 07 20
Directie
D.J. Bax

Vestigingen

Assen, Zwolle

Strukton Bouw & Onderhoud

Regio Zuid
Bokelweg 104, Schiedam
Postbus 191, 3100 AD Schiedam
5600 AJ Eindhoven
T +31 (0)10 477 00 77
Adjunct Directeur
G. van Tiem

> Strukton Integrale Projecten

Strukton Integrale Projecten

Westkanaaldijk 2, Utrecht
Postbus 1025, 3600 BA Maarssen
T +31 (0)30 248 62 03
Directie
E.A. Hermsen RA

> Strukton Worksphere

Hoofdkantoor

Planetenbaan 1, Maarssen
Postbus 1830, 3600 BV Maarssen
T +31 (0)346 58 88 88
Directie
M.H. Schimmel mba rm (voorzitter)
ir. G.L.H. Hoek RC
ing. T. Hoefsloot
H.J. van der Meulen

Businessunits

Exploitatie

Westkanaaldijk 2, Utrecht
Postbus 1025, 3600 BA Maarssen
T +31 (0)30 248 69 11
Directie
ing. J.E.W. Winnubst

Projecten

Planetenbaan 1, Maarssen
Postbus 1830, 3600 BV Maarssen
T +31 (0)346 58 88 88
Directie
A.F. Balm

Strukton Projectontwikkeling

Westkanaaldijk 2, Utrecht
Postbus 1025, 3600 BA Maarssen
T +31 (0)30 248 69 11
Directie
ing. B.A.P. Nijdam MBA

Businessunit Pps-projecten

Westkanaaldijk 2, Utrecht
Postbus 1025, 3600 BA Maarssen
T +31 (0)30 248 62 03
Directie
ir. P.J.A. Peekel

Cluster Noordwest

Amsterdam

Naritaweg 134, Amsterdam
Postbus 56383, 1040 AJ Amsterdam
T +31 (0)20 606 23 00
Directie
D.H. Mulder

Cluster Zuidwest

Capelle a/d IJssel

Ligusterbaan 2, Capelle a/d IJssel
Postbus 436, 2900 AK Capelle a/d IJssel
T +31 (0)10 258 28 00
Directie
D.H. Mulder

Cluster Zuid

Eindhoven

Sciencepark Eindhoven 5206, Son
Postbus 356, 5600 AJ Eindhoven
T +31 (0)40 282 56 00
Directie
J.T. Lemmen

Elsloo

Business Park Stein 107, Elsloo
Postbus 519, 6180 AA Elsloo
T +31 (0)46 428 84 00

Directie

J.T. Lemmen

Breda

Minervum 7020, Breda
Postbus 9443, 4801 LK Breda
T +31 (0)76 572 34 00

Directie

J.T. Lemmen

Cluster Noordoost

Groningen

Lelystraat 2, Leek
Postbus 147, 9350 AC Leek
T +31 (0)50 366 69 00

Directie

ing. T. Hoefsloot a.i.

Leeuwarden

Archimedesweg 7, Leeuwarden
Postbus 518, 8901 BH Leeuwarden
T +31 (0)58 234 32 00

Directie

ing. T. Hoefsloot a.i.

Deventer

Maagdenburgstraat 26, Deventer
Postbus 611, 7400 AP Deventer
T +31 (0)570-683600

Directie

ing. T. Hoefsloot a.i.

Cluster Midden

Utrecht

Willem Dreeslaan 14, Utrecht
Postbus 9377, 3506 GJ Utrecht
T +31 (0)30 273 63 63

Directie

ing. J. van Leeuwen

> Strukton Materieel

Strukton Materieel

Kantonnaleweg 1, Utrecht
3542 DB Utrecht
T +31 (0)30 248 65 15

Directie

A.J. Versluis MBA AA

Verklarende woordenlijst

Afzinktechniek:	techniek om tunnelementen op de bodem neer te laten
Alliantiecontract:	schriftelijk vastgelegde overeenkomst van een samenwerkingsverband waarin partijen (opdrachtgever opdrachtnemer) participeren op basis van gelijkwaardigheid. Essentieel is dat de partners op gelijke voet samenwerken, teneinde gemeenschappelijke doelen te verwezenlijken en gemeenschappelijk voordeel te behalen. Winst of verlies wordt gedeeld en risico's worden gezamenlijk gedragen.
CO₂-prestatieladder:	instrument ontwikkeld door ProRail om bedrijven die deelnemen aan aanbestedingen uit te dagen en te stimuleren hun eigen CO ₂ -uitstoot te kennen en te verminderen.
COSO:	Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission
dbfmo:	design, build, finance, maintain, operate – contractvorm waarbij de opdrachtgever het ontwerp, de realisatie, de financiering, het beheer en onderhoud en de facilitaire dienstverlening van een project langdurig bij een privaat consortium onderbrengt.
DKK:	Deense Kroon
EBIT (bedrijfsresultaat):	Earnings Before Interest and Tax (winst voor interest en belastingen)
EBITDA (operationeel resultaat):	Earnings Before Interest, Tax, Depreciation and Amortisation (winst voor interest, afschrijvingen en belastingen)
EUR:	Euro
GBP:	Britse Ponden
Geïnvesteed vermogen:	eigen vermogen vermeerderd met ter beschikking gestelde leningen en het saldo van banktegoeden/opnames rekening-courant
IFRS:	International Financial Reporting Standards (voorheen International Accounting Standards, IAS), per 1 januari 2005 de standaard internationale boekhoudregels voor het opstellen van jaarrekeningen voor alle beursgenoteerde ondernemingen binnen de Europese Unie.
KAM:	Kwaliteit, Arbo & Milieu
Kernwaarden:	de drie eigenschappen van de Struktonmentaliteit: inlevend, initiatief, innovatief

Verklarende woordenlijst

Lifecycle gerichte

benadering: werkwijze waarbij de gehele levensduur van een accommodatie of infrawerk in aanmerking wordt genomen

Monopsonie: een markt die door één koper wordt gedomineerd

MVO: maatschappelijk verantwoord ondernemen

NOK: Noorse Kroon

Orderportefeuille: verworven maar nog uit te voeren werken

PGO: prestatiegericht onderhoud, een nieuwe contractvorm voor spooronderhoud

PMC: product-marktcombinatie

Pps: publiek-private samenwerking

Pps-project: publiek-private samenwerking waarbij een overheidsinstelling het ontwerp, de realisatie, de financiering, het beheer en het onderhoud en vaak ook de facilitaire dienstverlening van een project langdurig bij een privaat consortium onderbrengt.

Rendement op geïnvesteed

vermogen: bedrijfsresultaat (EBIT) ten opzichte van het gemiddeld geïnvesteed vermogen

SEK: Zweedse Kroon

Voorkeursinschrijver: letterlijke vertaling van Preferred Bidder, de partij die als laatste over is in een selectietraject voor een opdracht

Werkkapitaal: vlottende activa exclusief vrije liquide middelen minus niet-rentedragende kortlopende verplichtingen

IF-index :
$$\frac{1.000.000 \times (\text{aantal verzuimongevallen})}{\text{aantal gewerkte uren}}$$

Frequentiecijfer :
$$\frac{\text{Totaal aantal dodelijke en ernstige ongevallen met verzuim} > 3 \text{ dagen} \times 1.000}{\text{gemiddeld aantal werknemers}}$$

Ongevallencijfer :
$$\frac{\text{Totaal aantal dodelijke en ernstige ongevallen met verzuim} > 3 \text{ dagen} \times 100.000}{\text{totaal aantal gewerkte uren}}$$

Colofon

Strukton Groep nv

**Coördinatie en
eindredactie:**

Corporate Communications

Tekst:

Suus van Geffen, Utrecht

**Ontwerp en
vormgeving:**

AC+M, Maarssen

Fotografie:

3D view, CIID/Cees van Giessen, Frank van Biemen, Imre Csany, Dagblad van het Noorden, Hein van den Heuvel, Jeroen Lange, Jildiz Kaptein, Michael Kloeg, Mario van Maaren, Dirk van Meeteren, Eva-Lotta Pettersson, ProRail/Gerrit Serné, Quist Wintermans Architecten, Willem Jan Ritman, Dario Seiler, Ronald Tilleman, Martin Uitvlugt, UNStudio, www.noordoost.nl Alex J. de Haan en Mark van der Zouw.

www.strukton.com